

Årsrapport

Havindustritilsynet 2023



Innholdsfortegnelse

DEL I. LEDERS BERETNING

DEL II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

DEL V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

DEL VI. ÅRSREGNSKAP



DEL I.

Leders beretning

Del I. Leders beretning

Havindustritilsynet!

Dette er den aller siste årsrapporten for Petroleurstilsynet. Første januar fikk etaten nytt navn: Havindustritilsynet. For enkelhets skyld bruker vi det nye navnet både på forsiden og i hele denne årsrapporten.

Navnet reflekterer ansvarsområdet, som er blitt utvidet over tid. I 2018 fikk vi myndighetsansvar for arbeidsmiljø og sikkerhet ved CO₂-transport og lagring, i 2020 for fornybar energiproduksjon til havs og i 2022 for havbunnsmineraler. Men størstedelen av vår innsats retter vi fremdeles mot sikkerhet og arbeidsmiljø for alle som arbeider med norsk olje og gass på norsk sokkel og på landanleggene. Det nye navnet kom akkurat 20 år etter at Petroleurstilsynet ble skilt ut fra Oljedirektoratet, og etablert som egen etat. Oljedirektoratet hadde siden 1972 hatt myndighetsansvar for både sikkerhet og ressursforvaltning på norsk sokkel. Totalt har vi nå mer enn 50 års erfaring som sikkerhetsmyndighet.

Målet vårt er det samme som før: Å bidra til å trygge liv og helse for alle som er tilknyttet vårt tilsynsregime. Og vi skal fortsatt være et sterkt og tydelig tilsyn og et direktorat med faglig tyngde.

En urolig tid

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er utfordrende. Europa er avhengig av sikker og stabil leveranse av gass fra Norge. Trusselnivået er høyt og endret for lang tid framover, og næringen og myndighetene må tilpasse sine tiltak og prioriteringer til en ny virkelighet. Dette har over tid ført til mer oppmerksomhet på sikring, kritisk infrastruktur, insiderisiko og cyber-sikkerhet. Vi har blant annet bidratt med å formidle jevnligesituasjonsbilder både til selskapene og til andre myndigheter. Siden 2013 har vi ført tilsyn med sikring etter petroleumsloven. I 2023 fikk vi også tilsynsansvar etter sikkerhetsloven.

Midt i 2023 ble dessuten den overordnede styringen av Petroleurstilsynet flyttet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Olje- og energidepartementet (nå Energidepartementet). Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte i forbindelse med overgangen:

«Ved å overføre ansvaret for Petroleurstilsynet til Olje- og energidepartementet samler vi det forebyggende sikkerhetsarbeidet for petroleumssektoren. Dermed vil vi få en styrket, tydelig og mer helhetlig petroleumsforvaltning. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon viser med all tydelighet at det er behov for en slik samlet tilnærming for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser i petroleumssektoren.»

Forbedring og utfordringer

Data fra Risikonivå i norsk Petroleumsvirksomhet (RNNP) viser i all hovedsak en stabil eller positiv utvikling i indikatorer for petroleumsvirksomheten. Det viktigste unntaket er at hendelser med iverende storulykkespotensial på landanleggene økte også i 2023. Det er viktig å understreke at det er en forutsetning for en stabil utvikling at det jobbes systematisk med å forbedre sikkerheten.

Vi kommer inn på mange viktige tema i denne årsrapporten. Jeg vil her særlig løfte fram risiko- og barrierestyring, som er en forutsetning for å hindre ulykker på innretninger og anlegg. Tett koblet til dette er styring av vedlikehold, barrierer må vedlikeholdes for å fungere. Dessuten er det essensielt at selskapene har robuste organisasjoner; nødvendig kapasitet og kompetanse til å håndtere uønskede situasjoner og sørge for sikker drift; tilstrekkelig bemanning til at den enkelte ikke blir overbelastet.

Vi har tilsyn med disse og mange andre områder i løpet av et år. Vi finner at mye er på plass. Imidlertid finner vi fremdeles avvik fra regelverket som vi forventer at selskapene selv skulle ha avdekket. Det er ingen grunn til å slakke av på forbedringsarbeidet.

I slutten av 2022 ble det levert rekordmange planer for utbygging og drift på norsk sokkel. Nå skal disse planene realiseres. Det er viktig å ta læring fra tidligere prosjekter, og sikre god styring allerede fra starten. Å korrigere i slutfasen gir konsekvenser for kostnader, og kan også få betydning for sikker oppstart.

Regelverksutvikling på nye områder

I 2023 ble forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved produksjon av fornybar energi til havs sendt på høring. Forskriften er utviklet i tett dialog med partene i næringen, og det har tatt tid å få den på plass. Resultatet er en risikobasert forskrift, som er tilpasset den virksomheten som den skal regulere.

Allerede i 2020 kom forskriften om CO₂ transport og lagring. Vårt ansvar omfatter det siste leddet av systemet for karbonfangst og lagring (CCS). Vi følger med på nye konsepter og løsninger som er under utvikling, og vil sørge for at både regelverket og vår oppfølging er oppdatert.

I 2022 fikk vi tildelt myndighetsansvar for sikkerhet og arbeidsmiljø knyttet til utvinning av havbunnsmineraler. Stortinget har nå vedtatt å åpne for mineralvirksomhet på norsk sokkel, og vi vil starte en prosess på regelverksutvikling i løpet av året.

Sammen og samtidig

Vårt hovedtema for 2023 var «For sikker og stabil energiutvikling. Sammen og samtidig». Temaet reflekterer høy aktivitet i petroleumsvirksomheten, samtidig som ny havindustri er under utvikling. Sikkerhet er viktig, samtidig som nye sikringstiltak gjennomføres. Det gjelder å forstå og håndtere risiko, enkeltvis og samlet. Helhetlig forebyggende arbeid er avgjørende. Og i alt dette er samarbeid avgjørende. Vi leder trepartsarenaene Sikkerhetsforum og Regelverksforum, som er to viktige arenaer som bringer partene sammen. Vi samarbeider også med en rekke andre myndigheter, nasjonalt og internasjonalt. Vi står foran store utfordringer, som bare kan løses i fellesskap.

Ny strategi

I 2023 etablerte vi en ny strategi for Havindustritilsynet. Det overordnede målet i strategien er «En sterk og tydelig sikkerhetsmyndighet for industrivirksomhet til havs». Vi har som mål

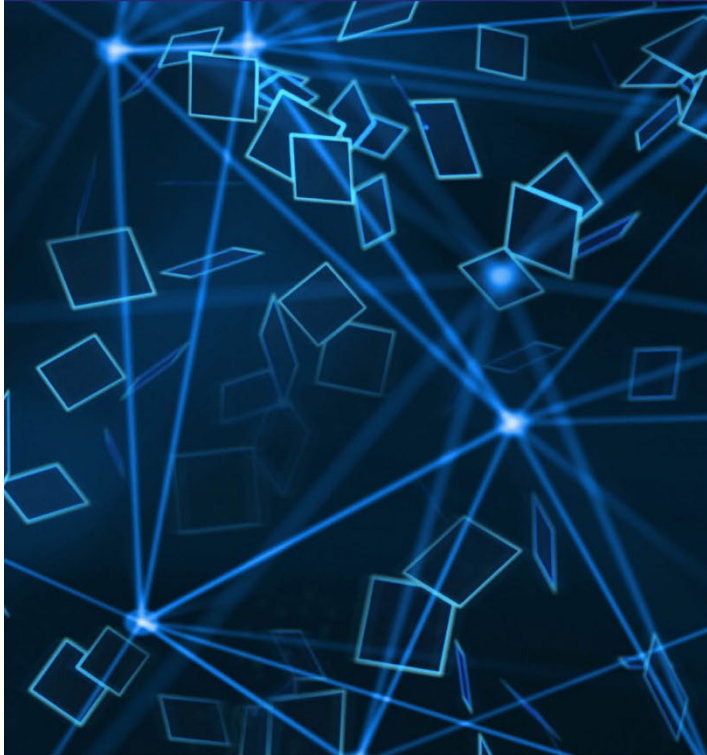


å være en slagkraftig organisasjon og et sterkt kunnskapsmiljø, som er tett på industriutviklingen.

Regjeringen har slått fast at Norge skal være verdensledende på helse, miljø og sikkerhet innen hele Havindustritilsynets ansvarsområde. Det forplikter. Og utfordrer.

Anne Myhrvold
Direktør Havindustritilsynet

A handwritten signature in black ink that reads "Anne Myhrvold". The signature is written in a cursive, flowing style.



DEL II.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Første januar 2024 fikk Petroleumstilsynet nytt navn: Havindustritilsynet. Navnet reflekterer ansvarsområdet, som over tid er blitt utvidet.

Petroleumstilsynet var fram til 1.6.2023 underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartement (AID). Etter det ble etaten underlagt Olje og energidepartementet (OED), som 1.1.2024 også fikk nytt navn: Energidepartementet (ED). I denne årsrapporten bruker vi gjennomgående navnet Havindustritilsynet eller Havtil, også der det ville vært mer korrekt å skrive Petroleumstilsynet eller Ptil.

Havtil er et direktorat og en faglig uavhengig tilsynsmyndighet. Vi skal innen vårt myndighetsområde og i tråd med regelverket for den enkelte næringen legge premisser for og følge opp at virksomhetene holder et høyt nivå med hensyn til arbeidsmiljø, sikkerhet og beredskap, og i tillegg for petroleumsvirksomheten også med hensyn til sikring. Vi skal, på et faglig og selvstendig grunnlag, følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten og annen industrivirksomhet til havs ivaretar sitt ansvar etter det til enhver tid gjeldende regelverk som vi har myndighet etter. Dette er vårt samfunnsoppdrag, slik det er uttrykt i vår instruks.

Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg og for anlegg for CO₂-transport og lagring. Ansvaret omfatter rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til stenging og fjerning. I 2020 ble vi delegert myndighetsansvar for fornybar energiproduksjon til havs og i 2022 ble myndighetsansvaret utvidet til også å omfatte sikkerhet og arbeidsmiljø knyttet til utvinning av havbunnsmineraler. I 2023 fikk vi også tilsynsansvar etter sikkerhetsloven.

Havtil skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Havtil skal videre legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko, og å følge opp at virksomheten foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk. Regjeringen har uttrykt en ambisjon om at virksomheten på norsk kontinentalsokkel skal være verdensledende på HMS. Vår oppfølging skal bidra til dette. Innsatsen vår har i 2023 samlet sett vært rettet mot å bidra til redusert risiko for storulykker i petroleumsvirksomheten, at virksomhetene i petroleumsvirksomheten arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø og sørger for forsvarlige arbeidsforhold, og at det legges til rette for et høyt nivå for HMS i ny industrivirksomhet til havs. Dette er utdypet i tildelingsbrevet fra departementet.

Havtil er gitt et ansvar for å koordinere tilsynet etter HMS-forskriftene (jf. Kronprinsregentens resolusjon 19. desember 2003 og fastsettelse av instruks om koordinering av tilsynet). Koordineringsordningen gjelder samarbeid om regelverksutvikling og oppfølgingen av at regelverket etterleves. Samarbeidet beskrives i forpliktende samarbeidsavtaler og avtaler om bistand med andre tilsynsmyndigheter.

Ny strategi 2024 – 2027

Havtils strategi ble vedtatt i 2023, og gjelder for perioden 2024-2027. Den var et resultat av en omfattende strategiprosess med bred involvering fra organisasjonen. Vi har blant annet analysert trender i samfunnet og i næringene vi har tilsyn i, og vurdert styrker og svakheter i Havtils egen organisasjon. Strategien peker på nødvendige endringer for å at vi skal nå våre mål, og skal sikre at vi er en sterk og tydelig sikkerhetsmyndighet for all industrivirksomhet til havs i hele strategiperioden. Strategien er vist i Figur 1. Målene er utdypet i strategiske satsinger for hvert mål. Noen satsinger er allerede i gang, mens andre starter først i 2025.



Figur 1 Strategi 2024-2027

Organisasjon og ledelse

Havtil er både et tilsyn og et direktorat. Som tilsynsmyndighet bruker vi virkemidler som tilsyn, informasjon og veiledning for å bidra til forbedring innen sikkerhet og arbeidsmiljø i næringen. Direktoratsfunksjonen innebærer at vi har fått delegert myndighet til å fastsette og revidere regelverket, utvikle og formidle kunnskap om risiko, og at vi skal bistå Energidepartementet etter forespørsel og i saker som behandles av dem.

Virksomheten er lokalisert i Stavanger, ledes av direktør Anne Myhrvold, og hadde ved utgangen av 2023 177 ansatte. I tillegg til tilsynets direktør består etatens hovedledelse av fem områdedirektører. Vår organisering, ledelse og kompetanse er innrettet for å gjenspeile våre ansvarsområder.



Figur 2 Organisasjonskart for Havindustritilsynet

Seks tilsynslag følger opp aktørene i petroleumsvirksomheten. Hvert lag har en tilsynsleder som har produktansvar og formell vedtaksmyndighet. Kontaktpersoner i hvert lag fungerer som faste kontaktpunkter for aktørene. Nye ansvarsområder blir inntil videre ivaretatt gjennom prosjektorganisering.

Havtils fagpersoner hører til i seks fagområder, hvert med en fagleder som har personalansvar og ansvar for fag- og kompetanseutvikling:

- bore- og brønnteknologi,
- prosessintegritet,
- konstruksjonssikkerhet,
- logistikk og beredskap,
- arbeidsmiljø og
- HMS-styring.

Enheten Juss og rammevilkår har ansvar for styringsdialogen med departementet, utredninger, høringer, regelverksutvikling, standardiseringsarbeid og avtaler med andre myndigheter. Enheten bidrar også med å sikre den juridiske kvaliteten i regelverk, tilsynsrapporter og andre produkter. Kommunikasjon og samfunnskontakt har ansvar for mediekontakt, drift av nettsidene og publikasjoner på papir og nett. Drift og utvikling ivaretar økonomi, personalforvaltning, informasjonsforvaltning, eiendom, intern sikring og IKT/systemutvikling.

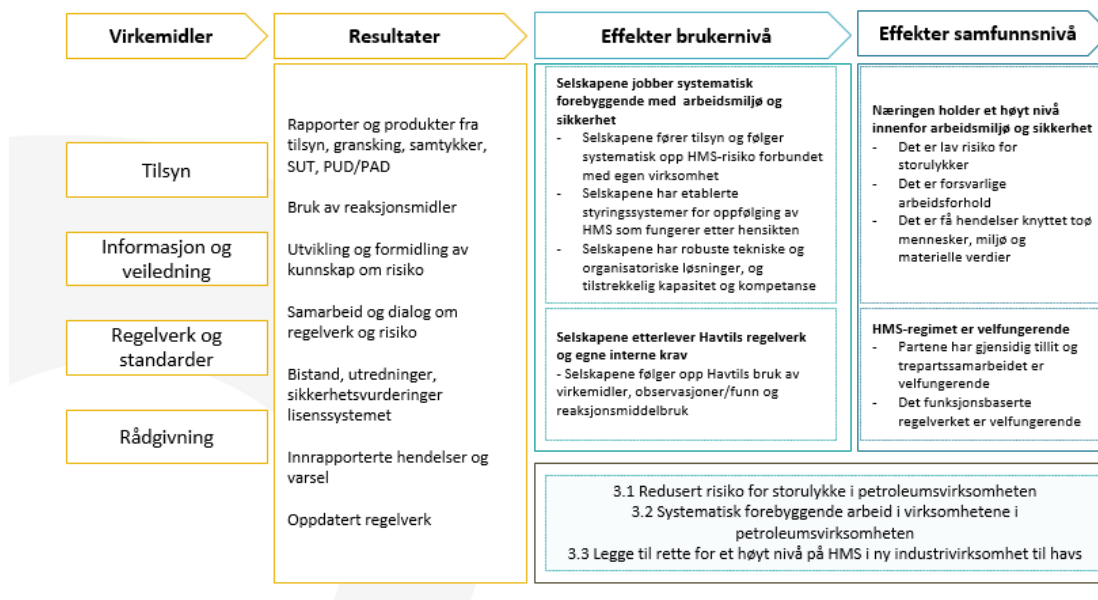
I perioden 2022- 2023 ble det gjennomført en organisasjonsutviklingsprosess i Havtil. Som et første steg ble organisasjonen kartlagt for å vurdere om det var behov for å gjøre større eller mindre organisasjonsendringer for å løse dagens og fremtidige oppgaver. Deretter ble det foreslått konkrete endringer. Det har vært bred involvering fra organisasjonen i prosessen, både ved deltakelse i arbeidsgrupper og i forhandling og drøfting av nytt organisasjonskart. Ny organisasjon skal være på plass 1. april 2024.

Mål- og resultatkjeden i Havtil

Havtils innsats skal være systemorientert og risikobasert. Vi har gjennom vårt arbeid i fagområder og tilsynslag opparbeidet kunnskap om risiko knyttet til tema, aktører og innretninger, som legges til grunn for våre prioriteringer. Vi har i hovedsak fire virkemidler til rådighet for å påvirke næringen i retningen av våre mål: Tilsyn, informasjon og veiledning, regelverk og standarder og rådgivning. Disse utgjør våre kjerneprosesser.

Aktørene som vi fører tilsyn med, arbeider i et komplekst landskap, og det er mange faktorer som påvirker HMS-nivået i næringen. Å utarbeide en god virksomhetsplan innebærer gode vurderinger av risiko, og

begrunnede antagelser om årsakssammenhenger. Målsetning med våre virkemidler er å oppnå forbedring og effekt hos brukerne og på samfunnsnivå – det vil si hos aktørene og på bransjenivå. Effekter hos aktørene vil være enklere å spore, mens sammenhenger mellom vår innsats og effekter på samfunnsnivå vil inngå i mer komplekse årsak-virkingskjeder. Sammenhengene mellom vår innsats og forventede effekter av virkemidler er beskrevet i mål- og resultatkjeden nedenfor (Figur 3).



Figur 3 Havtils mål- og resultatkjede

Hvert virkemiddel omfatter flere aktiviteter og produkter, f.eks. tilsynsaktiviteter med tilhørende bruk av reaksjonsmidler eller større kunnskapsprosjekter med påfølgende deling av informasjon. Vi bruker ofte ulike virkemidler i kombinasjon over tid, for å oppnå langsiktige effekter på prioriterte områder.

I tilsynsaktiviteter følger vi opp at aktørene ivaretar sitt ansvar etter HMS-regelverket, driver forsvarlig og at regelverket etterleveres i alle faser av virksomheten. Tilsynsaktiviteter omfatter også gransking og annen oppfølging av uønskede hendelser og ulykker, samt behandling av søknader.

Gjennom informasjon og veiledning utvikler og formidler vi kunnskap om risikoforhold i næringen, og om hvordan regelverket skal forstås og etterleveres. I dette inngår også strategisk, formalisert og operativt samarbeid med andre myndigheter, academia og partene i arbeidslivet om sentrale utfordringer innen sikkerhet og arbeidsmiljø.

Arbeid med regelverk og standardisering handler om å etablere og videreutvikle HMS-regelverket slik at dette er i tråd med utviklingen i næringen og kunnskapsgrunnet om risiko. Målet er å bidra til at regelverket gjenspeiler risikoforhold i næringen, og til at dialog, samarbeid og koordinert innsats om regelverksutvikling bidrar til et høyt HMS-nivå innenfor hele myndighetsområdet vårt.

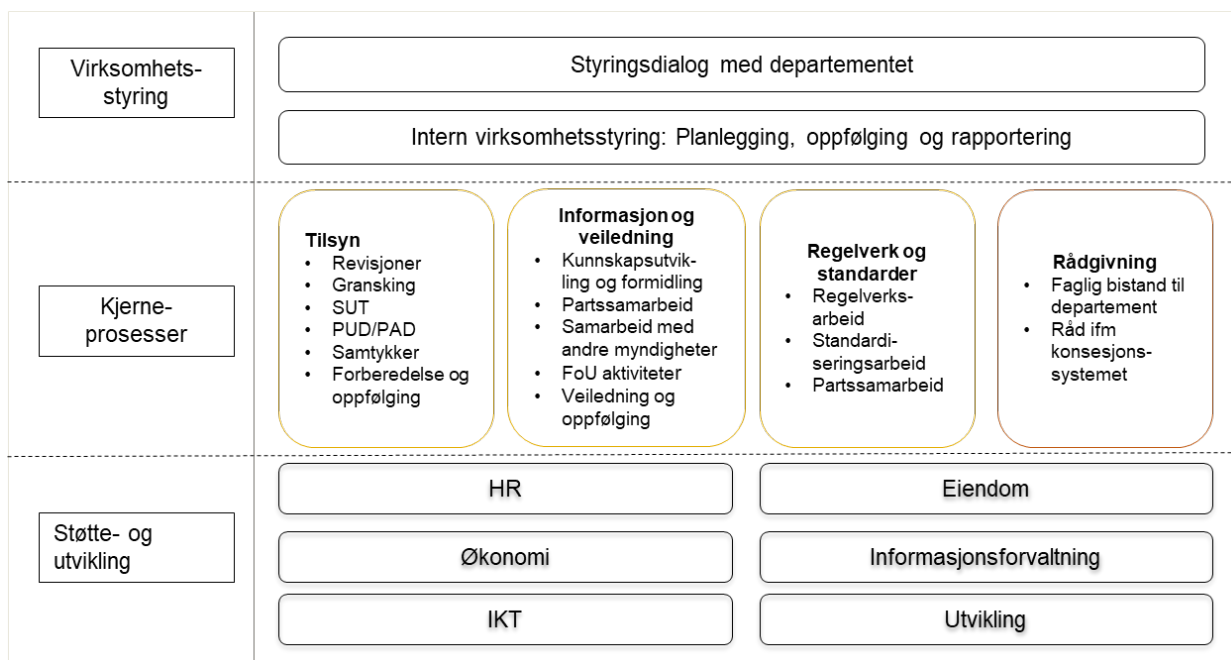
Rådgivning innebærer å gi uavhengige faglige råd til overordnet departement; som vurderinger i forbindelse med lisens- og konsesjonssystemet i petroleumsvirksomheten, faglige utredninger og meldingsarbeid.

For å gjøre analyser og vurderinger av omfang og effekt av vår innsats og virkemiddelbruk, benytter vi oss av kvantitative og kvalitative kilder. Økonomisystemet og timeføringsystemet gir grunnlag for

analyser og vurdering av ressursbruk. For å vurdere effekt, benytter vi oss av informasjon fra tilsyn, innrapporterte data fra næringen, risikonivåprosjektet (RNNP) og brukerundersøkelser.

Analysen av ressursbruk i Havtil

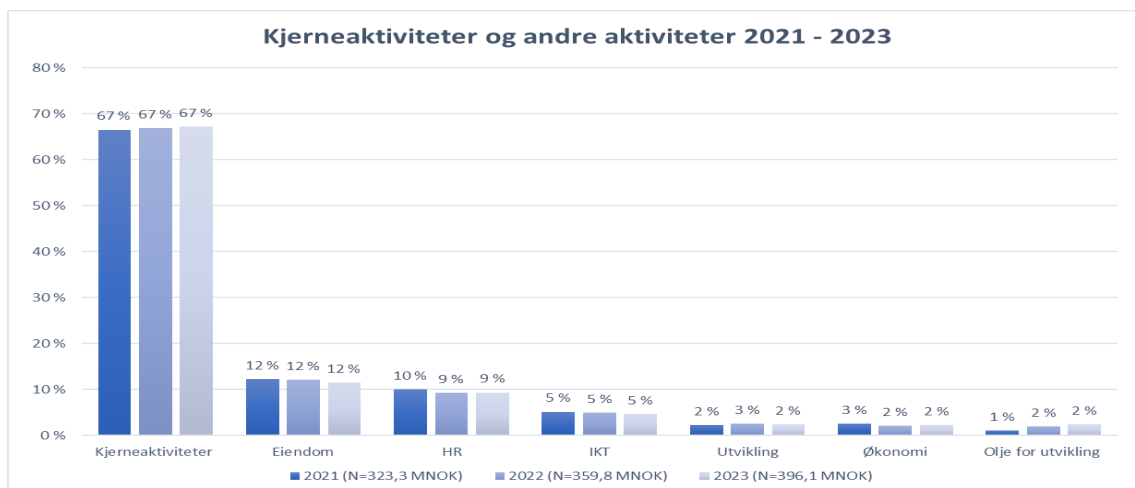
Økonomireglementet stiller krav om effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter. I Havtils mål- og resultatkjede ovenfor inngår de virkemidlene vi har til rådighet og beskrivelser av antatte effekter både på bruker- og samfunnsnivå. Analyser av ressursbruken i Havtil innebærer dermed vurderinger av våre prioriteringer i praksis, om innsatsen er rettet mot de mest effektive virkemidlene og på hvilken måte innsatsen bidrar til at vi når våre mål. I løpet av de siste årene har vi utviklet et rammeverk for ressursanalyser hvor både arbeidstimer og kostnader er inkludert. Ved å fordele alle kostnader på aktiviteter og virkemidler får vi et bilde av den totale ressursbruken i Havtil. Utgangspunktet for rammeverket er Havtils virksomhetsmodell og mål- og resultatkjede.



Figur 4 Havtils virksomhetsmodell

Ressursbruk totalt i Havtil 2021- 2023

Figur 5 har med seg hele kostnadsbasen til etaten og er fordelt på kjerneaktiviteter og andre aktiviteter for 2021(323,3 MNOK), 2022 (359,8 MNOK) og 2023 (396,1MNOK). Totalt viser vår kostnadsbase at tildelingene våre har en gradvis økning i perioden. Søylene viser andel ressursbruk fordelt mellom hovedaktiviteter etter total årlig kostnad. Det overordnede bildet er at det har vært en stabil fordeling mellom hovedaktiviteter i perioden.

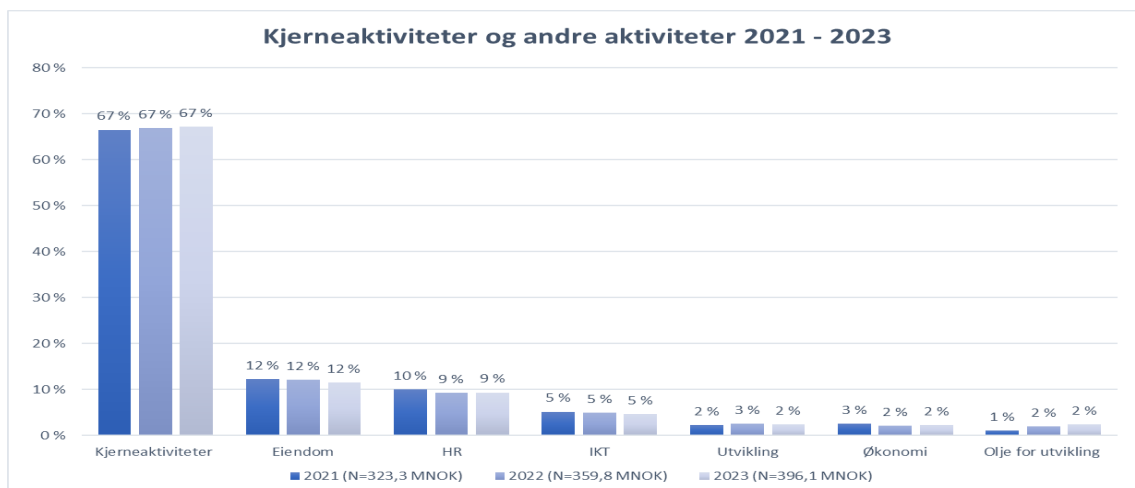


Figur 5 Havtils ressursbruk fordelt etter hovedaktiviteter (2021 – 2023)

I kategorien kjerneaktivitet ligger innsats knyttet til våre virkemidler (Tilsyn, Informasjon og veiledning, Regelverk og Rådgivning), intern virksomhetsstyring og etatsstyring og Informasjonsforvaltning. I tillegg til kjerneaktivitetene er det eiendom og personal (HR) som krever størst ressurser. IKT omfatter ressursbruk både knyttet til egne ansatte, vår driftsleverandør innen IKT og kostnader forbundet med nødvendige lisenser. Vi har over tid hatt en del viktige utviklingsprosjekter, hvorav noen av disse er beskrevet i del IV. Olje for utvikling viser en lav, men stabil andel innsats i perioden.

Ressursbruk etter kjerneaktiviteter 2021-2023

Figur 6 viser ressursbruk fordelt andelsvis etter våre kjerneaktiviteter for 2021 (215,1 MNOK), 2022 (240,5 MNOK) og for 2023(266.0 MNOK). I kjerneaktivitetene inngår ressursbruk som enten er målrettet mot næringen (som tilsyn, informasjon og veiledning, regelverksarbeid), mot departementet (rådgivning) eller ledelsesoppgaver og innsats rettet mot styring av virksomheten, etatsstyring, og informasjonsforvaltning. Forholdet mellom kjerneaktivitetene, angitt ved den prosentvise andelen av hver aktivitet opp mot årlig ressursbruk i MNOK, er relativt stabil i hele perioden 2021- 2023. Størst innsats bruker vi på tilsynsaktiviteter og aktiviteter knyttet til informasjon og veiledning.

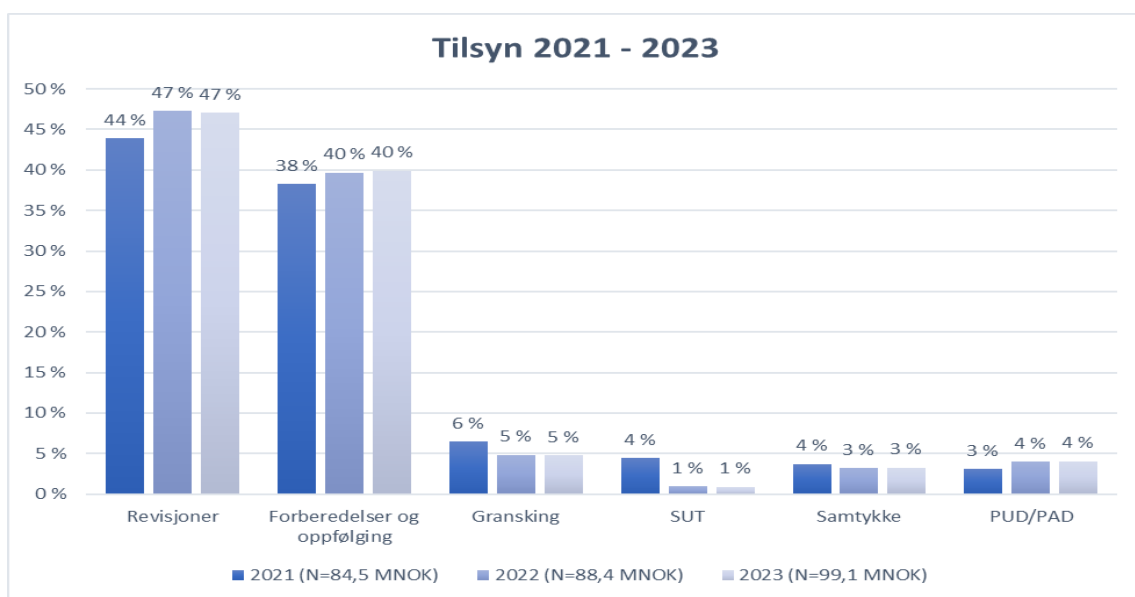


Figur 6 Ressursbruk fordelt etter kjerneaktiviteter (2021 – 2023)

Ressursbruk i tilsyn

Tilsynsbegrepet omfatter i denne modellen alle aktiviteter der vi møter og følger opp enkeltsselskaper. Figur 7 viser ressursbruk i tilsyn fordelt på underkategorier i perioden 2021 til 2023. Fordelingen mellom de ulike underaktivitetene i tilsyn er relativt stabil i treårsperioden. Vi ser imidlertid noen små forskyvninger.

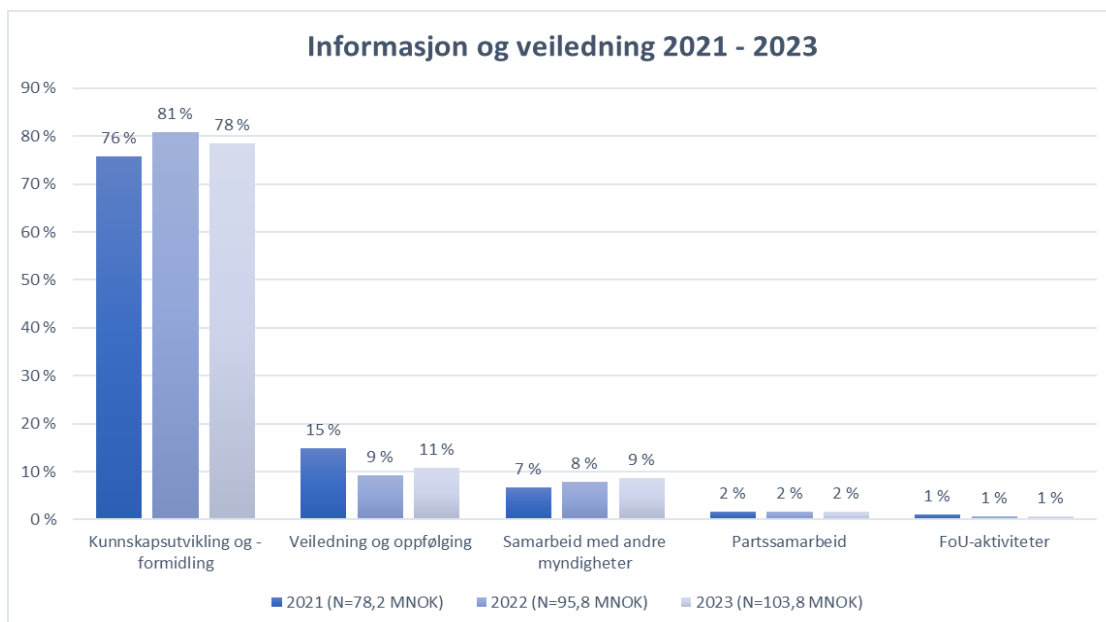
Den andelsvis innsatsen innen revisjoner har beveget seg fra å utgjøre 44% av innsatsen i tilsyn i 2021 til 47% de to siste årene. Årsaken ligger først og fremst i økt aktivitet etter pandemien. Innsatsen under «Forberedelser og oppfølging» i tilsyn viser også en relativ oppgang på to prosent de to siste årene; fra 38% til 40%. Innsatsen innen PUD/PAD behandlingen viser også en relativ oppgang på 1%, som følge av at det var flere slike planer til behandling. Innsatsen innfor behandling av samsvarsuttalelser har en nedgang på 3% de siste to årene. Dette reflekterer at det er mindre aktivitet i riggmarkedet. Også innsatsen innen gransking og samtykkebehandling viser en liten nedgang de to siste årene.



Figur 7 Fordeling av ressursbruk i tilsyn etter hovedaktiviteter (2021-2023)

Ressursbruk informasjon og veiledning

Gjennom informasjon og veiledning utvikler og formidler vi kunnskap om risikoforhold i næringen. Dette skjer blant annet gjennom prosjekter der vi samler og utvikler kunnskap om ulike tema, ofte i samarbeid med ulike konsulenter. I dette virkemiddelet inngår også samarbeid med andre myndigheter, akademia og partene i arbeidslivet om sentrale utfordringer innen arbeidsmiljø og risiko. Figuren nedenfor viser ressursbruk innenfor informasjon og veiledning og tilhørende underaktiviteter for 2021 – 2023.



Figur 8 Fordeling av ressursbruk etter hovedaktiviteter under Informasjon og veiledning (2021-2023)

Fordelingen mellom de ulike underaktivitetene innen informasjon og veiledning er relativt stabil i treårsperioden. Samarbeid med andre myndigheter er aktiviteten som har en tydeligst oppgang fra 7% til 9% i perioden. Økt samarbeid innen sikring og samfunnsikkerhet er mye av årsaken til denne endringen.

Ressursbruk ledelse og virksomhetsstyring

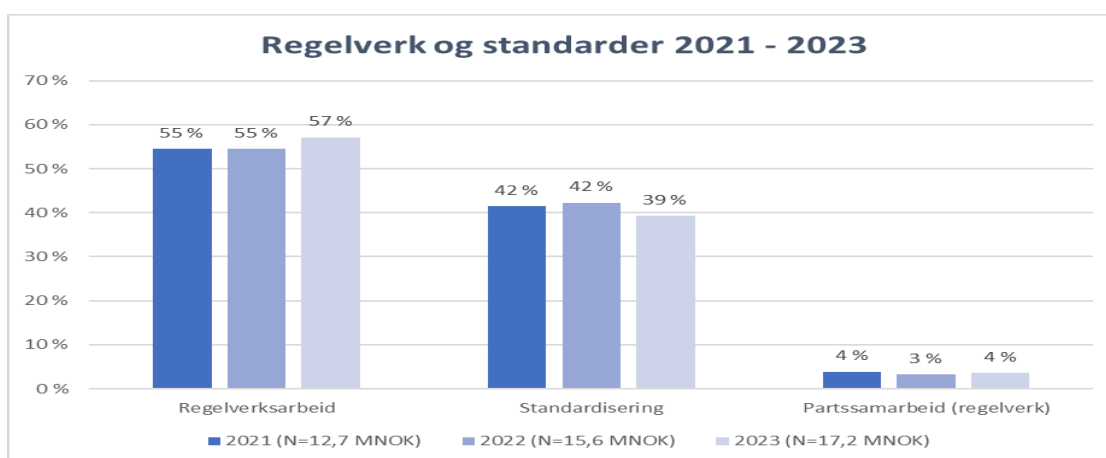
Figur 9 viser ressursbruk innenfor Ledelse og virksomhetsstyring i perioden 2021- 2023. Fordelingen er relativt stabil i treårsperioden. Vi finner imidlertid forskyvninger i innsatsen for styringsdialog (nedgang på 7% i perioden), og en oppgang på 8% for virksomhetsstyring. Imidlertid er dette typer aktiviteter som henger tett sammen. Virksomhetsstyringen vil ofte handle om å forberede planlegging eller annen oppfølging som går inn i etatsstyringen og omvendt. I tillegg ligger det benyttet mye ressurser i forbindelse med OU-prosessen i kategorien virksomhetsstyring. Dette forklarer en del av oppgangen i denne kategorien.



Figur 9 Fordeling av ressursbruk etter aktivitetsgruppen ledelse og virksomhetsstyring (2021-2023)

Ressursbruk regelverk og standarder

Figur 10 viser ressursbruk innenfor regelverk og standarder for perioden 2021 – 2023. Fordelingen mellom de ulike underaktivitetene, er også her relativt stabil i treårsperioden. Vi ser en svak økning fra 2022 til 2023 innen regelverksarbeid (2%) og partsamarbeid (1%). Årsaken ligger blant annet i omfattende arbeid og møtevirksomhet i forbindelse med høringsutkastet til forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved produksjon av fornybar energi til havs. Arbeidet med standardisering viser en svak nedgang.



Figur 10 Fordeling av ressursbruk etter aktivitetsgrupper Regelverk og standardisering. (2021-2023)

Utvalgte hovedtall

Tabellen nedenfor viser en oversikt over utvalgte hovedtall i perioden 2021-2023, med noen generelle kommentarer knyttet til tallene og deres utvikling. Nøkkeltall knyttet til tilsyn er presentert mer inngående i del III Årets aktiviteter og resultater.

Hovedtall	2021	2022	2023
Varsel om pålegg	33	14	9
Pålegg	29	13	9
Antall tvangsmulfter	2	0	0
Antall overtredelsesgebyrer	0	0	0
Antall stansingsvedtak	0	0	1
Antall politianmeldelser	0	0	0
Antall politisaker	4	1	1
Antall klagesaker	8	5	11
Antall offshoredøgn	393	654	580
Gitte samtykker	112	88	92
Behandlede SUT-søknader	2	2	0
Behandlede PUD og PAD	6	24	29

Tabell 1 Utvalgte hovedtall

- **Pålegg:** I 2023 ble det gitt 9 pålegg, som er en nedgang fra 2022 da det ble gitt 14 pålegg. Vi har over tid arbeidet med kriterier for bruk av reaksjonsmidler, og har presisert at vi skal ha en streng tilnærming til pålegg. Det vil likevel være variasjoner fra år til år. Ett pålegg i 2023 ble gitt etter oppfølging av tidligere markedstilsyn.
- **Tvangsmulkt:** Vedtak om tvangsmulkt blir brukt til å uttrykke alvorlighet fra vår side. I 2023 har vi ikke tatt i bruk virkemiddelet tvangsmulkt.
- **Overtredelsesgebyr:** I 2023 har vi ikke benyttet overtredelsesgebyr.
- **Stansingsvedtak:** I 2023 har gjort ett stansingsvedtak: Beerenberg ble pålagt å stanse stillasbygging som følge av en hendelse på Mongstad.
- **Politianmeldelse:** Vi har ikke tatt i bruk politianmeldelse i 2023. Som tidligere år har vi imidlertid informert politiet om alle alvorlige hendelser, gitt faglig bistand i etterforskning, hatt møter med politiet om flere av disse. Vi har også informert politiet om andre alvorlige regelverksbrudd.
- **Antall politisaker:** Når en politisak innen vårt tilsynsområde er ferdig etterforsket, ber politiet oss vanligvis om å redegjøre for eventuelle regelverksbrudd og alvorlighetsgrad. Havtil kan også bli bedt om å komme med en anbefaling om hvorvidt en hendelse eller regelverksbrudd bør straffes. I 2023 behandlet vi én politisak.
- **Antall klagesaker:** I 2023 fikk vi 11 klagesaker til behandling. Dette er oppgang fra 2022, da vi fikk fem klagesaker til behandling. De fleste klagenes gjaldt avslag på innsynsbegjæringer. Det er ED som er klageinstans. Hvis vi ikke velger å omgjøre vedtaket som påklages, sender vi det videre til ED med vår redegjørelse.

- **Offshoredøgn:** I 2023 har vi hatt 580 offshoredøgn. Dette er litt lavere enn i 2022, noe som også gjenspeiles i at antall revisjoner har gått noe ned, se del III. Vi har imidlertid hatt en økning i prosjektoppfølgning og annet tilsyn som foregår uten utreise offshore.
- **Gitte samtykker:** Operatøren må innhente samtykke før bruk av innretninger, og til en del aktiviteter som spesifisert i styringsforskriften. I 2023 var det en oppgang i antall gitte samtykker fra 88 i 2022 til 92 i 2023. Det store flertallet samtykker gjelder leteboring eller bruk av flyttbare innretninger til annen aktivitet, som produksjonsboring eller brønnintervensjon. Det er også gitt samtykke til dykking og til disponering (fjerning) i 2023.
- **Søknad om samsvarsuttalelse (SUT):** Havtil utsteder samsvarsuttalelse (SUT) for flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister. SUT utstedes etter søknad fra den som står for driften av en slik innretning uten å være operatør, og er en forutsetning for operasjon på norsk sokkel. Det var ingen søknader om SUT til behandling i 2023. Derimot ble SUT terminert av selskapene for fem flyttbare innretninger. Dette skyldes at innretningene har fått oppdrag i utlandet, eller er i opplag, og det ikke er planer for retur til norsk sokkel.
- **Plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD):** Havtil gjennomgår planene for PUD og PAD og gjør sikkerhetsmessige vurderinger av disse. Vår vurdering sendes til ansvarlig departement for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. ED har saksansvaret for planene. I 2023 ga vi vår anbefaling til 29 PUD/PAD. Sammen med 24 behandlede planer i 2022 gir dette et rekordhøyt antall prosjekter som skal realiseres de kommende årene. Prosjektene er til dels et resultat av de midlertidige endringene i skattereglene fra 2020.

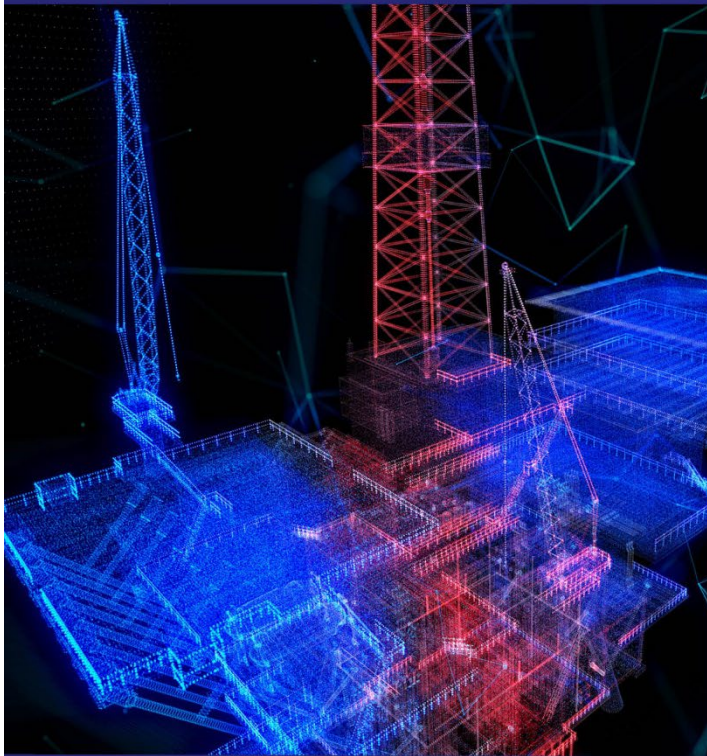
Nøkkeltall for Årsregnskapet 2021 -2023

I tabellen nedenfor følger en presentasjon av utvalgte nøkkeltall i perioden 2021 – 2023 med tilhørende forklaringer:

Nøkkeltall	2021	2022	2023
Antall ansatte	178	181	177
Antall avtalte årsverk	174	174,4	173,0
Antall utførte årsverk	166,4	165,4	165,4
Samlet tildeling post 01-99	349 334 000	375 391 000	400 863 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	91,1%	92,2%	94,5%
Driftskostnader	323 282 206	359 831 863	396 112 747
Lønnsandel av driftskostnader	69,4%	65,7%	66,5%
Lønnsandel per årsverk	1 288 528	1 354 661	1 523 499

Tabell 2. Nøkkeltall

- **Antall ansatte**
Antall ansatte har gått ned med 4 personer fra 2022 til 2023. Antall ansatte vil variere noe ut ifra rapporteringstidspunkter som en legger til grunn, og i noen grad være avhengig av tids-forskyvninger knyttet til pågående rekrutteringsprosesser. I et fremdeles presset arbeidsmarked ser vi fortsatt at det tar lengre tid enn forutsatt å finne kvalifiserte søkere til enkelte av de ledige stillingene.
- **Antall avtalte årsverk**
Antall avtalte årsverk presenteres som et gjennomsnittstall for året, beregnet med utgangspunkt i avtalt stillingsprosent. Oppgitt antall er pr 31.12.2023.
- **Antall utførte årsverk**
Antall utførte årsverk er beregnet etter definisjonen gitt i PM-2019-13. Utførte årsverk defineres som den ressursinnsatsen Havtils ansatte har utført i perioden 01.01.2023 – 31.12.2023 redusert for fravær.
- **Samlet tildeling post 01 – 99**
Havtils disponible ramme var på 400,9 mill. kroner i 2023. Tildelingen var fordelt mellom lønn/drift (post 01), spesielle driftsutgifter (post 21) knyttet til tilsynsvirksomheten og oppdrag/samarbeid overfor Norad (Olje for Utvikling). Samlet tildeling på post 01 – 99 er økt med 25,5 mill. kroner (6,8 %) fra 2022. Økningen skyldes tilleggsbevilgninger grunnet høy prisvekst, kompensasjon for lønnsoppgjør og økning i aktivitetsnivået knyttet til Norad (parallelljustering av utgifts- og inntektsbevilgning).
- **Utnyttelsesgrad post 01 – 29**
Utnyttelsesgraden viser andel utgifter på postene 01 – 29 av tildeling. Utnyttelsesgraden for 2023 er på 94,5 %.
- **Driftskostnader**
Driftskostnadene viser en økning på 36,3 mill. kroner (10,1 prosent) fra 2022 til 2023 og skyldes først og fremst en økning i lønnskostnad og generell økning i driftskostnadene. Det har også vært en økning i aktivitetsnivå og oppdragsmengde knyttet til Norad/OfU sammenlignet med 2022.
- **Lønnsandel av driftskostnader**
Lønnsandelen for 2023 er på 66,5 % mot 65,7 % i 2022.
- **Lønnskostnader per årsverk**
Lønnskostnadene består av lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre ytelser, fratrukket refusjoner fra NAV. Kostnaden per årsverk var 1,52 mill. kroner i 2023, en økning på kr 168.838 pr årsverk (12,46 prosent) fra 2022. Foruten generell lønnsøkning skyldes denne økning også innføring av ekstra arbeidsgiveravgift samt økte pensjonskostnader. Tilsvarende økning fra 2021 til 2022 var 5,1 prosent.



DEL III.

Årets aktiviteter og resultater

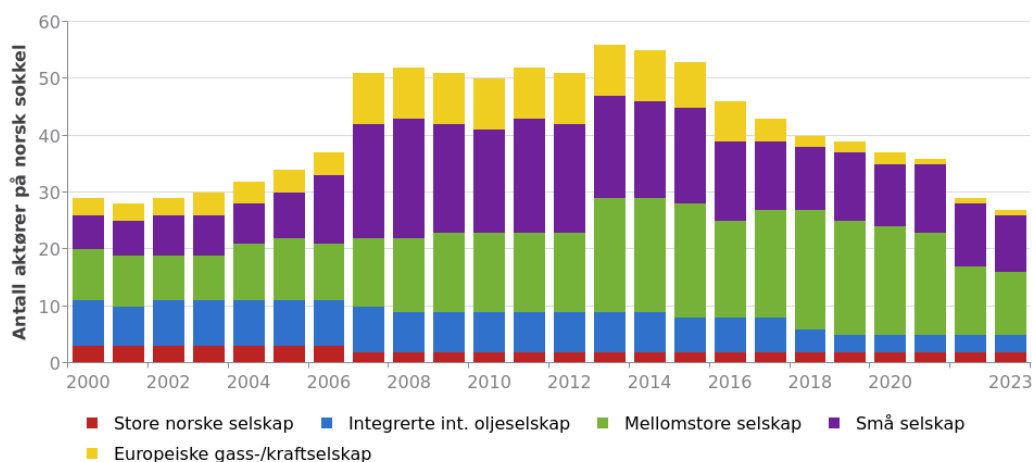
Del III. Årets aktiviteter og resultater

Innledning

I innledningen til del III beskriver vi først aktørbildet i petroleumsvirksomheten. Deretter følger en gjennomgang av våre mest sentrale virkemidler, og nøkkeltall fra risikonivåprosjektet (RNNP) for 2023. Videre følger en beskrivelse av utvalgte aktiviteter i 2023. Vi oppsummerer effekten av vårt arbeid på slutten av kapittelet.

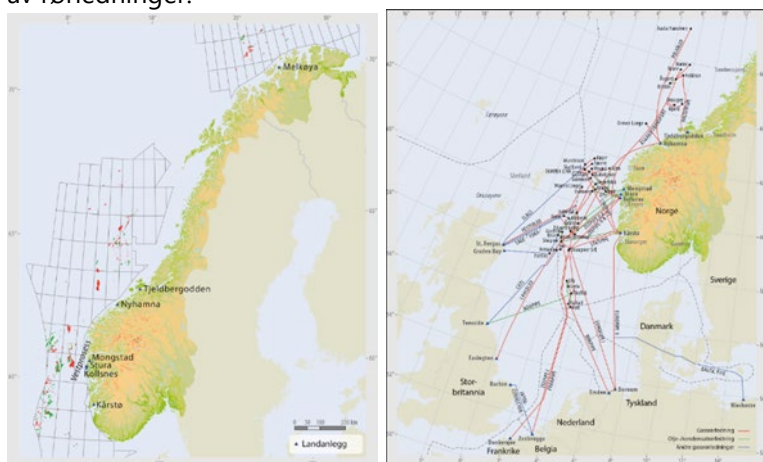
Aktører og innretninger

Havtil er sektormyndighet for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. Selv om dette er en bransje med stor aktivitet og stor omsetning, er antallet aktører relativt lite sammenlignet med andre bransjer. Det gir oss en unik mulighet til å følge med på aktiviteten til hver enkelt aktør. Ved årsskiftet 2023/2024 var det 27 aktive lete- og produksjonsselskaper på norsk sokkel, hvorav 20 operatører. Dette er færre aktører enn for noen år siden, noe som blant annet skyldes konsolidering blant selskapene, ref. Figur 11. nedenfor. Vi følger også opp redere med flyttbare innretninger, og de største leverandørselskapene.



Figur 11 Antall og typer aktører i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Kilde: norsk.petroleum.no/Sokkeldirektoratet

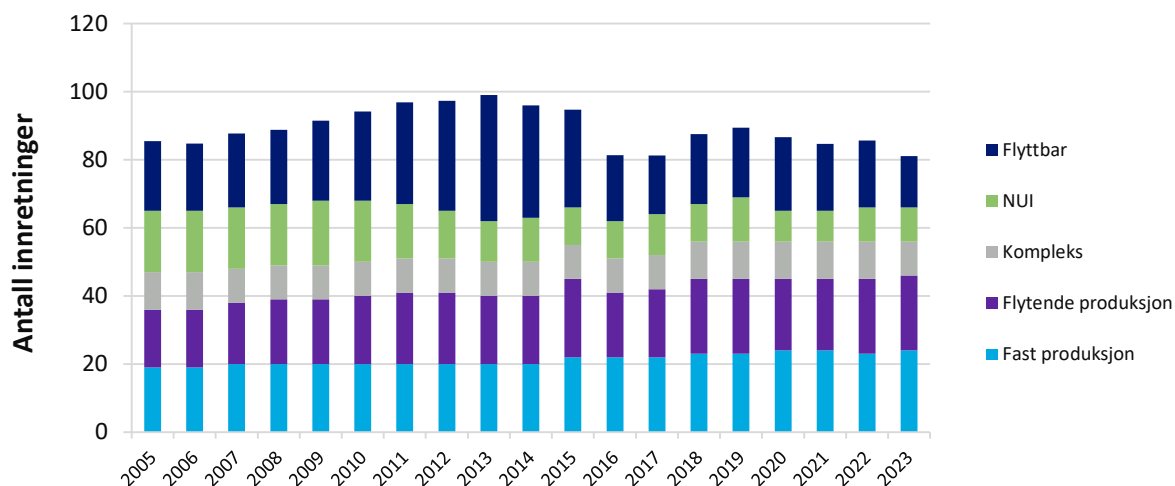
I tillegg til petroleumsvirksomhet til havs ligger også tilknyttede landanlegg og rørledninger innenfor vårt ansvarsområde. Kartene i Figur 12 viser de syv landanleggene vi fører tilsyn med, og nettverket av rørledninger.



Figur 12 Oversikt over landanlegg og rørledninger (Kilde: norskpetroleum.no/ Sokkeldirektoratet)

Med nye ansvarsområder kommer også nye aktører. De fleste av selskapene som har fått tillatelse til lagring av CO₂ er allerede kjent fra petroleumsvirksomheten, men det er også kommet nye selskaper inn på dette området. Også når det gjelder fornybar energiproduksjon til havs, har både etablerte og nye selskaper vist interesse.

Utviklingen i antall og typer innretninger utvikler seg over tid. Figur 13 er hentet fra RNNP og viser endringer i dette bildet for perioden 2005-2023.



Figur 13 Utvikling i antall innretninger ¹– 2005-2023 (RNNP 2023)

Utviklingen viser en økning i antall innretninger i petroleumsvirksomheten mellom 2005 og 2013, deretter noe variasjon mellom år, men etter dette en synkende tendens; fra rett i underkant av 100 til i overkant av 80 innretninger i 2023. Det er særlig antallet flyttbare innretninger som har endret seg. Det var i 2023 kun 20 flyttbare innretninger på norsk sokkel på grunn av lite boreaktivitet.

¹ NUI: Normalt ubemannet innretning. Kompleks: To eller flere innretninger med broforbindelse.

Virkemidler

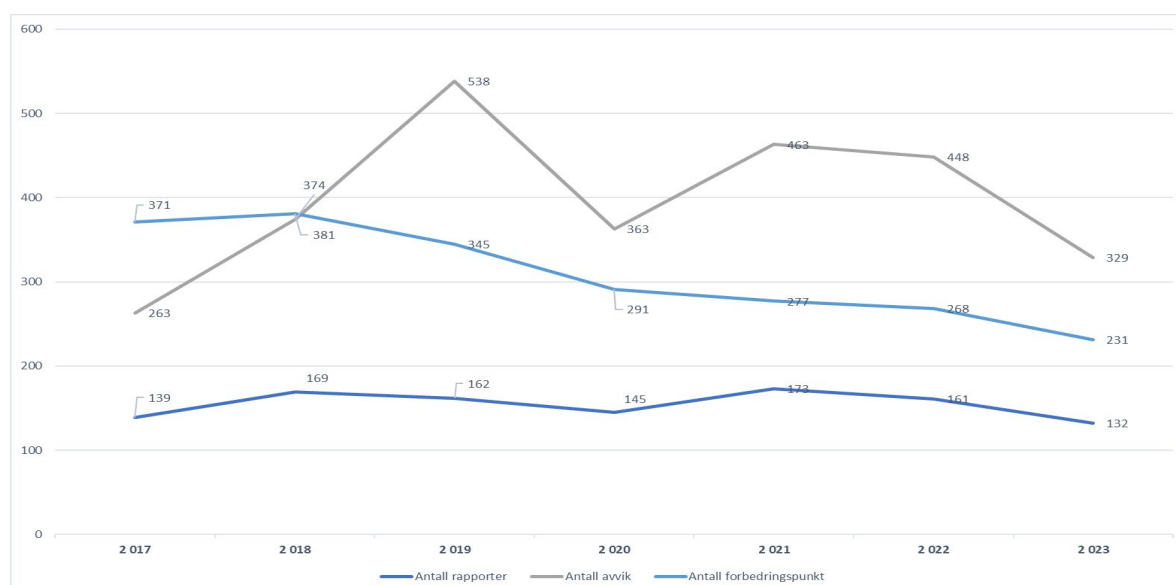
Havtils virksomhetsmodell ble presentert i kapittel II. Våre virkemidler er i modellen kalt kjerneprosesser: Tilsyn, informasjon og veiledning, regelverk, og standarder og rådgivning. Til sammen utgjør disse prosessene «verktøykassen» vår. Virkemidlene kan brukes enkeltvis eller sammen for å bidra til måloppnåelse. Vi beskriver her de virkemidlene som er mest direkte rettet mot næringen, nemlig tilsyn og informasjon og veiledning.

Tilsyn

Tilsynsbegrepet omfatter i denne sammenheng alle aktiviteter der vi møter og følger opp selskapenes etterlevelse av regelverket. De mest sentrale i denne forbindelse er revisjoner, granskinger, arbeid med samsvarsuttalelser (SUT), samtykker, og i tillegg forberedelse av tilsyn og annen oppfølging eller saksbehandling i tilsynssporet. Revisjoner og granskning er beskrevet nedenfor.

Revisjoner

Revisjoner er den mest sentrale tilsynsprosessen. Hver revisjon dokumenteres i en tilsynsrapport som publiseres på havtil.no. Figur 14. viser nøkkeltall for revisjoner over tid. Antall rapporter i figuren omfatter også granskingsrapporter, men de er få i forhold til revisjoner.



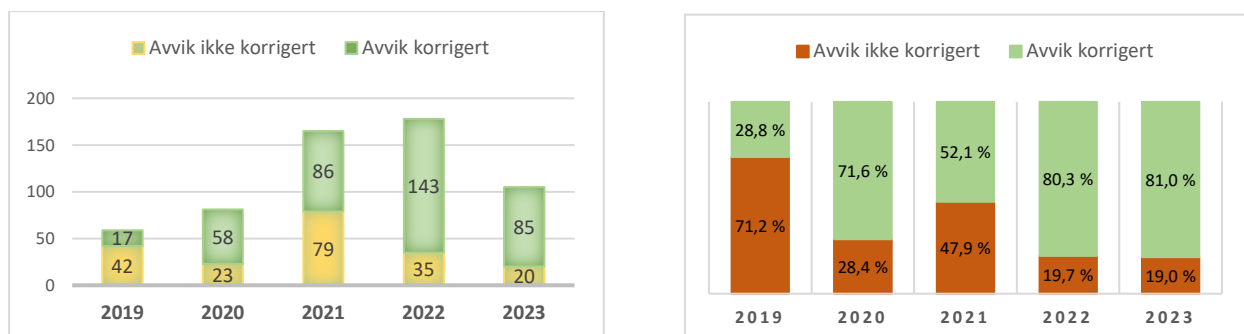
Figur 14 Resultater fra tilsyn og granskning (2017-2023): Antall tilsyns- og granskingsrapporter, avvik og forbedringspunkt

Både antall rapporter (tilsyn og granskning) og observasjoner (avvik og forbedringspunkt) er på et noe lavere nivå i 2023 enn året før. Det skyldes blant annet at vi har økt antall tilsyn innen sikring og IKT-sikkerhet. Enkelte av disse tilsynene er unntatt offentlighet, og inngår ikke i databasen som tallene i figuren er hentet fra. I tillegg har vi i 2023 i større grad hatt oppfølging i form av møteserier som ikke rapporteres i revisjonsrapporter. Dette gjelder blant annet oppfølging av utbyggingsprosjekter.

Antallet observasjoner er også lavere i 2023. En grunn til dette kan være at det er færre flyttbare innretninger på norsk sokkel, og at det ikke har vært noen samsvarsuttalelse til behandling i 2023. Erfaringsmessig identifiseres det forholdsvis flere avvik i tilsyn på flyttbare innretninger som bruker maritimt regelverk, da dette regelverket inneholder flere spesifikke krav. Trenden med at antall avvik er høyere enn antall forbedringspunkt holder seg i perioden 2019-2023.

Kontroll av avvik og pålegg

Vi har de siste årene systematisk kontrollert avvik og pålegg som er identifisert i tidligere rapporter. Figur 15. nedenfor viser resultatene fra vår kontroll av avvik i perioden 2019-2023 i antall og andel:



Et positivt resultat er at vi i 81% av kontrollene i 2023 finner at avviket er korrigert. Dette antyder god effekt av vår innsats rettet mot kontroll av allerede gitte avvik. Mange selskaper har også gitt tilbakemelding om at de har satt i gang omfattende opprydningsaktiviteter i egne systemer som følge av Havtils kontroll av tidligere avvik.

Vi følger opp alle pålegg fram til de er etterkommet. I tillegg kontrollerer vi i enkelte tilfeller på et senere tidspunkt om alle tiltak er gjennomført som avtalt. Vi har siden 2019 totalt kontrollert 20 pålegg. Det var i hele perioden kun fem pålegg der ikke alle tiltak var gjennomført. Fire pålegg ble kontrollert i 2023, for tre av disse var alle tiltak gjennomført i henhold til plan.

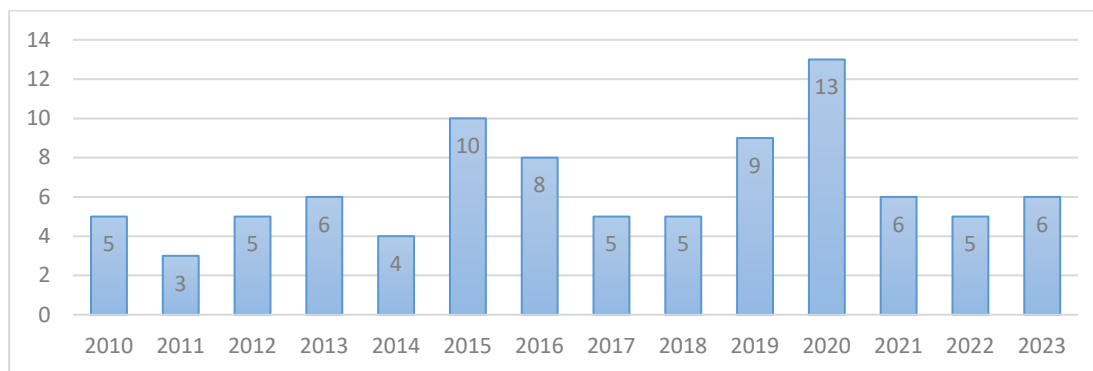
Gransking og annen oppfølging av hendelser

Selskapene rapporterer ulykker og uønskede hendelser til Havtil, ref. krav i styringsforskriften § 29. Ansvar for å håndtere uønskede hendelser ligger hos selskapet selv. Vårt ansvar er å føre tilsyn med selskapenes håndtering og å bidra til best mulig læring etter hendelsene.

Oppfølging av hendelser og gransking er en viktig del av Havtils samfunnsoppdrag. Våre granskinger kommer i tillegg til granskingene som gjennomføres av de involverte aktørene selv. Formålet er å klarlegge årsaksforhold, hendelsesforløp og faktiske og potensielle konsekvenser, og å bidra til læring som kan forebygge at lignende hendelser skjer igjen. Gransking er en viktig del av tilsynet, og et viktig virkemiddel for å innhente kunnskap om hva som utløser alvorlige hendelser.

Hendelsens alvorlighet er det viktigste kriteriet for vår beslutning om gransking. Potensialet for læring er også et viktig moment i denne vurderingen. Våre granskinger har ikke til hensikt å avdekke mulige straffbare handlinger. Straffbare forhold håndteres av politiet. Dersom politiet etterforsker en hendelse, vil Havtil som regel bli bedt om å gi faglig bistand.

Antall granskinger varierer fra år til år, se Figur 16 nedenfor. De tre siste årene har vi hatt mellom fem og seks granskinger årlig.



Figur 15 Antall Havtil-granskinger i perioden 2010-2023

Følgende 6 granskninger ble igangsatt i 2023:

- Personskade i forbindelse med stillas på Mongstad. (18.01.23)
- Brønnkontrollhendelse på Gullfaks C. (25.01.23)
- Personskade ved arbeid på trykksatt rør på Statfjord B. (22.04.23)
- Gasslekkasje på Hammerfest LNG. (31.05.23)
- Brann i utstysrom i boligkvarteret på Gina Krogh. (21.06.23)
- Personskade ved vedlikeholdsarbeid på Brage. (21.11.2)

Hendelsene vi har gransket knytter seg til både innretninger offshore og landanlegg. Det er ikke alle rapportene som er ferdigstilt, det er derfor for tidlig å si noe om funn og avvik på tvers av hendelser. Etter gjennomført granskning sendes vår granskingsrapport til selskapet som hadde ansvaret for hendelsen. Selskapet utarbeider et svar på rapporten med oversikt over hvilke tiltak som er gjennomført eller planlegges gjennomført for å utbedre identifiserte avvik. Havtil er i tett dialog med selskapet om tiltak som er nødvendige for å korrigere avvikene.

Granskingsrapportene legges ut på Havtils nettsider for å dele læring og bidra til forbedring på tvers av selskapene i bransjen.

TEMA:

Stor satsing - Hendelsesoppfølging og videreutvikling av gransking

Havtil har i perioden 2022-2025 fått tildelt midler for å videreutvikle kompetanse, verktøy, metoder og prosesser for læring og oppfølging av alvorlige hendelser og gransking i petroleumsvirksomheten.

Målet er å styrke Havtils oppfølging av alvorlige hendelser. Satsingen skal i sin helhet bidra til bedre forebygging av hendelser i næringen, gjennom

- en bedre prosess for mottak og oppfølging av hendelser.
- økt kompetanse i Havtils granskingsteam, for å bedre belyse menneskelige og organisatoriske forhold.
- økt kvalitet og bedret tilgjengeliggjøring av data i forbindelse med granskinger.
- forbedret digital løsning for innrapportering av hendelsesdata til Havtil, samt videreutvikling av Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP).
- forbedret deling av informasjon fra hendelser for å bidra til læring.

Hvert år blir det rapportert inn ca 1000 hendelser til Havtil. Disse hendelsene gir oss et godt informasjonsgrunnlag til å forbedre læring i virksomheten. I 2023 har vi etablert et eget prosjekt i samarbeid med DNV for å bidra til at varsling og melding av hendelser har høy kvalitet og inneholder rett og relevant informasjon. Vårt regelverk krever at hendelser skal rapporteres inn til Havtil, og årlig rapporteres et stort antall slike. Dette gir oss et solid informasjonsgrunnlag for å bidra til læring og forebygging av hendelser. Prosjektet setter søkelys på regelverk, informasjonsflyt, arbeidsprosesser og verktøy for håndtering av hendelser

Når det gjelder granskinger, har vi i 2023 gjennomført en serie med møter sammen med DNV, der vi har sett på aktuelle granskingsmetoder og kriterier for valg av metoder. Vi har også startet forberedelser til tre piloter som skal gjennomføres i løpet av 2024, der vi skal teste et utvalg av granskingsmetoder og verktøy.

En viktig målsetting for prosjektet er å følge opp anbefalingene i Sikkerhetsforums rapport fra 2019 om læring etter hendelser, samt å få næringen med på initiativer knyttet til dette. Som en oppfølging av anbefalingene fra sikkerhetsforum ble det allerede i 2022 gjennomført et prosjekt sammen med SINTEF hvor det ble utarbeidet en veileder for å bedre belyse menneskelige faktorer (human factors – HF) i granskinger, og en verktøykasse man kan benytte når man skal i dybden på ulike tema.

Det ble i 2023 gjennomført et internkurs i HF-verktøyet i Havtil. I etterkant har HF-verktøyet vært utprøvd i flere granskninger. Verktøyet oppleves som nyttig supplement til å bedre forstå bakenforliggende menneskelige årsaker i granskninger. Resultater fra granskning der HF-verktøyet er blitt brukt har også blitt presentert i ulike fora.

Satsingen er også en del av et internasjonalt arbeid. Havtil er en del av International Regulators' Forum (IRF) som har utfordret petroleumsindustrien globalt til å ta et løft når det gjelder granskning og læring fra hendelser.

Prosjektet vil fortsette i 2024 for å styrke Havtils oppfølging av hendelser. Vi har også etablert en rådgivingsgruppe som følger vårt arbeid innen hendelsesoppfølging og granskning. Samarbeidet med næringen og academia vil bidra til å videreutvikle våre granskninger og vil gi økt kvalitet i vår oppfølging av hendelser.



Informasjon og veiledning

Dette virkemiddelet omfatter de fleste aktiviteter som er rettet mot hele eller deler av bransjer, eller næringen samlet. Vi bidrar til økt kunnskap gjennom utredninger og utviklingsprosjekter, og vi deler informasjon med næringen for å bidra til læring og forbedring. I 2023 har vi publisert følgende rapporter etter studier og utredninger:

Tittel	Beskrivelse	Utarbeidet av
Vismutlegering som brønnbarrieremateriale	Innhenting og gjennomgang av kunnskap om bruken av vismutlegeringer for permanent plugging og forlating av brønner.	Reflekt
Årsaksforhold og tiltak knyttet til brønnkontrollhendelser (RNNP 2022 - kvalitativ studie)	Kvalitativ studie for å undersøke årsaker til brønnkontrollhendelser og identifisere mulige tiltak.	Proactima
HMS-utfordringer for sikker oppstart og drift av utbyggingsprosjekter	Studie om indikatorer på HMS utfordringer for sikker oppstart og drift i gjennomføringsfasen av utbyggingsprosjekter.	IKM Acona
Automatisert rapportering av feil og hendelser	Studie som belyser hvilke systemer og prosesser som er nødvendig for å legge til rette for større grad av automatisert rapportering av feil, hendelser og nesten-hendelser i automatiserte systemer.	Sintef
Dieseleksoseksponering i petroleumsnæringen	Studie for å øke kunnskapsnivået rundt dieseleksoseksponering i petroleumsnæringen.	STAMI
Kartlegging av arbeidstid i petroleumsnæringen	Studie av utviklingen i arbeidstid, bruk av overtid og utvidet oppholdstid på sokkelen de 10 siste årene.	Sintef
Kartlegging av kreftfremkallende kjemikalier	Spørreundersøkelse som gir oversikt over hvordan risiko knyttet til kreftfremkallende kjemikalier og kjemiske forbindelser er fordelt og håndtert i petroleumsvirksomheten.	Petroleumstilsynet
Korrosjon under isolasjon for korrosjonsbestandige materiale	Oversikt over etablert praksis og kunnskap innen håndtering av risiko knyttet til korrosjon under isolasjon av korrosjonsbestandige legeringer.	DNV
Fallende konstruksjoner: Vurdering av fare- og ulykkesrisiko	Studie for å vurdere fare- og ulykkesrisiko for fallende konstruksjoner hvor sammenføyningen er utført med andre metoder enn tradisjonell sveising.	DNV
Evaluerings av skadedeteksjon og tilstandsovervåking for integritetsstyring av offshore konstruksjoner	Studie om evaluering av skadedeteksjon og tilstandsovervåking av offshore konstruksjoner i petroleumsvirksomheten.	Rambøll
Effekten av vedlikehold	Studie av effekten av vedlikehold av sikkerhetskritiske funksjoner, systemer og utstyr.	DNV

Vi presenterte funn fra studier og tilsyn på ulike konferanser og i fagfora. I tillegg arrangerer vi selv en rekke seminarer og fagdager. I 2023 arrangerte vi 13 slike, se Tabell 4 og sto dessuten for arrangementet av Sikkerhetsforums årskonferanse 8. juni.

Dato	Tittel
6. januar	Sikkerhet, status og signaler 2022/2023
12. januar	Fagdag om vedlikeholdsstyring
1. februar	Innovasjonsdagen 2023
30. mars	RNNP 2022: Hvor sikker er norsk petroleumsvirksomhet?
30. mai	Forsvarlig arbeidstid?
23. august	Konstruksjonsdagen 2023
5. september	Fagdag om sikring 2023
14. september	Kloke grep i omstilling (samarbeid med Arbeidstilsynet)
26. september	Menneskelige muligheter og begrensninger
28. september	Forstå det norske sikkerhetsregimet 2023
26. oktober	Intervensjonsdagen 2023
31. oktober	Topplederkonferansen 2023
7. november	Roten til alt vondt? Muskel- og skjelettplager og psykososiale faktorer

Tabell 2 Seminarer og fagdager i 2023

Vårt nettsted, Havtil.no, har cirka 500 000 besøkende per år og 3300 abonnenter på nyhetsbrev, dessuten totalt ca. 30000 følgere på sosiale medier. I 2023 var det særlig oppmerksomhet rundt artikler om sikring. Også vårt trykte magasin, Dialog, handlet høsten 2023 om sikring. Vi publiserte aktivt på sosiale medier i forkant av navneskiftet, disse innleggene ble lest av 45.000 på LinkedIn og 33.000 på Facebook. Subject Aid, som tilbyr kostnadsfritt undervisningsmaterieell til skolene, er en stor bruker av våre trykte publikasjoner. I 2023 sendte de ut totalt 5722 eksemplarer av trykksakene våre til skoler over hele landet.

Mål 3.1 Redusert risiko for storulykke i petroleumssektoren

Innledning

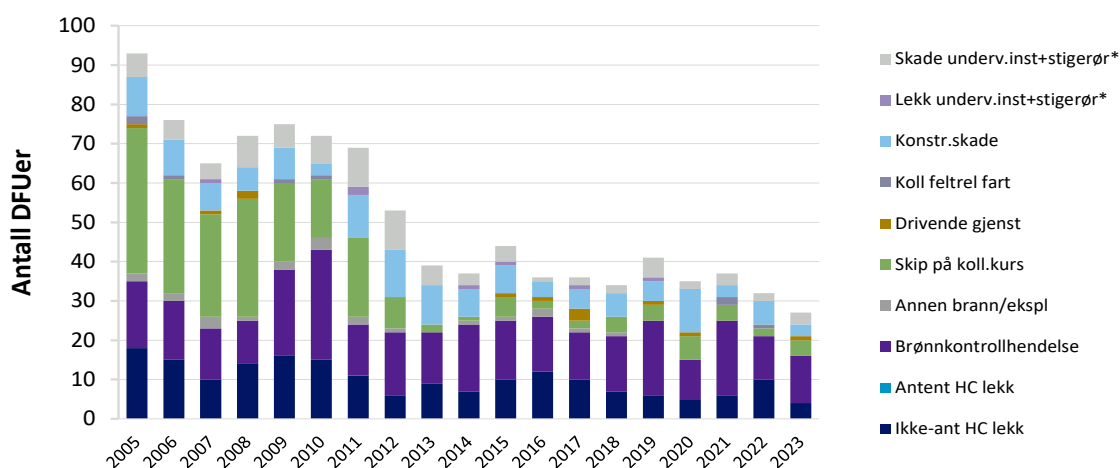
Storulykker kan få svært alvorlige konsekvenser for både mennesker, miljø og materielle verdier. Vi bruker resultater fra risikonivåprosjektet (RNNP) sammen med annen informasjon fra tilsynsaktiviteter for å sikre målrettet og risikobasert oppfølging til dette resultatmålet. I hovedsak er storulykkerisikoen i petroleumsindustrien knyttet til hydrokarboner på avveie og konstruksjonsrelaterte hendelser. Selskapenes styring på områder som vedlikehold og IKT-sikkerhet er sentralt for å hindre storulykker.

I dette kapittelet ser vi først nærmere på trendene for utvalgte storulykkeindikatorer på norsk sokkel². Ytterligere resultater fra RNNP for norsk sokkel og landanlegg er tatt med i avsnittene nedenfor. Vi beskriver i årets rapport vår oppfølging i 2023 på følgende områder:

- Hydrokarbonlekkasjer
- Brønnkontrollhendelser
- Konstruksjonshendelser
- Barrierestyring
- Sikring og samfunnssikkerhet
- Prosjektstyring
- Vedlikeholds styring
- Kunstig intelligens og IKT- sikkerhet
- Rørledninger og landanlegg.

Nøkkeltall fra RNNP – norsk sokkel

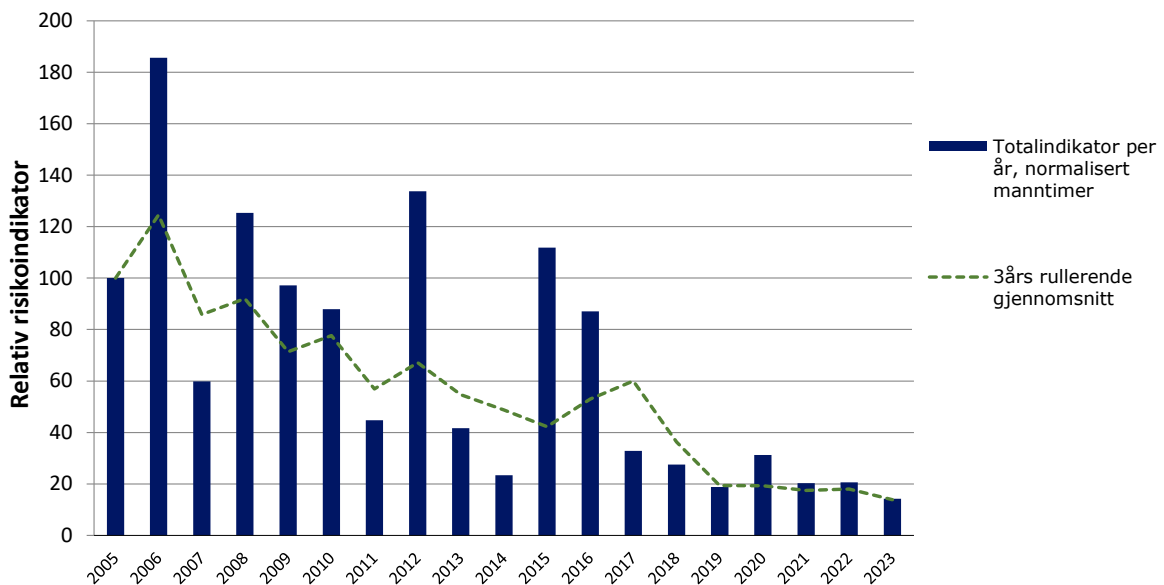
I 2023 var det ingen ulykker som resulterte i dødsfall eller som hadde et særskilt stort potensial for tap av liv. Antall hendelser med iboende storulykkespotensial viser i hovedsak et stabilt nivå siden 2013. De siste to årene ser vi en positiv utvikling. I 2023 var det 26 slike hendelser, fem færre enn i 2022. Dette er det laveste antall hendelser av denne typen som er registrert siden RNNP har vært publisert.



Figur 16 Oversikt over antall og typer hendelser med storulykkespotensial på innretninger (2005-2023). Kilde: RNNP 2023. *Innenfor sikkerhetssonen.

² For mer detaljert informasjon om RNNP og resultater, se våre RNNP-rapporter på havtil.no (<https://www.havtil.no/fagstoff/rnnp/>).

I tillegg til antall hendelser med storulykkespotensial er det utviklet en totalindikator for storulykker. I denne indikatoren er hver type tilløpshendelse gitt relative vekt basert på potensielt tap av liv dersom denne type hendelser hadde fått utviklet seg til en reell storulykke. Merk at denne type indikator ikke viser risiko i seg selv, men illustrerer bransjens evne til styre forhold som påvirker risiko.



Figur 17 Totalindikator for storulykker per år, normalisert mot arbeidstimer. Kilde: RNNP 2023

Resultatene viser en synkende tendens siden 2006, før det ses en utflating de siste fire årene. Verdien i 2023 er det laveste observerte i hele perioden.

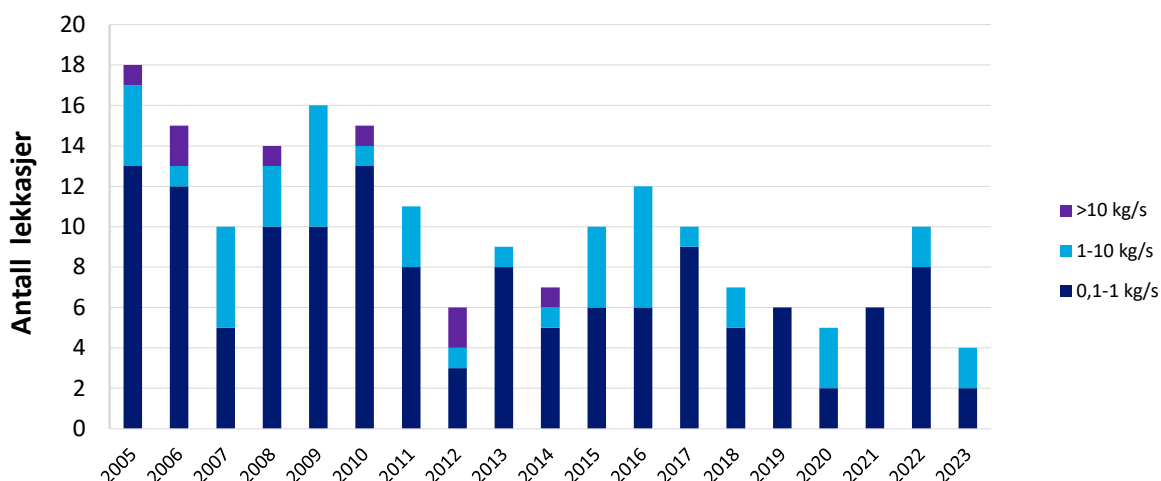
De fleste av indikatorene har nå et lavt antall (mindre enn ti) hendelser per år, noe som innebærer at totalindikatoren blir mer følsom for tilløpshendelser med stor potensiale, noe som vil gi større årlige variasjoner. En positiv utvikling i antall tilløpshendelser over tid viser etter vår vurdering at næringens arbeid med risikostyring har effekt, men det understrekes at en slik utvikling ikke gir noen garantier for å unngå fremtidige hendelser.

For 2023 har Havtil registrert 185 rapporteringspliktige personskader på innretninger til havs mot 234 personskader i 2022. Antall alvorlige personskader går opp fra 22 til 25. Antall alvorlige personskader vektet mot aktivitetsnivå (per million arbeidstimer) viser en oppgang fra 0,5 til 0,6. Endringen er ikke signifikant (RNNP 2023). Alvorlige personskader er nærmere definert i veiledningen til styringsforskriftens § 31, men omhandler eksempelvis påviste skjelettskader, forgiftning, skader på indre organer, nedkjøling, tap av syn/hørsel osv.

Hydrokarbonlekkasjer

Storulykkepotensialet knyttet til hydrokarbonlekkasjer gjør at dette er et område med høy prioritet. En hydrokarbonlekkasje som antenner, kan resultere i brann eller eksplosjon, som igjen kan føre til tap av menneskeliv, større utslipp av hydrokarboner til sjø og tap av store materielle verdier.

Selv om det er variasjoner i perioden, har det vært en tydelig reduksjon i det totale antallet hydrokarbonlekkasjer offshore i perioden 2005 - 2023, ref. Figur 19.

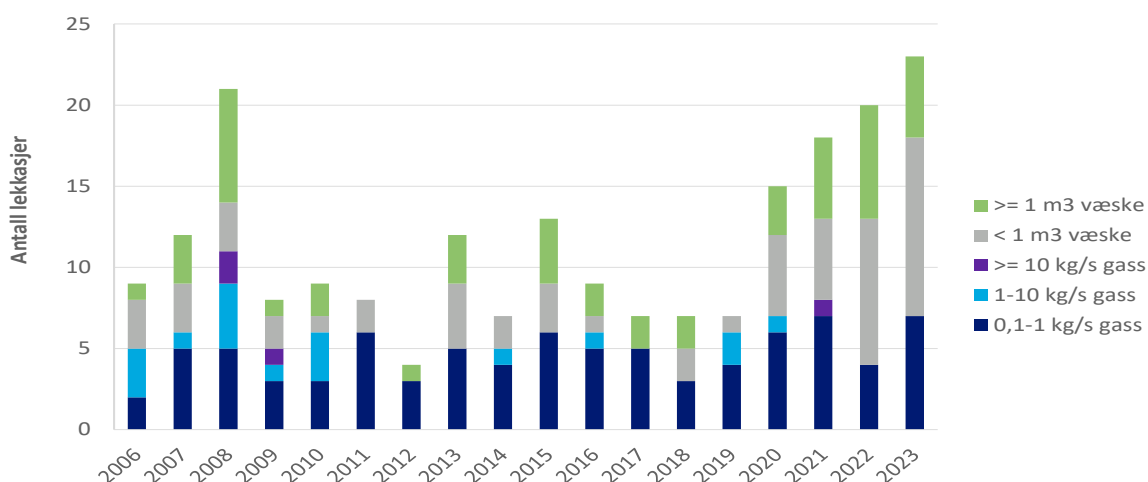


Figur 18 Antall uantente hydrokarbonlekkasjer offshore (2005 – 2023). Kilde: RNNP 2023

I 2023 ble det registrert 4 hydrokarbonlekkasjer med rate over 0,1 kg/s. To av disse hadde en lekkasjerate mellom 1-10 kg/s.

Betydelige ressurser legges ned for å forebygge og hindre at hydrokarbonlekkasjer fører til store branner eller eksplosjoner. Tiltakene kan være av teknisk eller operasjonell karakter. Ingen av lekkasjene over 0,1 kg/s som har vært rapportert i løpet av RNNP perioden har blitt antent. Den siste antente lekkasje over 0,1 kg/s på norsk sokkel skjedde 19.11.1992. En betydelig medvirkende årsak til at ingen av gasslekkasjene på norsk sokkel har blitt antent, må tillegges at det er god kontroll med tenn kildene, noe som har vært prioritert over tid.

Antall hydrokarbonlekkasjer på landanlegg har i perioden 2006-2023 variert mellom 4 og 23 per år. Vi ser en økende trend de fire siste årene.



Figur 19 Antall uventede lekkasjer landanleggene (2006 – 2023). Kilde: RNNP 2023.

I 2023 ble det rapportert inn 23 uventede hydrokarbonlekkasjer, hvorav 14 har en rate lavere enn 0.1 kg/s, tre har rate over 0.1 kg/s og seks har rate over 0.1 kg/s. Samlet sett representerer disse lekkasjene varierende potensiale, men samtlige har et iboende storulykkespotensial. Nivået i 2023 er statistisk signifikant høyere enn gjennomsnittet i perioden 2006-2022.

Utvalgskriteriene for hydrokarbonlekkasjer er annerledes på landanleggene enn på sokkelen ved at en for landanleggene også inkluderer væskelekkasjer som utgjør mer enn 100 kg hydrokarboner. Derfor kan er ikke foreta en direkte sammenligning av antall lekkasjer på sokkelen og på landanleggene. En bør i en eventuell sammenligning se på samlede utviklingstrekk. Kriteriene for utvalg av lekkasjer har vært uendret siden 2006. I 2023 ble det ikke rapportert inn antente hydrokarbonlekkasjer på landanleggene. Det ble rapportert inn én brann som ikke går inn i kategorien hydrokarbonbranner.

Havtils oppfølging av hydrokarbonlekkasjer følger to hovedspor; direkte oppfølging av hendelser med hydrokarbonlekkasje, og tilsyn med selskapenes styring og oppfølging av barrierer knyttet til hydrokarbonlekkasjer. Det vil si oppfølging av systemer og arbeidsprosesser som skal hindre lekkasjer, oppdage lekkasjer og hindre at en lekkasje utvikler seg til en storulykke.

En gjennomgang av granskingsrapporter viser at de direkte årsakene til hydrokarbonlekkasjer kan fordeles på seks hovedgrupper:

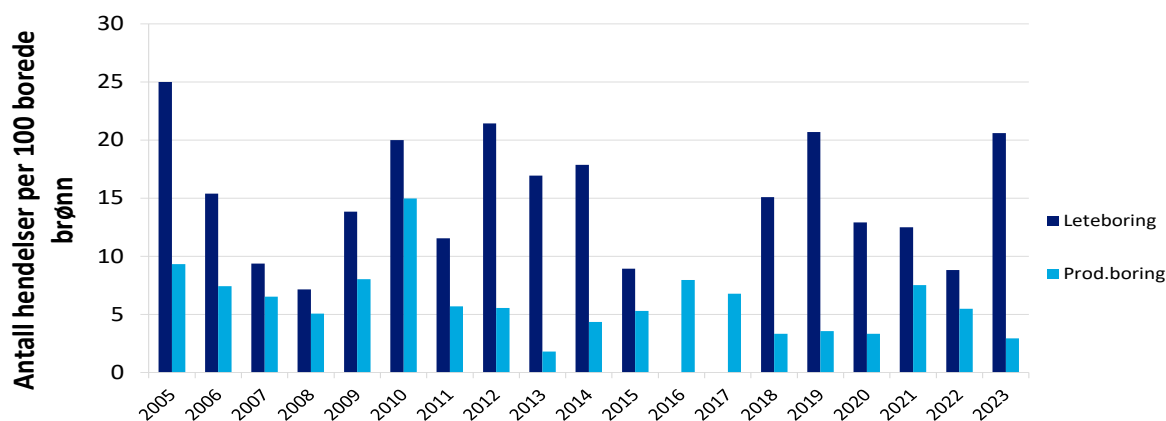
- Teknisk degradering av utstyr
- Menneskelig inngripen som introduserer en latent feil
- Menneskelig inngripen som medfører umiddelbar lekkasje
- Prosessforstyrrelser
- Innebygde designfeil
- Ytre årsak

Om lag halvparten skyldes menneskelig inngripen som introduserer en latent feil – dvs en feil som materialiserer seg ved en senere anledning (for eksempel feil pakning). Cirka 15% skyldes teknisk degradering av utstyr. På landanlegg er denne andelen rundt 40%. Bakgrunnsforliggende årsaker er ofte forhold som svakheter i risikostyring, barrierestyring, kompetanse og kapasitet.

Vi erfarer at næringen tar informasjonen fra våre signaler og rapporter inn i egen virksomhetsstyring. Dette observerer vi gjennom at selskapene endrer sin praksis, samt i direkte kommunikasjon og tilbakemeldinger fra selskapene.

Brønnkontroll og brønnintegritet

Brønnkontrollhendelser kan innebære fare for storulykke, og er et område med høy prioritet i Havtil. Vi har i 2023 videreført mange initiativer for å bidra til å forebygge risiko for brønnkontrollhendelser i ulike bore- og brønnaktiviteter.



Figur 20 Antall hendelser innen brønnkontroll per 100 brønner, lete- og produksjonsboring, 2005-2023.) Kilde: RNNP 2023.

Det ble boret 34 letebrønner og 170 utvinningsbrønner på sokkelen i 2023, en økning fra året før. Det er i 2023 registrert 11 brønnkontrollhendelser. Samtlige brønnkontrollhendelser var i laveste kategori, såkalte regulære hendelser i «grønn» kategori. Normaliserer man tallene med antall brønnkontrollhendelser per 100 borede brønner, ser man en nedgang i antall hendelsene ved produksjonsboring, mens det er en økning innen leteboring. Dette kan forklares ved at mange av hendelsene innen leteboring var fra borekampanjer innen pilothull der formålet er å verifisere at man ikke påtreffer soner med grunn gass- eller vann. Det har vært en betydelig økning i antall hendelser med grunn gass- og vann i pilot brønner.

Vi har analysert hendelsesdata fra brønnkontrollhendelser, og fått informasjon i møter med operatørene i etterkant av de enkelte hendelsene. Kunnskapen er delt gjennom presentasjoner på sentrale bore- og brønnkontrollkonferanser. Vi har utfordret næringen på hvordan de kan forebygge flere hendelser ved å rette større oppmerksomhet på prosessene knyttet til årsaksforholdene til hendelsene.

Gjennom vår oppfølging av brønnkontrollhendelser har vi dessuten bidratt til økt oppmerksomhet om nøyaktighet i rapportering av hendelser og kvalitetssikring av data i RNNP, samt trender og læring etter hendelser. Læring fra brønnkontrollhendelser ble valgt som dybdestudie i regi av RNNP i 2022. Anbefalinger og læring fra dybdestudiet er blitt fulgt opp og delt med næringen. Presiseringer knyttet til kompetansekrav innen brønnkontroll er fulgt opp i tilsyn, både mot operatører og service selskap. I vår oppfølging av utviklingen av nye metoder og ny teknologi innen brønnkontroll har vi pekt på muligheter for ytterligere reduksjon av brønnkontrollrisiko.

I 2023 har vi fortsatt vårt arbeid med usikkerhet i formasjonstrykk. Vi har blant annet bidratt i utviklingen av en ny internasjonal retningslinje i regi av IOGP (International Association of Oil & Gas Producers). Den nye retningslinjen har gitt et godt fundament for næringen for estimering av formasjonstrykk og har bidratt til oppmerksomhet på utfordringene. Vi har i 2023 gjennomført møteserier med sentrale operatører og fagekspert, som videreføres i 2024 med et eget brønnkontrollseminar med søkelys på usikkerhet og kommunikasjon i formasjonsprognosene.

Plugging og forlating av brønner

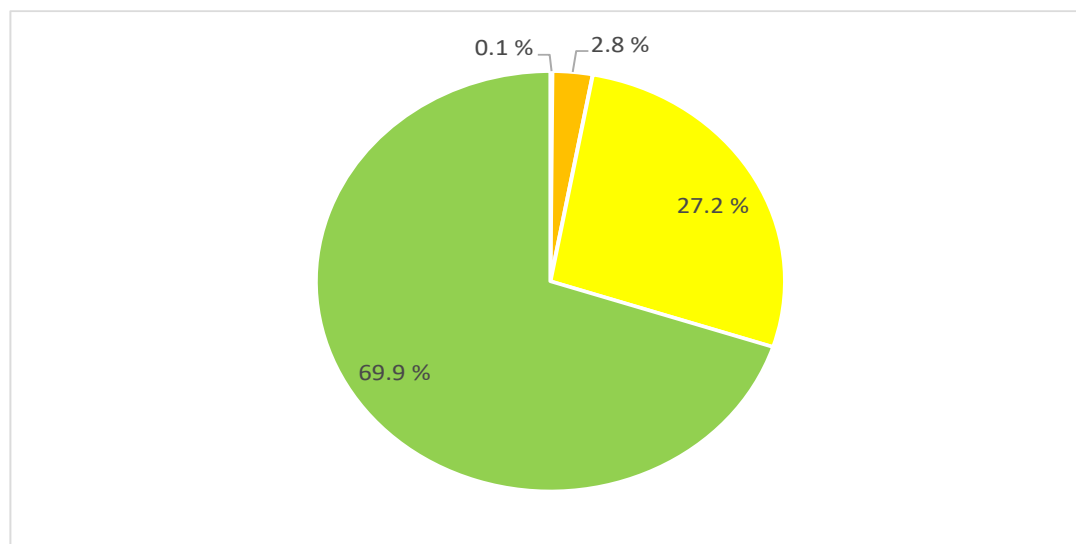
Havtil har fulgt opp status for brønnintegriteten til midlertidig pluggede og forlatte brønner på norsk sokkel over mange år. I 2014 ble det innført et nytt regelverkskrav i aktivitetsforskriften §88, som regulerer hvor lenge nye lete- og utvinningsbrønner kan stå midlertidig plugget og forlatt uten kontinuerlig overvåkning.

Hovedgrunnen til at regelverket ble endret, var at vi registrerte en vekst i antall midlertidig pluggede og forlatte brønner, og en økning i antall år disse brønnene var forlatt. Grunnen til at brønner plugges midlertidig er at de samme brønnbanene potensielt kan bli brukt igjen (re-entring). Re-entring av midlertidig pluggede og forlatte brønner utgjør en risiko dersom brønnene har svikt i en av brønnbarrierene. I tabellen nedenfor ligger kriterier for kategorisering av brønner med hensyn til brønnintegritet (ref. retningslinje 117, Offshore Norge).

Kategori	Prinsipp
Rød	Feil på én barriere og den sekundære er degradert/ikke kontrollert, eller lekkasje til overflaten.
Oransje	Feil på én barriere og den sekundære er intakt, eller single feil som kan føre til lekkasje på overflaten.
Gul	Én barriere degradert, den sekundære intakt.
Grønn	Skadefri brønn- ingen eller minimale avvik.

Tabell 3 Kriterier for kategorisering av brønner når det gjelder brønnintegritet

Kartlegging av brønner i drift ble gjennomført første gang i 2008. Det er tilført en harmonisering av kriteriene i 2010, og selskapene har iverksatt omfattende vedlikehold av brønner med lekkasje og barrieresvikt. Kartleggingen består av totalt 2245 brønner og omfatter 10 operatører i 2023.



Figur 21 Brønnkategorisering. Kilde: RNNP 2023

Figuren over viser resultatene fra siste kartlegging av status på ulike brønnkategorier fordelt etter andel av totalt 2245 brønner. Kategoriseringen viser at om lag 70 % av brønnene er i kategorien grønn, og at om lag 30 % av brønnene har grader av integritets svekkelse. Brønner i kategori rød og oransje har redusert kvalitet i henhold til kravet om to barrierer. Det er registrert tre brønner (0,1 %) i kategorien rød, 62 brønner (2,8 %) i kategorien oransje, og 610 brønner (27,2 %) i gul kategori.

Vårt mål er å sikre at operatørene sikrer og plugges brønnene enten midlertidig eller permanent på en slik måte at lekkasjer til sjø eller luft ikke oppstår nå eller i fremtiden. Flere felt på norsk sokkel nærmer seg slutten av levetiden og skal i nær fremtid permanent plugges og forlates. Det vil derfor være viktig å bidra til at brønnene plugges på en sikker og kostnadseffektiv måte. Det er stor oppmerksomhet rettet mot at næringen tar i bruk ny og kostnadseffektiv teknologi i tråd med våre regelverkskrav og tilhørende standarder.

Vi har bidratt med veiledning om det norske risikobaserte systemet, regelverket og vår oppfølging av midlertidig pluggete og forlatte brønner. Vi har også gjennomført møter med serviceselskaper og operatører når det gjelder krav og forventninger til kvalifisering av ny teknologi og nye brønnbarriere materialer. Dette har bidratt til økt kunnskap og bevissthet på viktigheten av plugging og forlating av brønner.

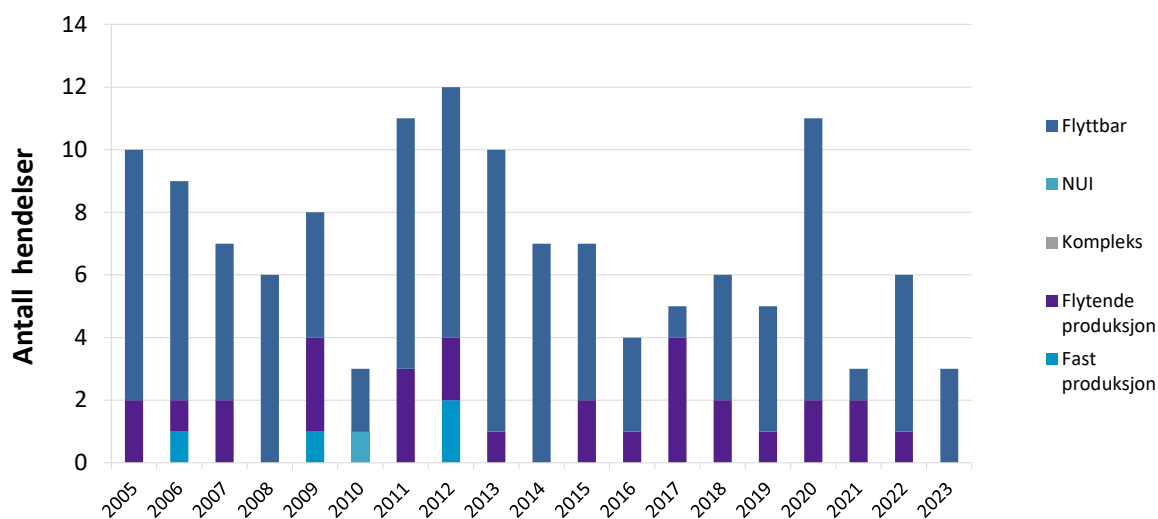
I løpet av 2023 har vi hatt kontakt med departementet, andre myndigheter nasjonalt og i nordsjøbassenget og Offshore Norge om arbeidet med ny EU forordning om fremtidig regulering av metanutslipp.

Konstruksjonshendelser

Risiko for storulykker er i hovedsak knyttet til hydrokarboner på avveie eller til hendelser der selve konstruksjonen blir svekket eller ødelagt. Eksempler på konstruksjoner er understellet til en innretning, en del av en rørledning, eller en del av et prosessanlegg. Maritime systemer og materialteknologi er knyttet til dette området. Konstruksjonshendelser har også sammenheng med hydrokarbonlekkasjer: Hvis det blir sprekk i et rør, kan det føre til lekkasje. Sprekker i selve konstruksjonen kan i ytterste konsekvens føre til at innretningen kollapser.

Større ulykker knyttet til konstruksjoner og maritime systemer er sjeldne. Selv om det har vært flere svært alvorlige hendelser i Norge, er de for få til å kunne måle trender. Det er derfor valgt hendelser og skader med mindre alvorlighetsgrad som mål for endringer i risikoen.

Figur 23 er hentet fra RNNP 2023 og viser utviklingen for perioden 2015-2023. I 2023 ble det innrapportert tre hendelser forbundet med skader på konstruksjoner og maritime systemer. Hendelsene var knyttet til tap av en ankerline, tap av posisjon ved bruk av DP og en til jekkeutstyret på en jack-up rapportert i kategorien for sprekker.



Figur 22 Antall innmeldte hendelser og skader på konstruksjoner og maritime systemer 2005-2023. Kilde: RNNP 2023

Årsakene til konstruksjonshendelser kan være mange. I dette avsnittet beskriver vi to ulike tema som begge er viktige for å unngå slike hendelser.

Bølger i dekk

Bølger som slår i dekk på en innretning kan øke belastningen på disse konstruksjonene betydelig, og føre til stor skade. Bunnfaste innretninger har derfor stor avstand fra havnivå til dekket. Høye bølger kan likevel treffe innretningene (bølge-i-dekk). For å vurdere sikkerheten av innretninger innen havindustrien, er det viktig å ha god kunnskap om bølgehøyder og laster fra bølger. Konsulenten Rambøll har på oppdrag fra Havindustritilsynet utarbeidet en rapport som gir en vurdering av bølgehøyder og fare for bølge-i-dekk for bunnfaste stålkonstruksjoner på norsk kontinentalsokkel.

Ny kunnskap indikerer at bølgekamhøyder er høyere enn tidligere antatt, og at bølger som slår i dekk gir høyere laster. Basert på denne informasjonen har HSE UK gjennomført et prosjekt kalt «Extreme Environmental Loading». Dette prosjektet har blant annet kartlagt risikoen for bølger i dekk på bunnfaste konstruksjoner på Storbritannias kontinentalsokkel (UKCS). Målet med dette studiet er å lage en tilsvarende anonymisert oversikt over bunnfaste innretninger på norsk sokkel.

I prosjektet har det blitt gjennomført statistiske analyser for å bestemme bølgekamhøyder i 14 geografiske områder. Disse bølgekamhøydene har blitt brukt til å estimere avstanden mellom bølger og dekk for hver av de 59 bunnfaste stålkonstruksjonene som er inkludert i denne studien. Resultatene er til slutt sammenlignet med bølgehøyder beregnet etter mer kjente metoder beskrevet i standarden NORSOK N-003. Konklusjonen er at den eksisterende standarden i Norge er akseptabel når det gjelder sikkerhet. Mange innretninger er tidligere vurdert for bølge-i-dekk, og flere av dem er i dag forsterket for å tåle visse bølgebelastninger. De vil altså tåle belastningen fra de fleste bølger, selv om de treffer innretningene. Studien viser også at industrien har iverksatt tiltak. Blant annet flyttes personell bort fra innretninger som kan bli skadet ved bølger i dekk, dersom det varsles høye bølger.

Som en følge av denne studien har industrien fått økt kunnskap som kan brukes til å forsterke innretninger der det er mulig, og opprettholde gode forebyggende tiltak for innretninger der det er nødvendig. Det vil gjøre det mindre sannsynlig at høye bølger medfører personskader eller tap av menneskeliv.

Hydrogeninduserte sprekker

Hydrogeninduserte sprekker kan oppstå i materialer, spesielt stål, når de utsettes for hydrogen. Hydrogen kan trenge inn i materialet, for eksempel gjennom korrosjon eller andre prosesser. Når hydrogen er til stede, kan det føre til svekkelse av materialet, spesielt i områder med høy spenning eller belastning.

Ikke alle materialer er like mottakelige for slike sprekker. Noen nikkellegeringer og høyfast stål er spesielt utsatt. For å unngå hydrogeninduserte sprekker, er det viktig å velge materialer som er mindre mottakelige for hydrogenopptak. I tillegg er det nødvendig å vurdere design, inspeksjon og vedlikehold for å minimere risikoen. Vi har i 2023 tatt to initiativer for å øke kunnskapen og bevisstheten omkring slike sprekker i petroleumsnæringen:

Lekkasjer i mekaniske koblinger under vann

De siste årene har det vært rapportert hendelser med lekkasjer i mekaniske koblinger mellom rørledninger og undervannsinnetninger. Disse hendelsene involverer sprekker i tiltrekkingsbolter i klammerkoblinger, hvor boltene er laget av materialer som er følsomme for hydrogeninduserte sprekker.

På bakgrunn av disse hendelsene initierte Havtil en felles workshop med alle operatørselskaper på norsk sokkel. Målet var å dele erfaringer og kartlegge antallet klammerkoblinger i materialer som kan være utsatt for hydrogenassistert sprekking. Vi fant at av ca 740 klammerkoblinger kan rundt en tredjedel være utsatt for hydrogenindusert sprekking.

Gjennom workshopen kom det fram at enkelte materialer er mer sårbare for hydrogeinduserte sprekker enn andre, og at det finnes gode alternativer. Det er ingen identifiserte undervanns inspeksjonsløsninger for å oppdage skadeutvikling på disse boltene. Imidlertid har industrien utviklet risikoreducerende utstyr, inkludert reparasjonsklammer og silikoninjeksjonsmetodikk.

Som følge av dette initiativet er nå alle selskapene kjent med problemstillingen, og har oversikt over utfordringene innen sitt eget selskap. Alle lokasjoner som er vurdert kritiske, er sikret. Vi vil følge opp temaet i tilsyn mot enkelt-selskaper.

Sprekker på oppjekkbara innretninger

På bakgrunn av en innrapportert hendelse om hydrogeninduserte sprekker på en oppjekkbar innretning, oppfordret vi alle selskaper med tilsvarende innretninger på norsk sokkel til å inspisere spesifikke områder.

Vi ba selskapene om å rapportere omfang og metode for inspeksjonen, samt resultatene. Basert på disse rapportene og tilgjengelig litteratur på området, utarbeidet Force Technology i 2023 en rapport om årsaker, mekanismer og omfang av hydrogeninduserte sprekker på oppjekkbara innretninger. Hovedkonklusjonen er at sprekkenes skyldes en kombinasjon av fabrikkrelaterede feil og at sprekker har fått utvikle seg under påvirkning av sveiserester, belastninger i drift og hydrogeninntrengning på grunn av katodisk beskyttelse.

Rapporten gir anbefalinger om hvordan man kan forebygge og oppdage hydrogenrelaterede sprekker ved å velge egnede materialer, sveiseprosedyrer, korrosjonsbeskyttelse og inspeksjon. Rapporten er sendt til alle selskaper med oppjekkbara innretninger på norsk sokkel. I 2024 vil vi følge opp med revisjoner der tema vil være hydrogeninduserte sprekker og selskapenes inspeksjonsrutiner.

Barriestyring

Barriestyring kan defineres som «de koordinerte aktivitetene som gjøres for å etablere og opprettholde barrierer slik at de til enhver tid opprettholder sin funksjon». Barrierer er i denne sammenhengen tiltak som tidlig skal oppdage feil, fare- og ulykkessituasjoner, redusere muligheten for at disse utvikler seg og begrense skader og ulemper.

Barriereindikatorene i RNNP er et eksempel på indikatorer som kan si noe om robustheten til å motstå hendelser – såkalte ledende indikatorer, og er et uttrykk for barrierenes evne til å fungere når det er behov for dem.³ I RNNP 2011 startet man med å sammenligne resultater av selskapenes barriestetester opp mot bransjenormene. I 2023 viser resultatene en generell forbedring når en ser på utviklingen over tid, men fem av 14 barriereelementer har en feilrate som ligger noe over bransjens egendefinerte krav. Barriereindikatorene viser fremdeles at det er store nivåforskjeller mellom innretningene.

Utvikling i resultatene for barriereindikatorene på landanleggene viser fremdeles en positiv utvikling. I 2023 er det ett barriereelement som har en feilandel høyere enn bransjens egen norm. Det er også her store variasjoner mellom anleggene, hvor noen av anleggene skårer dårligere enn næringens egne mål.

Sentrale forhold innen barriestyring er å identifisere relevante risikoforhold, redusere disse ved implementering av risikoreduserende tiltak, identifisere nødvendige barrierer, gjennomføre dem, og så følge dem opp i drift og vedlikehold.

Målet ved vår oppfølging av barriestyring er å øke forståelsen av at god barriestyring er en sentralt for å ivareta forsvarlig drift. Våre tiltak har blant annet vært tilsyn, publisering av dokumentasjon, oppfølging av data, presentasjoner på konferanser og annen veiledning.

Vi har i 2023 gjennomført en cirka 40 tilsyn med barriestyring som tema. Noen av disse er direkte knyttet til risiko for hydrokarbonlekkasjer, men mange gjelder også barrierer for å hindre andre feil, fare- og ulykkessituasjoner. Listen omfatter blant annet tema som prosjektstyring, boring, arbeidsmiljø og prosess-sikkerhet.

Vårt inntrykk er at de fleste selskapene har etablert systemer for barriestyring. Våre funn er blant annet at enkelte barriereelementer ikke testes, og at det er enkelte barriereelementer som det ikke er satt ytelseskrav til. Operasjonelle og organisatoriske barriereelementer er særlig krevende å ivareta. I sum gir tilsynserfaringer og informasjon fra RNNP et bilde som tilsier at næringen blir stadig bedre til å styre sikkerhetskritiske barrierer. Vi ser dette som et eksempel på at kontinuerlig oppmerksomhet over tid gjennom veiledning, erfaringsoverføring og tilsyn fra myndigheten har effekt.

Sikring og samfunnsikkerhet

Sikkerhetspolitiske endringer har de siste årene medført et varig endret trusselbilde for petroleumsvirksomheten. Norges rolle som forutsigbar leverandør av olje og gass til Europa har blitt viktigere. Et endret situasjons- og trusselbilde preger både myndighetenes og selskapenes oppfølging på området.

Havtil har ansvar for å ivareta samfunnsikkerhet, sikring og beredskap innenfor vårt myndighetsområde. Vi bidrar derfor i totalforsvaret, noe som omfatter samarbeid med Forsvaret og det sivile samfunn for å forebygge og håndtere ulike trusler. Havtil deltar også inn i en rekke rådgivnings- og samfunnsikkerhetsoppgaver knyttet til nasjonal beredskap og krisehåndtering. Dette inkluderer blant annet

³ Typiske barriereelementer som testes er: brann- og gassdeteksjon, nødavstengningssystemer, brannsikring og brannvannsforsyning, marine systemer og ytelsespåvirkende forhold knyttet til brønnintegritet og vedlikeholdsstyring.

beskrivelser av risiko- og situasjonsbilde i petroleumsvirksomheten, innspill til det nasjonale situasjonsbildet og koordinering av tiltak.

I 2023 ble Havtil utpekt som tilsynsmyndighet for petroleumssektoren etter sikkerhetsloven. Formålet med sikkerhetsloven er å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser ved å forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet. I 2023 var det ti år siden Havtil fikk ansvar for oppfølging av petroleumslovens § 9-3 Beredskap mot bevisste handlinger. Dette betyr at Havtil har et helhetlig ansvar for å følge opp sikring i petroleumssektoren. En koordinert og helhetlig tilnærming til sikkerhet og sikring er sentralt for å opprettholde sikker drift og høy regularitet.

Ifølge Petroleumsloven § 9-3 skal rettighetshavere iverksette og opprettholde sikringstiltak for å hindre bevisste angrep mot innretninger og ha beredskapsplaner for slike situasjoner. I løpet av 2023 gjennomførte Havtil flere revisjoner knyttet til sikring etter petroleumsloven, både til havs og på landanlegg. Her rettet vi oppmerksomheten mot operatørens håndtering av sikringsrisiko, verdi- og trussel forståelse, sikringstiltak, kompetanse og verifikasjonsaktiviteter. Det ble i tillegg gjennomført en tverrfaglig møteserie som dekket IKT-sikkerhet og sikring.

I 2023 arrangerte Havtil et fagseminar om sikring, som trakk linjene fra den geopolitiske situasjonen til hvordan dette påvirker risikoforståelse og håndtering i den enkelte virksomhet. Tema som ble presentert var energisikkerhet i Europa, insiderisiko samt sikkerhetslovens formål, virkeområde og oppbygning.

Siden 2013 har vi sett en tydelig positiv utvikling i næringens arbeid med sikring. Denne utviklingen må ivaretas og bygges videre på. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er forverret, og innebærer en utfordring for næringen. Risikoen har økt som følge av endringer i faktorer som ligger utenfor næringens kontroll, og som de dermed i liten grad kan påvirke. Trusselbildet er komplekst og sammensatt, og geografisk avstand gir ikke beskyttelse på samme måte som tidligere. Det er derfor avgjørende at næringens arbeid med sikring gjenspeiler utviklingen, og bidrar til å opprettholde et høyt sikringsnivå. Dette forutsetter at selskapene har god forståelse av verdiene som skal beskyttes, og hva som truer dem. Tiltak må identifiseres, gjennomføres og verifiseres for å oppnå ønsket effekt.

Prosjektstyring

Endring av rammevilkår som følge av tiltakspakken vedtatt av Stortinget i 2020 medførte en opphopning av prosjekter som skulle levere plan for utbygging og drift (PUD) innen utgangen av 2022. I 2022 fikk vi derfor gjennomført en studie for å finne indikatorer som kunne brukes til å identifisere HMS-utfordringer som kan ha betydning for sikker oppstart og drift, allerede i planleggingsfasen fram mot PUD. I 2023 videreførte vi dette arbeidet med en ny studie om styring og oppfølgingen av utbyggingsprosjekter i gjennomføringsfasen for å redusere risiko og forebygge ulykker, under oppstart, og i driftsfasen. Tilbakemeldingen fra næringen har vært at disse studiene har vært nyttige.

Målsetningen med våre tilsyn er å følge opp selskapenes prosjektstyring, og dermed å bidra til at den ferdige innretningen er i samsvar med regelverkets krav når den kommer i drift. Vi fører tilsyn i alle faser av prosjektet, fra planleggings- og gjennomføringsfasen fram mot ferdigstilling. Informasjonen vi får i tilsyn før PUD er levert, brukes også i vår vurdering av denne planen. Vi har utarbeidet oversikter over prosjekter som er i planlegging og gjennomføring, og prioriterer vår oppfølging ut fra ulike kriterier, blant annet ved hjelp av indikatorene fra studiene i 2022 og 2023.

Hvert år gjennomfører vi en rekke tilsyn med prosjektstyring innen ulike fagdisipliner. Noen har form av møter for å følge opp prosjektene, mens andre er tradisjonelle revisjoner. Følgende tilsyn ble gjennomført i 2023:

Selskap	Innretning og tema	Møter eller revisjon
Equinor	Hywind Tampen - Prosjektoppfølgning	Møter
	Breidablikk – prosjektstyring i gjennomføringsfasen	Møter
	Johan Castberg – prosjekttilsyn logistikk og arbeidsmiljø	Revisjon – på verft
	Wisting – prosjektoppfølgning	Møter
	Åsgard B – prosjektoppfølgning	Revisjon
Shell	Ormen Lange fase 3 – prosjektoppfølgning prosessintegritet	Møter
ConocoPhillips	Tommeliten – prosjektstyring og prosjektoppfølgning	Revisjon
OMV	Berling – Prosjektering av subsea produksjonssystem og rørledninger	Revisjon
Vår Energi	Jotun FPSO – Prosjektstyring og prosjektoppfølgning	Revisjon
	Jotun FPSO – Barrierer – prosessintegritet	Revisjon (2023-2024)
	Jotun FPSO – Arbeidsmiljø, materialhåndtering og beredskap	Revisjon (2023-2024)
AkerBP	Prosjektoppfølgning Valhall PWP og Fenris	Møter
	Trell og Trine - Prosjektering av undervannsanlegg og rørledninger	Revisjon
	Alvheim - Human Factors i kontrollrom i forbindelse med nye prosjekter	Revisjon
	Skarv – oppfølging av utvinningstillatelse og prosjekt	Møter
	Yggdrasil – Prosjektoppfølgning	Møter

Tabell 4 Tilsyn med prosjektstyring i 2023

Havtil har gjennom tilsyn med enkeltprosjekter bidratt til at aktørene får høyere bevissthet om egen styring og oppfølging av prosjekter. I tillegg har våre revisjoner identifisert konkrete funn som selskapene ikke har vært oppmerksomme på selv.

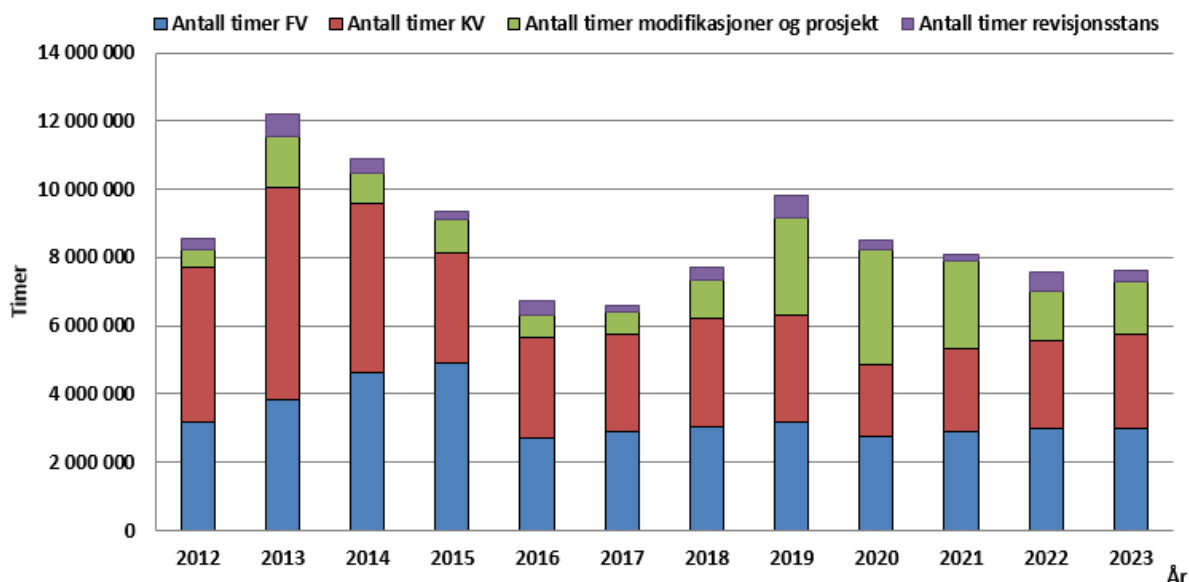
Vedlikeholdsstyring

Vedlikeholdet skal sikre at innretninger og anlegg holdes ved like på en slik måte at de er i stand til utføre sine funksjoner i alle faser av levetiden.

Styring av vedlikehold er komplekst og omfatter store deler av selskapenes organisasjoner. Mye av arbeidet utføres av leverandører. Næringen går i de nærmeste årene inn i en høyaktivitetsperiode, og aktørene må håndtere et marked med begrensninger i tilgang på både kapasitet og kompetanse. RNNP inkluderer en rekke indikatorer for vedlikeholdsstyring. Nedenfor viser vi resultater for 2023 for innretninger til havs og landanlegg, fordelt på:

- totalt antall timer utført vedlikehold
- etterslep forebyggende vedlikehold (FV)
- utestående korrigerende vedlikehold (KV)

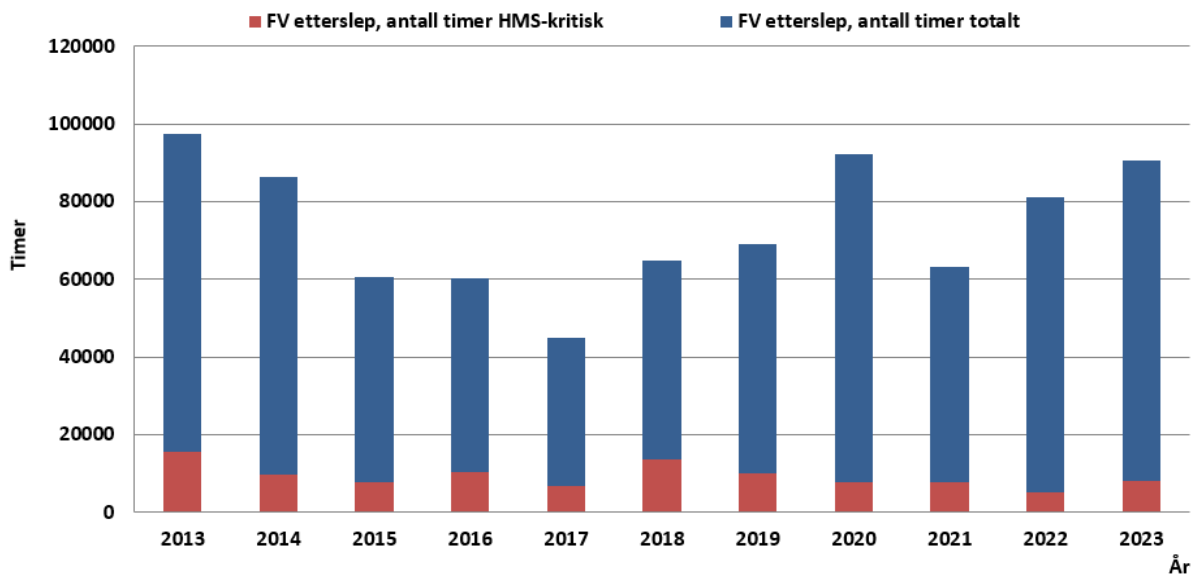
Figur 24 viser status for utført vedlikehold på permanent plasserte innretninger til havs i perioden 2012-2023.



Figur 23 Totalt antall timer utført vedlikehold – permanent plasserte innretninger 2012-2023. Kilde: RNNP 2023

Totalt antall timer utført vedlikehold på innretninger til havs er på omtrent samme nivå de to siste årene, men på et lavere nivå sammenliknet med toppårene 2013 og 2019.

Figur 25 nedenfor viser resultater for etterslep i forebyggende vedlikehold (totalt og HMS kritisk) for perioden 2012-2023 på permanent plasserte innretninger til havs.

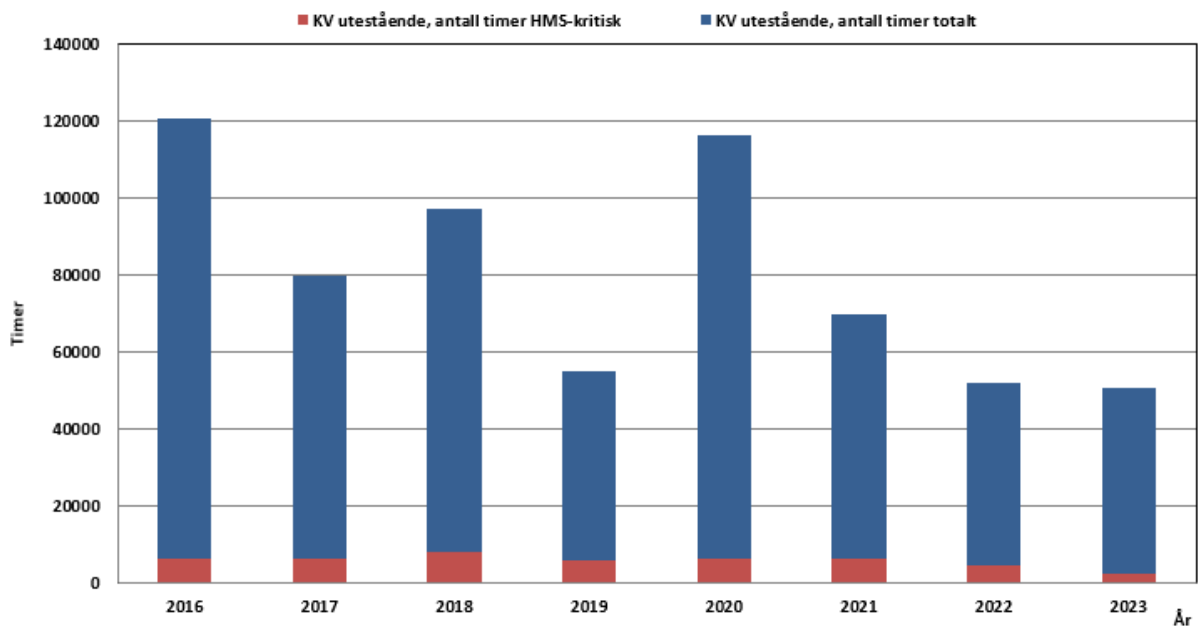


Figur 24 Det totale etterslepet i FV per år i perioden 2012-2023 for permanent plasserte innretninger. Kilde: RNNP 2023.

Resultatene viser at det totale etterslepet i det forebyggende vedlikeholdet er høyere i 2023 enn 2021 og 2022. Etterslepet i det HMS-kritiske forebyggende vedlikeholdet er noenlunde stabilt, men noe høyere i 2023 enn i 2022.

HMS-kritisk vedlikehold er vedlikehold på utstyr som er klassifisert som HMS-kritisk, det vil si at det skal hindre eller begrense definerte fare- og ulykkessituasjoner. Vedlikehold av denne typen utstyr bør ikke overskride aktørenes egne frister.

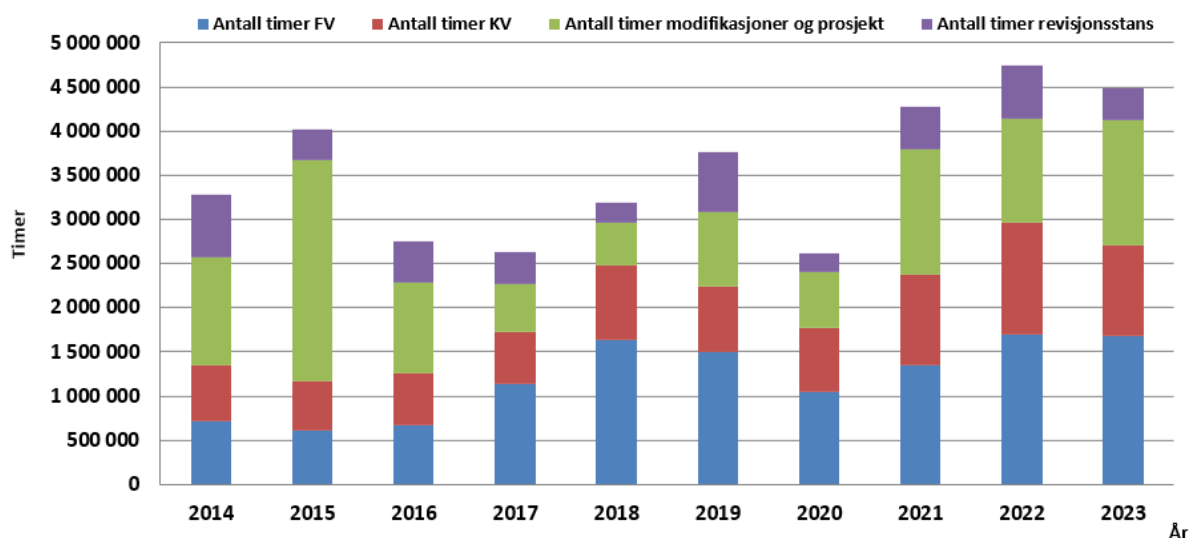
Tallene for utestående korrektivt vedlikehold (totalt og HMS-kritisk) på permanent plasserte innretninger er gjengitt i Figur 26:



Figur 25 Det totale utestående KV per år i perioden 2016 til 2023 for permanent plasserte innretninger. Kilde: RNNP 2023

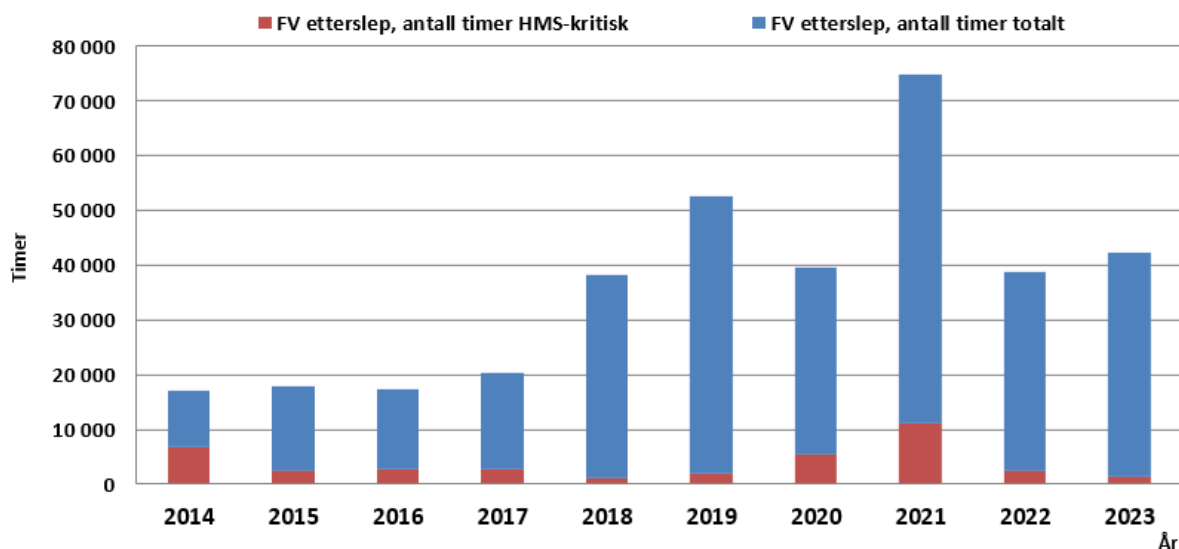
Figuren viser at det i 2023 er registret et lavere antall timer for det totale utestående korrektive vedlikeholdet enn de senere årene og er det lavest rapporterte siden 2016. Dette gjelder både for det totale antallet timer og timer brukt på utstyr som er klassifisert som HMS-kritisk.

Neste figur viser totalt antall utførte timer vedlikehold, modifikasjoner og revisjonsstanser for landanleggene i perioden 2013-2023. Vi ser at timene for utførte aktiviteter har gått noe ned i 2023 sammenlignet med året før, men at nivået fremdeles er høyt.



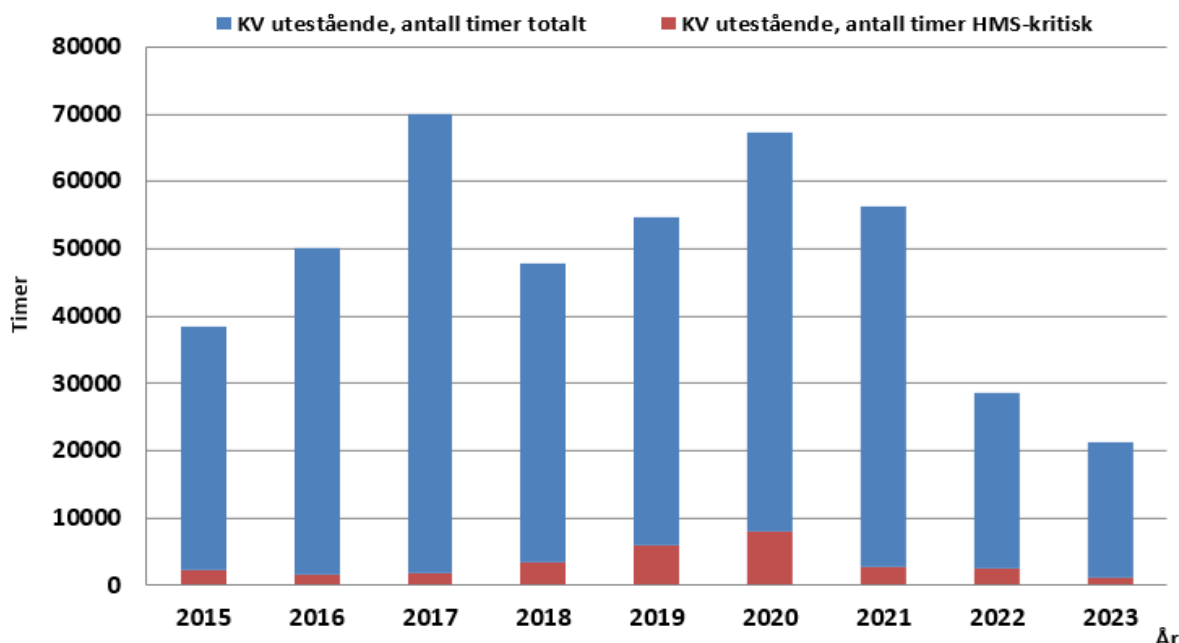
Figur 26 Totalt antall timer for det utførte vedlikeholdet, modifikasjonene og revisjonsstansene for landanleggene i perioden 2014 til 2023. Kilde: RNNP 2023.

Det totale etterslepet i det forebyggende vedlikeholdet for landanleggene i 2023 er noe høyere enn året før, ref. Figur 28. Figuren viser også at det samlede etterslepet i det forebyggende vedlikeholdet i perioden 2018 til 2023 er høyere enn foregående periode (2014-2017). Sammenlignet med de foregående årene ser vi imidlertid i 2023 en betydelig reduksjon av etterslepet i det HMS-kritiske forebyggende vedlikeholdet.



Figur 27 Det totale etterslepet i FV per år for landanleggene i perioden 2014 til 2023. Kilde: RNNP 2023.

Når det gjelder totalt utestående korrigerende vedlikehold på landanleggene, finner vi en tydelig nedgang i perioden 2020-2023, ref. Figur 29 nedenfor.



Figur 28 Det totale utestående KV per år for landanleggene i perioden 2015 til 2022. Kilde: RNNP 2023

Dette er det laveste nivået rapportert i hele perioden. Sammenlignet med de senere årene er det også i 2023 en nedgang i det utestående HMS-kritiske korrigerende vedlikeholdet.

Oppsummert viser RNNP-tallene for vedlikehold i 2023 fortsatt et betydelig omfang av korrigerende vedlikehold som ikke er utført – både på landanlegg og på innretninger til havs, og trenden har vært negativ over flere år. Erfaringer har vist at manglende vedlikehold ofte er en medvirkende årsak til hendelser. Vedlikehold og gjennomføringen av dette kan påvirke personsikkerhet, er avgjørende for å sikre innretningers integritet og stabilitet, og for å hindre hydrokarbonlekkasjer og ha kontroll med tenkilder.

Våre tilsyn viser at de fleste selskapene prioriterer vedlikehold av sikkerhetskritisk utstyr høyt. Alle har også prosedyrer for styring av vedlikehold på plass. Vi finner likevel at vedlikehold omprioriteres og utsettes, også på sikkerhetskritisk utstyr. Vi identifiserer også mangler knyttet til merking av utstyr, klassifisering, vedlikeholdsprogram, -historikk, og -analyser..

På vegne av Petroleumstilsynet utførte Proactima i 2023 en studie om vedlikehold som årsak til fare- og ulykkesituasjoner. Gjennomgangen av litteratur og granskingsrapporter viste at vedlikehold var en medvirkende årsak til en vesentlig andel av hendelsene som ble vurdert. Imidlertid hadde selskapene i liten grad systemer og rutiner på plass for å undersøke eventuelle sammenhenger mellom vedlikehold og fare- og ulykkesituasjoner.

Vi har i 2023 fulgt opp hvordan vedlikehold prioriteres på flyttbare innretninger i et stramt riggmarked. Samlet sett erfarer vi at vår virkemiddelbruk over tid fører til forbedringer i selskapenes systematikk og egen oppfølging av vedlikehold. Vår formidling av resultater fra kunnskapsprosjekter, RNNP og annen informasjonsutveksling bidrar også til å sette vedlikehold høyt på dagsorden, og til å øke bevisstheten om viktigheten av god vedlikeholdsstyring for reduksjon av storulykkesrisiko.

Oppfølging av rettighetshavere

Vi følger opp rettighetshavere på ulike måter, blant annet gjennom vår rolle som observatør i utvinningstillatelser, ved tilsyn og i møter.

Havtil deltar som observatør i utvalgte utvinningstillatelser (lisenser). Observatørrollen består i å samle informasjon om aktiviteter og beslutninger, og i tillegg delta på lisensmøter når det er aktuelt. Formålet er å være kjent med viktige saker, og hvordan rettighetshaverne arbeider med sikkerhet og arbeidsmiljø i utvinningstillatelsen.

I 2023 har vi hatt tilsyn med tre rettighetshavere. Vi har særlig sett på hvordan selskapene vurderer informasjonen de bruker i rollen som rettighetshavere for å forebygge storulykkesrisiko. Vi fant at selskapene har etablert rammeverk for å styre selskapets ulike forretningsaktiviteter slik at ulike mål, behov og forpliktelser blir ivaretatt, også hensynet til sikkerhet og forebygging av storulykke. Selskapene beskriver hvordan de fanger opp informasjon, blant annet gjennom deltakelse i drifts- og lisensmøter, og overvåking av prestasjoner og granskinger, blant annet på Havtils nettsted.

Rettighetshaverne får i hovedsak sin informasjon fra operatørselskapet, men de tar også egne initiativ for å samle informasjon om sikkerhet og forebygging av storulykke i lisensen. De bearbeider og sammenstiller informasjon som fanges opp, blant annet i risikoregister og oppfølgingsplaner. Sentrale tema blir fulgt opp, blant annet i storulykkeworkshop, temamøter, tekniske studier, besøk på innretning, egne revisjoner eller verifikasjoner og egne undersøkelser av hendelser.

Havtil har fulgt opp rettighetshavere over tid, og vår erfaring er at våre tilsyn blir brukt aktivt i bransjen. Vår oppfølging var blant annet medvirkende årsak til at det ble laget en felles retningslinje i regi av Offshore Norge om «styring av storulykkerisiko i lisenser».

Rettighetshaver:

Fysisk eller juridisk person, eller flere slike personer, som etter petroleumsloven eller tidligere lovgivning innehar en tillatelse til undersøkelse, utvinning, transport eller utnyttelse. Er en tillatelse gitt til flere slike personer sammen kan uttrykket rettighetshaver omfatte både rettighetshaverne samlet og den enkelte deltaker.

Rammeforskriften § 6 om definisjoner



TEMA:

Kunstig intelligens og IKT- sikkerhet

Bakgrunn

De siste årene har vi hatt særlig innsats rettet mot digitalisering og IKT-sikkerhet.

Aktørene i næringen tar i bruk avanserte teknologier for å utfylle og erstatte oppgaver som tidligere har vært utført av mennesker, både på innretningene til havs og på land. Gjennom våre tilsyn erfarer vi at kunstig intelligens (KI) anvendes i økende grad.

Regjeringens nasjonale strategi for kunstig intelligens ble publisert i 2020. I strategien legges det blant annet vekt på at sektortilsynsmyndighetene skal føre kontroll med at bruk av KI i de ulike sektorene skjer innenfor prinsippene for ansvarlig bruk av teknologien.

Det er mange ulike definisjoner av KI, og definisjonene endrer seg gjerne i takt med den teknologiske utviklingen. I Havtil har vi ikke laget vår egen definisjon, men har valgt å bruke definisjonene som anvendes i den Nasjonale strategien for kunstig intelligens. Der beskrives KI som systemer som utfører handlinger, fysisk eller digitalt, basert på tolkning og behandling av strukturerte eller ustrukturerte data, i den hensikt å oppnå et gitt mål. KI inkluderer ulike tilnærminger og teknikker, slik som for eksempel maskinlæring.

EU har utarbeidet nye regler for bruk av kunstig intelligens (KI-forordningen). Det er oppnådd politisk enighet om forordningen og den skal nå vedtas i EU-systemet. Forordningen bygger på en risikobasert tilnærming til reguleringen, med inndeling i risikokategorier. Dette betyr at kravene til et system vil avhenge av risikokonteksten systemet brukes i. De fleste kravene i KI-forordningen er orientert mot høyrisikosystemer. Hvorvidt et KI-system defineres som høyrisiko, vil blant annet avhenge av om systemet utgjør en risiko for kritisk infrastruktur, brukers helse, sikkerhet eller fundamentale rettigheter.

Forordningen markerer en viktig milepæl i reguleringen av KI. Den risikobaserte tilnærmingen medfører et behov for at sektormyndigheter for storulykkeindustrier gjør nødvendige forberedelser og undersøkelser. Samtidig har det også vært utvikling innen tilgjengelig forskning, standardisering og beste praksis innen området.

KI-modeller i operasjon, planlegging og beslutningsstøtte vil direkte og indirekte kunne påvirke sikkerhet, arbeidsmiljø, beredskap og sikring. I havindustrien forventer vi at KI-løsninger som kan påvirke risikoen for storulykke, sikkerhetssystemer, barrierer eller kritisk infrastruktur, vil bli regnet som høyrisiko. Risikoene knyttet til KI skiller seg fra tradisjonelle industrielle risikofaktorer og fra tradisjonelle IT systemer og programvareløsninger.

Nye løsninger som KI kan også bidra til redusert risiko, men det avhenger av at selskapene både er bevisst på iboende og kontekstuelle risikofaktorer, samt anvender en metodisk tilnærming for å identifisere og håndtere disse. Med dette som kontekst og basert på erfaringer fra tidligere studier og tilsyn har Havtil initiert aktiviteter for å etablere gode rammebetingelser for forsvarlig bruk av KI i næringen.

Aktiviteter i 2023

I 2023 har vi hatt dialogmøter om selskapenes verifikasjons- og risikostyringsaktiviteter knyttet til utvikling og bruk av digitale teknologier som integreres i et digitalt system for bruk på utstyr og systemer med betydning for sikkerheten. Vi inviterte utvalgte operatør- og leverandørselskaper i næringen til å dele erfaringer med oppfølging av risiko knyttet til digitale teknologier. Vi har også utredet grunnleggende juridiske utfordringer ved bruk av KI i petroleumsvirksomheten. Dette vil bidra til å avklare fremtidig reguleringsbehov for å skape gode rammebetingelser, samt forberede næringen.

Vi er i dialog med nasjonale fagmiljøer for å utforske muligheten for samarbeid, der målet er å etablere et nettverk for KI. Vi ønsker å bidra til at oppmerksomheten både i akademia og industrien rettes mot sikkerhetsmessige risikofaktorer knyttet til utviklingen og bruken av KI i petroleumindustrien.

International Regulators Forum (IRF) har digital teknologi og automatiserte løsninger som ett av sine tre prioriterte tema. Gjennom samarbeidet mellom myndighetene, samt IOGP (International Association of Oil & Gas Producers) og IADC (International Association of Drilling Contractors) er målsettingen å bidra til at næringen setter sikkerhet og arbeidsmiljø høyt på agendaen når digital teknologi utvikles og tas i bruk i selskapene.

Effekt

Vi har gjennom disse aktivitetene rettet oppmerksomhet på KI og sikkerhetsrisiko i havindustrien. Vi har styrket dialogen med næringen og forskningsmiljøer om fagspørsmål knyttet til risikostyring av KI systemer og vi har gitt rom for å løfte konkrete utfordringer som selskapene har. Det har bidratt til en produktiv dialog om tilnærminger til risikostyring i bruk av KI. Selskapene har gitt positiv tilbakemelding på at Havtil har satt KI på agendaen.

TEMA:

Rørledninger og landanlegg

Rørledninger

Deler av rørledningssystemet går mellom innretninger på norsk sokkel og fra innretninger på sokkelen til landanlegg i Norge. I tillegg kommer eksportørledningene som går til mottaksanlegg i Tyskland, Belgia, Frankrike og Storbritannia. Gassco er operatør for nærmere 9000 km rørledninger for transport av gass, og har ansvaret for og sikker drift av det norske gasstransportssystemet. Gassco utøver sitt operatørskap for rørledningssystemene på to måter. Equinor ivaretar den daglige oppfølgingen av flere av systemene som TSP (Technical Service Provider); de leverer da tjenester og rapporter til Gassco. Andre større rørledningssystemer, som for eksempel Norpipe, Vesterled og Polarled, følges opp direkte av Gassco, uten bruk av TSP.

Våre tilsyn med denne del av virksomheten gjennomføres i form av revisjonsaktiviteter og møter der status på teknisk integritet samt videre planer for oppfølging av systemene, settes på dagsorden. Vi har årlige møter og samarbeid med aktuelle sikkerhetsmyndigheter i mottaksland (Tyskland, Belgia, Frankrike og Storbritannia) og land som har sokkel som rørledningene krysser underveis (Danmark og Nederland).

I tillegg til de store gasstransportssystemene som nevnt over, er det et omfattende nett av rørledninger på norsk sokkel. Det er for eksempel rørledninger for transport av olje og kondensat til landanlegg i Norge og Storbritannia. I tillegg utgjør rørledninger mellom ulike olje- og gassfelt og rørledninger innenfor hvert enkelt felt en betydelig portefølje av systemer som er svært viktige for den enkelte virksomhet. Vi erfarer at driftsbetingelser for interne feltrørledninger ofte er utfordrende, og krever et grundig oppfølgingsprogram fra operatøren for å ivareta og sikre teknisk integritet i hele levetiden.

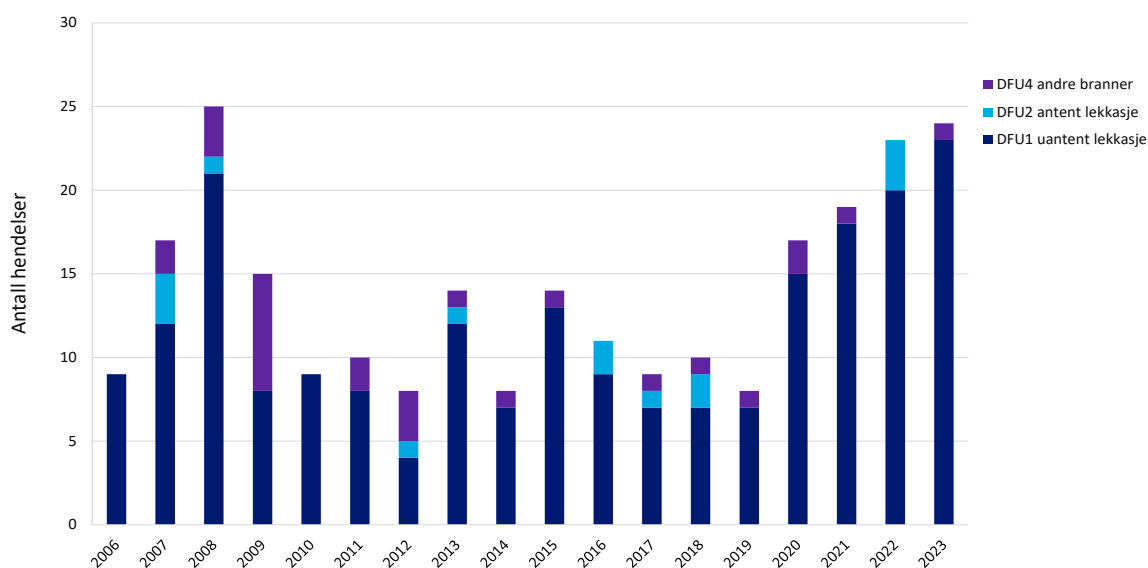
Vår oppfølging av denne type rørledninger følger samme mal som beskrevet over; en kombinasjon av revisjonsaktiviteter med gitte tema eller områder, og møter med oppsummering av teknisk tilstand og utfordringer som operatøren jobber med. Til sammen utgjør det norske nettverket med rørledninger for gass, olje og kondensat som Havtil har tilsynsansvar for, nærmere 18 000 km.

Landanlegg

syv landanlegg i petroleumsvirksomheten: Hammerfest LNG, Nyhamna, Tjeldbergodden, Mongstad, Kollsnes, Sture og Kårstø. Fram til 1.4.2023 omfattet tilsynsansvaret også Slagentangen. Som følge av at raffineriet på Slagentangen ble avvirket, ble ansvaret overtatt av direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Gassco er operatør for tre prosessanlegg for gass: Nyhamna, Kollsnes og Kårstø. Det er Shell og Equinor som står for driften på anleggene, som Technical service providers (TSP). I tillegg har Equinor operatørskap på de øvrige fire landanleggene.

Figuren nedenfor viser en oversikt over antall rapporterte hendelser med storulykkepotensial for alle åtte landanlegg (inkludert Slagentangen) i perioden 2006–2023. I perioden 2009-2019 har det vært rapportert under 15 hendelser med storulykkepotensial årlig. I 2020-2023 er det en økning i antall hendelser med storulykkepotensial. I 2023 ble det rapportert inn 23 tilløpshendelser med iboende storulykkepotensial. Av disse er 23 uantente hydrokarbonlekkasjer og 1 er «andre branner».



Figur 29 Antall hendelser med storulykkes potensial - landanlegg, 2006–2023.) Kilde: RNNP 2023

For 2023 har Havtil registrert 87 rapporteringspliktige personskader på landanleggene mot 72 i 2022. Rapporteringen av alvorlige personskader er på et noe lavere nivå i år sammenliknet med fjoråret; 15 i 2023 mot 22 i 2022. Antall alvorlige personskader vektet mot aktivitetsnivå (per million arbeidstimer) viser imidlertid en oppgang fra 1,33 til 1,42. Endringen er ikke signifikant.

To hendelser på landanlegg ble gransket i 2023:

- Mongstad 18. januar: Personskade etter fall fra stillas.
- Hammerfest LNG 31. mai: Alvorlig gasslekkasje

Som tabellen under viser, har vi utstrakt tilsyn på landanlegg:

Anlegg	Operatør	TSP	Tilsyn i 2023
Hammerfest LNG	Equinor		Alarmer, arbeidstid Sikring Storulykke, oppfølging av tidligere tilsyn
Nyhamna	Gassco	Shell	Storulykke, vedlikehold Tilsyn etter hendelse
Tjeldbergodden	Equinor		Prosess sikkerhet, oppfølging av hendelse
Mongstad	Equinor		Arbeidsmiljø Prosess sikkerhet, oppfølging av hendelse Overflatevedlikehold
Kollsnes	Gassco	Equinor	Sikring Elektro Beredskap (sammen med Sture)
Sture	Equinor		Storulykke, prosess sikkerhet Kjemikaliestyling Beredskap (sammen med Kollsnes)
Kårstø	Gassco	Equinor	Elektro Beredskap Materialhåndtering/arbeid i høyden Innleie

Tabell 5 Tilsyn på landanlegg i 2023

I tillegg til tilsyn på hvert enkelt anlegg, hadde vi i 2023 tilsyn med sikring og IKT-sikkerhet rettet direkte mot Gassco.

Siden anleggene er svært forskjellige, er utfordringene også ulike. Ett gjennomgående tema er likevel teknisk tilstand på eldre anlegg, og HC-lekkasjer som følge av blant annet korrosjon. Det er igangsatt omfattende overflateprogrammer på anleggene dette gjelder. Dette er et prioritert område i våre tilsyn også framover.

Selv om vår erfaring er at det gjennomføres gode tiltak som følge av våre tilsyn, gjør vi i mange tilfeller lignende funn ved senere tilsyn. Det er fortsatt potensiale for bedre læring på tvers av aktører og anlegg. Vi ser positiv effekt av å rette oppmerksomheten mot aktørenes egen kontroll av tidligere avvik.



Mål 3.2 Virksomhetene i petroleumsvirksomheten arbeider systematisk med forebyggende arbeidsmiljø, -helse og sikkerhet og sørger for forsvarlige arbeidsforhold

Innledning

Havtils oppfølging omfatter hele bredden av arbeidsmiljøforhold; fysisk og kjemisk arbeidsmiljø, ergonomiske forhold og organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø. Oppfølgingen er risikobasert, vi vurderer blant annet arbeidsmiljøeksponeringer og utfall, og hvordan selskapene arbeider forebyggende for å redusere risiko for individuelle helseplager, sykdom og skader. Vi vurderer forebyggende arbeid med personskader, blant annet som følge av løftehendelser. Vi ser også arbeidsmiljø og storulykkesrisiko i sammenheng, blant annet ved å se på menneskelige og organisatoriske bidrag for å redusere storulykkesrisiko.

Vi beskriver i årets rapport vår oppfølging i 2023 på følgende områder:

- Forebygging av akutte personskader
- Kjemisk arbeidsmiljø
- Risiko for muskel- og skjelettplager
- Psykososial og organisatorisk risiko
- Arbeidstid og nattarbeid
- Rammebetingelser
- Innleie
- Arbeidstakermedvirkning

Arbeidsmiljøstandarden i petroleumsvirksomheten har i hovedsak hatt en positiv utvikling, men næringen har fortsatt en rekke arbeidsmiljøutfordringer. Det har vært økende press på bemanning og kompetanse de siste ti årene, og det er godt dokumentert i forskningen at arbeidsforhold og organisering av arbeidet har betydning for sikkerhet, arbeidsmiljø, forekomst og forløp av en rekke helseplager og sykdommer. I tillegg til organisatoriske, ergonomiske og psykososiale risikofaktorer er arbeid på petroleumsinnretninger og -anlegg forbundet med eksponering knyttet til kjemikalier, støy og vibrasjoner. Dette utgjør alle områder hvor det må arbeides systematisk for å redusere risiko.

RNNP spørreskjemaundersøkelse 2023

For å overvåke tilstanden innen arbeidsmiljø og sikkerhet på petroleumsinnretninger til havs og landanlegg, gjennomføres det annethvert år en spørreskjemaundersøkelse i regi av RNNP-prosjektet. Undersøkelsen i 2023 viser for offshoreansatte en positiv utvikling på en rekke arbeidsmiljøforhold og sikkerhetsfaktorer, selv om enkelte områder fremdeles har utfordrende resultater. I 2021, som var et år preget av pandemi, viste RNNP-resultatene en negativ utvikling. Resultatene i 2023 har landet på omtrent samme nivå som i 2019. På landanlegg finner vi ikke helt de samme endringene, det overordnede bildet er at HMS faktorene er på omtrent samme nivå som i 2021⁴.

Selv om vi finner en positiv utvikling fra 2021 til 2023, viser følgende HMS-klima spørsmål fremdeles utfordrende resultater både offshore og på landanlegg.

⁴ Se RNNP rapportene for 2023 for mer detaljerte resultater.

- Bemanningen er tilstrekkelig til at HMS ivaretas på en god måte: 23% er helt/delvis uenig offshore, 19,1% helt/delvis uenig på landanlegg.
- Mangelfullt vedlikehold har ført til dårligere sikkerhet: 45,8% helt/delvis enig offshore, 50,4% på landanlegg. Dette spørsmålet viser en negativ utvikling offshore.
- Innspill fra vernetjenesten blir tatt seriøst av ledelsen: 24% helt/delvis uenig offshore, 6,4% helt/delvis uenig på landanlegg.
- Rapporter om ulykker blir ofte «pyntet på»: 28% helt/delvis enig offshore, 26% på landanlegg.

Av de fem HMS-klima-indeksene (organisasjonens engasjement, kollegers engasjement, ledelsens engasjement, målkonflikt, ytringsklima og samarbeid og kommunikasjon) er alle bortsett fra sistnevnte mer positivt vurdert i 2023 enn i 2021. Indeksen samarbeid og kommunikasjon har ikke endret seg fra 2021. Det er også den av HMS-klimaindeksene som har den mest negative vurderingen.

Spørsmål og indekser innen fysisk, kjemisk og ergonomisk arbeidsmiljø viser en noe annerledes utvikling fra 2021 til 2023. For ansatte offshore viser 11 områder/spørsmål et uendret nivå og to en negativ utvikling (arbeid i dårlig innelima og eksponering for kjemikalier, støy eller støv). For ansatte på landanlegg er tilstanden uendret på alle 13 spørsmål.

Offshore ser vi mer positive vurderinger av det psykososiale arbeidsmiljøet; f.eks. innen jobbkrav, kontroll og kollegastøtte.

Når det gjelder vurderinger av om arbeidstid og overtid er belastende offshore, finner vi en positiv utvikling på følgende spørsmål:

- Opplever du skiftordningen som belastende? Viser en signifikant forbedring, men fremdeles 13% som opplever dette nokså ofte/meget ofte/alltid.
- Jobber du så mye overtid at det er belastende? Viser en signifikant forbedring, men fremdeles 15,6% som opplever dette nokså ofte/meget ofte/alltid.

Selv om det totale antall timer overtid er nokså likt som i 2021, ser vi at overtidstimer nå er jevnere fordelt på flere ansatte. Gruppen av ansatte som har veldig mange overtidstimer er altså noe redusert.

I forbindelse med de to siste spørsmålene er disse undersøkt mot ulike skiftordninger. Her er det ansatte med svingskiftordninger som kommer dårligst ut; både de som går 7 dager først og deretter 7 netter og omvendt.

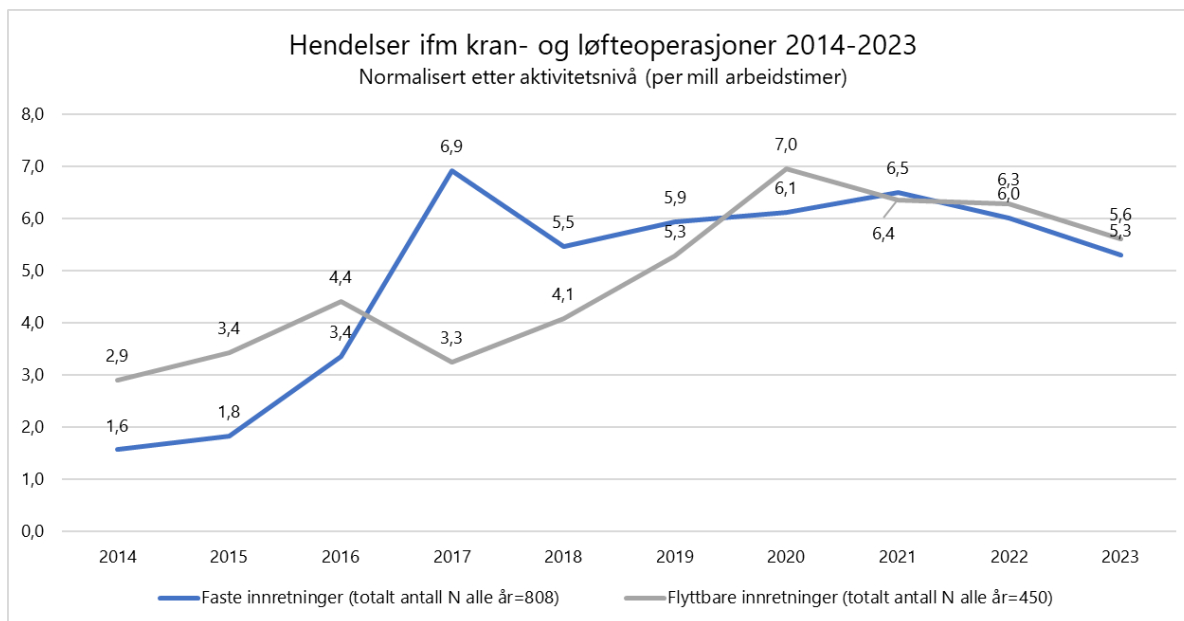
Varsler og bekymringsmeldinger

I 2023 mottok Havtil 50 varsler fra ulike aktører i petroleumsvirksomheten, noe som er en liten økning i fra 2022 (45), men lavere enn i 2021 (63). Av de innkomne meldingene omhandlet omtrent ni av ti arbeidsmiljøforhold, mens de resterende var knyttet til teknisk sikkerhet/beredskap. 30 av varslene var fra arbeidstakere, mens de resterende 20 var fra tillitsvalgte, vernetjeneste eller andre. Arbeidstakere varslet mest om temaer knyttet til psykososialt arbeidsmiljø og rapporterings- og sikkerhetskultur. Disse utgjorde i overkant av 30 prosent av varslene fra arbeidstakerne. For 2022 utgjorde denne type varsel 22 prosent. Vi er forsiktige med å trekke konklusjoner om trender på bakgrunn av dette da tallmaterialet er begrenset.

Forebygging av akutte personskader – Løfteoperasjoner og fallende gjenstander

Kran- og løfteoperasjoner

Over tid har det vært registrert flere dødsulykker og betydelige personskader relatert til kran- og løfteoperasjoner. Dette er derfor et område vi har høy oppmerksomhet på. Vi har blant annet videreutviklet RNNP som verktøy for å gi oversikter over type hendelser, årsaksforhold og trender. Figur 31 viser statistikk over kran- og løftehendelser i perioden 2014-2023.



Figur 30 Antall innrapporterte hendelser for kran- og løfteoperasjoner 2014-2023 - faste og flyttbare innretninger - antall hendelser normalisert mot millioner arbeidstimer. Kilde: RNNP 2023

Både absolutt antall og normalisert antall hendelser for faste innretninger går noe ned i 2023 sammenlignet med 2022. Totalt for hele perioden er det innrapportert 808 slike hendelser på faste innretninger. Absolutt og normalisert antall hendelser for flyttbare har siden 2020 vært nedadgående, trenden fortsatte i 2023. Totalt for perioden 2014-2023 er det rapportert inn 450 slike hendelser på flyttbare innretninger.

Det har de senere årene vært et økende antall hendelser knyttet til bruk av spesialkonstruerte løfteredskaper for løfteoperasjoner i boreområdet. Felles for flere av disse hendelsene er operasjonelle årsaker knyttet til:

- manglende kompetanse i hvordan utstyret fungerer
- mangler i dokumentasjon
- manglende planlegging og ledelse i operasjoner der slike løfteredskap blir brukt

På den bakgrunn har vi i 2023 prioritert tilsyn med boreoperasjoner, både på faste og flyttbare innretninger. Hensikten har vært å avdekke svakheter og styrker med styring og ledelse av løfteoperasjoner i boreområdet hos selskapene, samt dele læring med aktørene i næringen.

Det er etablert en særskilt opplæringsplan for kontrollører av løfteredskaper til bruk i boreområdet. Vi følger opp denne opplæringsplanen i tilsyn og i møter med bransjeorganisasjoner. Målsetningen er å bidra til økt kompetanse i arbeidet som gjøres av sakkyndig virksomhet.

For landanleggene ble det i 2022 innrapportert et høyere antall hendelser i 2022 enn tidligere år (77 hendelser). Det samme høye nivået finner vi også i 2023 (76 hendelser) – både i absolutte og normaliserte tall. De lave tallene i 2020 og 2021 kan trolig tilskrives redusert aktivitet på to av anleggene pga. brann, og at flere landanlegg hadde redusert eller utsatt revisjonsstans på grunn av pandemien. Tallene for 2022 og 2023 er imidlertid også høyere enn nivåene i 2018 og 2019, men er vanskelig å slå fast om økningen i antall hendelser viser en reell økning i risikonivået. Økningen er heller ikke signifikant for alle områder.

Fallende gjenstander

Fallende gjenstander omfatter alle hendelser hvor en gjenstand faller innenfor innretningenes sikkerhetssone, enten på dekk eller i sjøen, med potensial til å utvikles til en ulykke, og som ikke involverer kran- og løfteutstyr og bruken av dette.

I 2023 finner vi en svak økning i fallende gjenstander på faste innretninger sammenlignet med 2022, både i absolutt og normalisert antall hendelser. Antallet hendelser i 2023 er det nest høyeste i analyseperioden. På flyttbare innretninger finner vi en nedgang både i absolutt og normalisert totalt antall hendelser sammenlignet med de nærmeste årene. Nivået er nå lavere enn det vi så før 2018.

På landanleggene ser vi en nedgang både i absolutte og normaliserte tall for hendelser med fallende gjenstander fra 2022 til 2023. Etter økningen i 2022 kan det se ut til at en nedadgående trend fra 2018 fortsetter inn i 2023. For 2023 er det registrert 68 slike hendelser, tilsvarende 64,4 hendelser pr. million arbeidstimer

Vi fører også statistikk over hvor mange fallende gjenstander som har ført til personskader. På faste innretninger finner vi en økning i slike i 2023 sammenlignet med 2022. De fleste personskadene som følge av fallende gjenstander, skjer i forbindelse med arbeid i høyden i boreområdene. Dette er områder vi har stor oppmerksomhet på.

Kjemisk arbeidsmiljø

Siden 2022 har vi jobbet systematisk med å innhente kunnskap om selskapenes bruk og håndtering av kreftfremkallende kjemikalier, blant annet for å kunne være mer målrettet i vår innsats på dette området. I 2022 gjennomførte Havtil en spørreundersøkelse om kreftfremkallende kjemikalier i petroleumsnæringen. I undersøkelsen innhentet vi informasjon om selskapenes systemer for styring av eksponeringsrisiko, og om omfang og bruk av kreftfremkallende kjemikalier. Resultatene fra undersøkelsen ble oppsummert i rapporten «Kreftfremkallende kjemikalier i petroleumsbransjen», som ble publisert i juni 2023. Rapporten og dannet grunnlag for en rekke aktiviteter om temaet, blant annet:

- Samarbeidsprosjekt med STAMI om formaldehydfrigjørende kjemikalier, inklusive innhenting av informasjon fra bransjen.
- Videreføring av samarbeidsprosjekt med STAMI knyttet til dieseleksos.
- Møteserie med utvalgte selskap for kunnskapsinnhenting, med et spesielt fokus på blant annet formaldehydfrigjørende kjemikalier og benzen.
- Målrettet tilsyn mot enkeltselskap knyttet til kjemikaliestyling.

I tillegg har kreftfremkallende kjemikalier, inkludert dieseleksos, vært et tema i de fleste tilsyn med fysisk/kjemisk arbeidsmiljø. Kreftfremkallende kjemikalier vil bli videreført som prioritert fagtema i 2024.

Formaldehydfrigjørende kjemikalier (FAR-kjemikalier)

Informasjon fra bransjen har vist at det benyttes høye volumer av kreftfremkallende kjemikalier i petroleumsvirksomhet, spesielt i forbindelse med boring og i prosessanlegg. Det er i stor grad snakk om bruk av kjemikalier som kan frigjøre formaldehyd (FAR-kjemikalier). Årlig benyttes flere titalls tonn FAR-kjemikalier i petroleumsbransjen.

Vi har sett et behov for økt kunnskap om eksponeringssituasjoner og eksponeringsnivåer for formaldehyd fra FAR-kjemikalier. Havtil startet derfor i 2023 et samarbeidsprosjekt med Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) for å undersøke disse forholdene nærmere. Prosjektet tar sikte på å framskaffe en mer detaljert oversikt over omfang og bruk av FAR-kjemikalier, samt eksponerings-situasjoner og -nivåer.

Som et ledd i dette arbeidet har Havtil henvendt seg til bransjen for å innhente informasjon om bruk og håndtering av FAR-kjemikalier, samt resultater fra gjennomførte kartlegginger og yrkeshygieneiske målinger. Informasjonen vil bli sammenstilt i en kunnskapsrapport, som vil bli ferdigstilt i løpet av 2024. Arbeidet har som formål:

- å identifisere eksponeringssituasjoner og -nivåer knyttet til formaldehyd fra FAR-kjemikalier til havs og på landanlegg.
- å undersøke mulig samvirkning av formaldehyd og benzen med hensyn på uønskede helseutfall, spesielt med tanke på kreftrisiko.

Dieseleksos

Dieseleksos er en kreftfremkallende komponent som Havtil har hatt særlig oppmerksomhet på over flere år. Ny grenseverdi for dieseleksos, målt som elementært karbon, trådte i kraft for petroleumsvirksomheten 23. februar 2023.

I 2022-2023 gjennomførte vi et prosjekt i samarbeid med STAMI for å øke kunnskapsnivået om dieseleksoseksponering i petroleumsnæringen. Det ble i den forbindelse innhentet informasjon fra selskapene om utfordringer knyttet til dieseleksos og selskapenes praksis for styring av risiko. Prosjektet resulterte i en kunnskapsrapport om dieseleksos som arbeidsmiljøfaktor i petroleumsnæringen, som ble publisert i 2023. Prosjektet viste at dieseleksos utgjør en betydelig arbeidsmiljøutfordring i petroleumsnæringen, og at et bredt spekter av arbeidstakere er berørt. Rapporten pekte på sentrale kunnskapshull og mangler ved risikostyringen på bransjenivå, hovedsakelig knyttet til manglende kunnskap om eksponeringsnivåer for elementært karbon. Det var i begrenset grad gjennomført yrkeshygieneiske målinger av elementært karbon i petroleumsnæringen. Det forelå dermed ikke en tilstrekkelig oversikt over eksponeringsnivåer for elementært karbon, og i hvilke situasjoner og under hvilke betingelser dieseleksos kan utgjøre en eksponeringsrisiko. Grunnlaget for å kunne etablere hensiktsmessige styringssystemer og identifisere og prioritere risikoreducerende tiltak var dermed mangelfullt.

Prosjektet ble videreført i 2023, med fokus på økt kunnskap gjennom yrkeshygieneiske målinger av elementært karbon på innretninger og landanlegg. I møter og bransjeseminar har vi oppfordret selskapene til å gjennomføre flere yrkeshygieneiske målinger av elementært karbon for å styrke kunnskapsnivået i bransjen. Denne utfordringen har bransjen tatt, noe som gjenspeiles i antall registrerte målinger av elementært karbon i EXPO, den nasjonale databasen for luftbårne eksponeringer i norsk arbeidsliv. I perioden 2014-2022 var det for petroleumsbransjen registrert totalt 128 yrkeshygieneiske målinger av elementært karbon i EXPO, mens det i perioden desember 2022- desember 2023 ble gjennomført ytterligere 116 yrkeshygieneiske målinger av elementært karbon. Datagrunnlaget i bransjen er dermed nesten fordoblet bare på ett år.

Næringen har også på eget initiativ igangsatt et samarbeidsprosjekt med STAMI for å gjennomføre flere eksponeringsmålinger på ulike innretninger og anlegg i petroleumsbransjen. Økt kunnskap om dieseleksoseksponering gir et bedre kunnskapsgrunnlag for både å etablere hensiktsmessige styringssystemer og identifisere og prioritere risikoreducerende tiltak. Dieseleksos har vært et tema i flere tilsyn i 2023. Vi ser at de fleste selskap har etablert, eller er i ferd med å etablere, styringsregimer for kontroll av dieseleksoseksponering.

Risiko for muskel- og skjelettplager

Havtil har over flere år hatt en strategi for å følge opp hvordan selskapene i petroleumsnæringen styrer risiko for muskel- og skjelettplager. Vi legger vekt på at selskapene skal ha en systematisk styring av risiko for muskel- og skjelettplager, og at forsknings- og kunnskapsbasert metodikk i større grad må tas i bruk i forbindelse med risikovurdering og ved valg av risikoreducerende tiltak.

I 2023 har vi særlig sett på hvordan psykososiale og organisatoriske faktorer som kan øke risiko for muskel- og skjelettplager, inkluderes i risikovurderingene. Slike faktorer er blant annet høye jobbkrev kombinert med lav jobbkontroll, høy grad av rollekonflikt, lav lederstøtte og monotont arbeid. Dette var tema i et eget møte med ergonomer i næringen. I november gjennomførte vi seminaret «Roten til alt vondt?» Muskel- og skjelettplager og psykososiale faktorer». STAMI delte forskningsbasert kunnskap om sammenhenger mellom psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer og muskel- og skjelettplager. For å fremme erfaringsoverføring mellom ulike aktører i næringen, bidro fagpersoner fra næringen med erfaringer og praktiske eksempler knyttet til styring av risiko for muskel- og skjelettplager.

Det er stor interesse i bransjen for kunnskap om hvordan organisatoriske og psykososiale faktorer kan bidra i utvikling og forverring av muskel- og skjelettplager, og hvordan disse kan inngå i risikovurderinger. Gjennom vår oppfølging av selskapenes styring av risiko for muskel- og skjelettplager ser vi at næringen har fortsatt sitt forbedringsarbeid videre i 2023. Kartlegginger og risikovurderinger har blitt kvalitativt bedre, først og fremst ved økt bruk av anerkjent metodikk og en bedre kobling mellom eksponering og helserisiko. Når det gjelder valg av tiltak ser vi imidlertid fortsatt at selskapene ofte velger organisatoriske tiltak framfor tekniske utbedringer.

Psykososial og organisatorisk risiko

Studier og erfaring fra granskninger viser at forhold som høy arbeidsbelastning, manglende kompetanse, uklare roller og ansvar og dårlig situasjonsforståelse kan bidra til et svekket sikkerhetsnivå. Slike forhold er også ofte bakenforliggende årsaker til hendelser og ulykker.

I revisjoner avdekker vi dessuten svakheter ved selskapenes styring av psykososial og organisatorisk risiko. Tiltak er i liten grad rettet mot selve organiseringen av arbeidet, men ofte av mer individrettet og reaktiv karakter. Slike tiltak kan redusere effekten av eksponeringen for psykososiale faktorer og gi individuell støtte, men bidrar ikke til å redusere risiko.

For å bidra til bedre innsikt og forståelse for hvordan man kan redusere eksponering for psykososiale og organisatoriske faktorer i arbeidsmiljøet, startet Havtil i 2023 et kunnskapsprosjekt sammen med Safetec. Formålet med studien er å bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget i petroleumsvirksomheten når det gjelder oppfølging og styring av psykososial og organisatorisk risiko på gruppenivå. Dette inkluderer litteraturgjennomgang, intervjuer med eksperter, metoder for kartlegging og risikovurdering, valg av målrettede forebyggende tiltak som tar hensyn til lokale forhold, og å fremme forebyggende arbeid som adresserer organisering, utforming og ledelse.

Prosjektet ferdigstilles i 2024. Resultatene fra studien vil bli presentert i bransjefora og i møter med andre myndigheter. Kunnskapen vil også bli brukt i vår planlegging og prioritering av fremtidige tilsynsaktiviteter.

Nattarbeid i kaldt klima

Bruken av nattarbeid i Nordområdene kan forventes å øke på grunn av regionens strategiske betydning. Dette er dermed et viktig forskningstema fremover. Vi startet i 2023 et forskningsprosjekt sammen med STAMI for å utvikle kunnskap om hvordan nattarbeid i kaldt klima påvirker kroppens søvnrytme.

Prosjektets hovedmål er å redusere risikoen for sykdom og farlige hendelser på grunn av arbeid om natten eller døgnrytmeforstyrrelser.

Menneskekroppens søvn reguleres av to primære systemer: søvntrykk og den cirkadiske klokken (døgnrytmen). Nattarbeid kan forstyrre disse systemene og føre til negative effekter på søvnen. Melatonin, et sentralt hormon som følger kroppens døgnrytme, kan brukes som et mål for å estimere denne rytmen.

Dette prosjektet, som blir utført ved et petroleumsanlegg, vil analysere biomarkører fra blodprøver tatt fra prosessoperatører som arbeider ved anlegget ved hjelp av en nyutviklet tilnærming basert på maskinlæring. Studiet skal forsøke å kvantisere graden av døgnrytmeforstyrrelse etter påfølgende nattskift og dagskift hos individuelle skiftarbeidere, sammenligne målinger av døgnrytmeforstyrrelse mellom vinter og sommer, og korrelere målinger av døgnrytmeforstyrrelse med oppmerksomhet, døgnrytme og søvnbehov.

Funnene fra studien vil kunne være svært overførbare til anlegg og installasjoner i norsk petroleumsvirksomhet, og det forventes også å ha overføringsverdi til andre yrkesgrupper som utfører nattarbeid. Prosjektet skal være ferdig i løpet av 2024.

Rammebetingelser

Havtil har fulgt opp mulige negative HMS-konsekvenser av rammebetingelser i en årrekke. Allerede fra 2007 var «Risikoutsatte grupper» en hovedprioritering som resulterte i en rekke fagprosjekter, studier og tilsynsaktiviteter. Der så vi på hvilken betydning rammebetingelser kan ha for risikoutsatte gruppers mulighet for å holde helse-, miljø- og sikkerhetsrisiko under kontroll. I 2021 var Havtils hovedtema "På lag med leverandørene" og i 2022 var det "Kapasitet og kompetanse er nøkkelen til sikkerhet". I begge temaene spiller rammebetingelser en tydelig rolle.

Petroleumsnæringen har over år gjennomgått betydelige strukturelle endringer og effektiviseringsprosesser. Dette har medført endringer i kontraktsformer, operasjons- og driftsmodeller, kompensasjonsformat, incentivordninger og arbeidsprosesser. I 2022 gjennomførte Safetec en studie av hvordan slike endringer påvirker sikkerhet og arbeidsmiljø hos leverandører i petroleumsvirksomheten. Rapporten viser at endringer i rammebetingelser påvirker organisering, ledelse og arbeidspraksis på måter som kan gi negative konsekvenser for arbeidsmiljø og sikkerhet hos leverandørene.

Rapporten identifiserer utfordringer knyttet til høyere press på kapasitet og kompetanse, økt bruk av innleid personell og fleksible tilknytningsformer. I rapporten blir eksempelvis svekket robusthet og kapasitet innenfor boring og bore- og brønnservice trukket frem som faktorer som kan medføre høyere storulykkesrisiko. Det rapporteres om høy oppmerksomhet knyttet til måloppnåelse, og at bruk av enhetsrater og kampanjebasert vedlikehold skaper tids- og arbeidspress hos de ansatte. Leverandørene uttrykker også at markedsmakt blir utnyttet på en måte som har negative konsekvenser for sikkerheten og arbeidsmiljøet. Resultatene fra studien bekrefter observasjoner og funn fra tilsyn og bekymringsmeldinger fra ansatte i næringen i perioden 2016-2023.

Rapporten fra dette prosjektet har blitt presentert for næringen på ulike arenaer i 2023, der både partene og enkeltelskaper har vært representert. Sikkerhetsforum har diskutert rapporten og delt hvordan de har brukt studien til å forstå utfordringene bedre og lettere kommunisere om dem. Et eksempel var at ISO-

entreprenører ble invitert av Equinor til å bidra med forslag til tiltak knyttet til bemanning, kompetanse og krav til stillasutstyr etter den alvorlige stillasulykken på Mongstad i januar 2023. Fastpriskontrakter og tidspress ble identifisert som bakenforliggende årsaker til ulykken. Rammebetingelser er et høyt prioritert tema for Havtil også i kommende treårsperiode.

Innleie

1. april 2023 trådte nye regler for innleie i kraft. Regelendringene førte til at adgangen til innleie fra bemanningsforetak ble vesentlig begrenset. Det ble samtidig vedtatt overgangsregler slik at virksomhetene fikk tre måneder på seg til å gjennomføre tilpasninger. Reglene ble først gitt virkning på inngåtte kontrakter fra 1. juli 2023. Vi informerte Lovendringene og overgangsreglene på havtil.no i god tid før iverksettelsen.

For å undersøke selskapenes oppfølging av lovendringene, førte vi høsten 2023 tilsyn med tre større aktører i petroleumsvirksomheten. I revisjonene undersøkte vi selskapenes egne systemer og rutiner for å hindre ulovlig innleie, og vi kontrollerte konkret den innleie som forelå. Revisjonene viste at aktørene hadde etablert systemer for innleie fra bemanningsforetak. Systemene var også oppdatert etter de nye reglene, og opplæring av ansatte og tillitsvalgte var gjennomført. Alle selskapene hadde etablert innleieavtaler med tillitsvalgte, men hos enkelte var det usikkerhet om representasjon av tillitsvalgte i konsern med ulike avdelinger, lokasjoner eller resultatenheter. Revisjonene viste også at det var etablert bevisste og tydelige avgrensinger mot entrepriserordninger. Det ble identifisert to avvik knyttet til at drøfting av innleie også skal ivareta drøfting av likebehandling.

Overordnet vurderer vi dette som positive resultater. De svakhetene vi fant, skyldtes mindre uklarheter i hvordan innleieavtaler skal utformes. Vår vurdering er at mange av selskapene er opptatt av at innleieregelverket etterleves, og at de arbeider godt med det. Tillitsvalgte gir uttrykk for at Havtils oppmerksomhet rettet mot temaet og våre tilsynsaktiviteter på innleie, er et svært positivt bidrag i dette.

For å ivareta en samordnet oppfølging fra tilsynsetatene, har det vært samarbeid og møter mellom jurister i Havtil og Arbeidstilsynets innleiegruppe. Tema i møtene har vært tilsynsmetode, tilsynsplaner, og utveksling av erfaringer om utvalgte problemstillinger og konkrete saker.

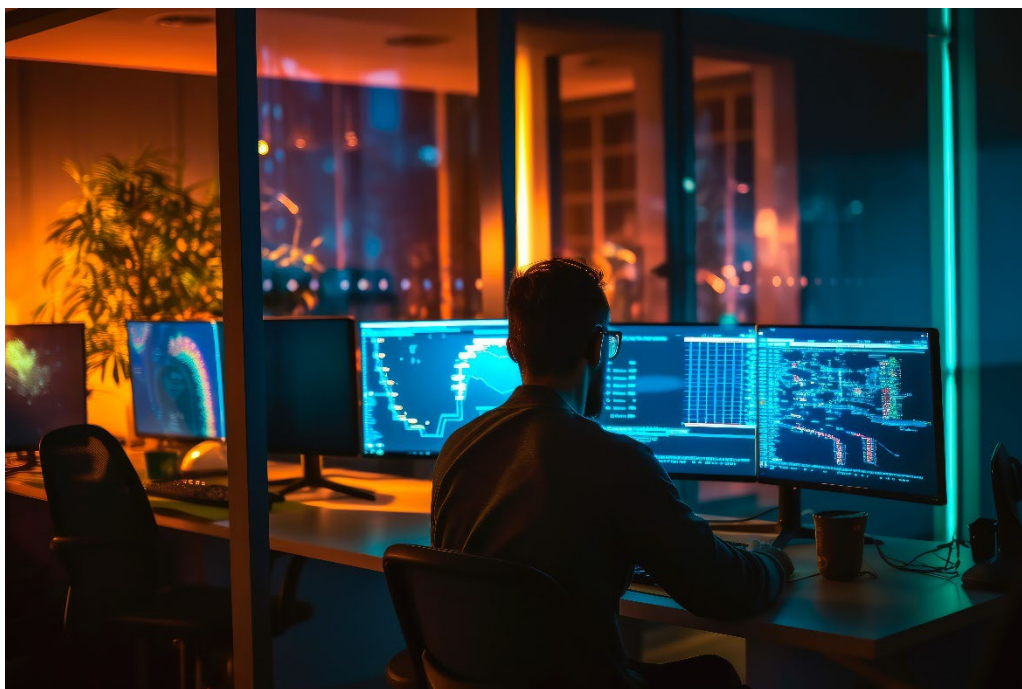
Arbeidstakermedvirkning

Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning er et sentralt krav i arbeidsmiljøloven. Arbeidstakermedvirkning har vært adressert over lang tid og på mange måter fra Havtil sin side. Også i 2023 har dette vært tema i tilsyn, statusmøter med selskapene, samt i årlige samarbeidsmøter med fagforeninger og forum for koordinerende hovedverneombud. Havtil vektlegger at virksomhetene har gode medvirkningsordninger i det forebyggende HMS-arbeidet og under omstillingsprosesser. Velfungerende medvirkningsordninger og god arbeidstakerinvolvering er en viktig bærebjelke i det norske HMS-regelverket.

Vi ser fremdeles variasjon i tilrettelegging for medvirkning i ulike selskap. Vår erfaring er at selskap som har veletablerte prosesser og rutiner for arbeidstakermedvirkning, har bedre samarbeid og dialog om utfordringer, og at de mer effektivt klarer å forhandle seg frem til enighet om løsninger. Våre resultater i tilsyn viser at de mest fremtredende utfordringene fremdeles er knyttet til følgende forhold:

- tilstrekkelig tid til vernearbeid
- svak eller manglende kompetanse hos verneombud og linjeledere
- sen involvering av vernetjenesten i saker som angår HMS

Equinor fikk i 2020 pålegg knyttet til arbeidstakermedvirkning. Pålegget ble fulgt opp gjennom hele 2021 og 2022 ved møter og innhenting av dokumentasjon. Equinor etablerte som følge av pålegget en intern, partssammensatt gruppe for å utarbeide en plan og iverksette tiltak. Arbeidet har bidratt til forventningsavklaringer og enighet om spilleregler i Equinor, og hør ført til en tydelig forbedring. Pålegget ble vurdert som etterkommet i 2023, og vårt arbeid med oppfølging av pålegget er nå avsluttet. Vi får tilbakemeldinger om at vår oppmerksomhet på viktigheten av å ha velfungerende ordninger for arbeidstakermedvirkning og partssamarbeid bidrar til oppmerksomhet og høyere prioritet. Arbeidstakermedvirkning vil fortsatt være et sentralt tema i gjennomføring av våre tilsynsaktiviteter.



TEMA:

Arbeidstid og robust bemanning

Arbeidsmiljøet og arbeidstidsordningene skal være fullt forsvarlige. Dette er et grunnleggende prinsipp i regelverket. Vi har de seneste årene hatt en opptrapping av vår oppfølging av arbeidstid i næringen. Dette kom som en konsekvens av resultater og funn fra tilsyn, bekymringsmeldinger og resultater fra spørreskjemaundersøkelsen i RNNP.

Vår vurdering er at utfordringer ved styring av arbeidstid, og brudd på arbeidstidsbestemmelsene, kan være en konsekvens av mangelfull aktivitetsstyring eller manglende samsvar mellom oppgaver og ressurser. Vi har arbeidet med kunnskapsutvikling, formidling av erfaringer fra tilsyn og annen oppfølging innen arbeidstid og robust bemanning.

Tilsyn på området viser blant annet:

- omfattende bruk av overtid
- mangler ved registrering og oppfølging av arbeidstiden
- mangelfull regelverkskompetanse
- mangelfull forståelse av den risikoen overtid utgjør. Både for helsen til den enkelte og risikoen for feilhandlinger som kan gi en storulykke.

I 2023 publiserte vi rapporten «Kartlegging av arbeidstid i petroleumsnæringen». SINTEF fant i denne studien at bruken av overtid og utvidet oppholdstid har økt de siste årene. Ulike arbeidsområder har ulik grad av overtidsbruk. Særlig ledere, og ansatte i arbeidsområdene prosess og brønnservice rapporterer om mye overtidsarbeid. Studien viste videre at de som rapporterte om overtid hadde en høyere sannsynlighet for å rapportere om opplevelsen av arbeidstidsbelastning, målkonflikt, høye jobbkraav, lav jobbkontroll, samt enkelte helseplager.

Havtil la i april fram et abstract: «Non-Compliance with Offshore Working Hour Regulations: A Regulatory Perspective» på et forskningsseminar om arbeidstid (WINC, nordisk samarbeid). Dette bidro til å øke oppmerksomheten rundt arbeidstidsutfordringer offshore for academia. Vi opplever nå effekt av arbeidet ved at næringen har økt oppmerksomhet rundt tematikken. I mai gjennomførte vi seminaret «Forsvarlig arbeidstid?», der det blant annet var innlegg fra Arbeidstilsynet, STAMI og Sintef. Det var stor interesse for seminaret. Vi har også vært invitert til å presentere temaet ved flere anledninger, både for enkeltelskap og organisasjoner. I tillegg har temaet vært oppe både i Sikkerhetsforum og i møter med Arbeidstilsynet. «Samarbeid for sikkerhet» har dessuten etablert en arbeidsgruppe som et trepartssamarbeid: «Forsvarlighetsvurderinger av arbeidstid».

Mål 3.3 Legge til rette for et høyt nivå på HMS i ny industri-virksomhet til havs

Fornybar energiproduksjon til havs

Havtil fikk delegert myndighetsansvaret for fornybar energiproduksjon til havs i 2020, og har siden da jobbet med kunnskapsutvikling, regelverksutvikling og forberedelse til tilsyn.

I 2023 har vi ferdigstilt og sendt på høring forslag til regelverk for fornybar energiproduksjon til havs, med målsetning om at dette regelverket også skal bidra til Stortingets og regjeringens ambisjon om et høyt nivå for arbeidsmiljø og sikkerhet. Arbeidet med forskriften forventes ferdigstilt i løpet av 2024, og vil kunne tre i kraft når den foreslåtte endringen av arbeidsmiljøloven er implementert.

I arbeidet med regelverket har vi tatt utgangspunkt i erfaringene fra fornybar energiproduksjon til havs i andre land, landbasert vindkraft i Norge og relevante forhold i norsk petroleumsvirksomhet. Det er lagt vekt på å identifisere forhold som er sammenlignbare på tvers av virksomhetene, og for petroleumsvirksomheten spesielt ta hensyn til forskjellene i risiko mellom sektorene.

Tidlig i regelverksarbeidet ble noen sentrale prinsipper slått fast:

- Regelverket skulle være risikobasert og systemorientert, altså inspirert av petroleumsregelverket. Det skulle gjenspeile risikoforholdene som er knyttet til virksomheten, og det skulle tydeliggjøre aktørenes ansvar.
- Det skulle i størst mulig grad ta i bruk og se hen til relevant eksisterende regelverk i stedet for å lage ny særregulering på områder hvor det ikke var nødvendig.
- Det var naturlig å se denne utviklingen i et industriperspektiv og legge til grunn at arbeidsmiljøloven ble gjort gjeldende for denne typen aktivitet til havs.
- Kravene i regelverket skulle være funksjonsbaserte, med tilhørende veiledninger og henvisning til anerkjente normer, fortrinnsvis internasjonale standarder.
- Regelverket skulle utvikles i dialog med partene.

Havbunnsmineraler

Havbunnsmineraler er sulfider, mangankorper og mangannoduler som dannes i de dype delene av havet. Forekomstene av disse mineralene ligger på store havdyp. På norsk sokkel er det funnet mangankorper og sulfider i nordlige deler av Norskehavet, opp mot Grønlandshavet.

Vi fikk 1. april 2022 delegert myndighetsansvar for sikkerhet og beredskap knyttet til mulige aktiviteter for undersøkelser og utvinning av havbunnsmineraler. Stortinget vedtok i januar 2024 å åpne for mineralvirksomhet på norsk sokkel.

I løpet av 2023 har vi gjennomført en serie av møter med aktører som har ambisjoner om å delta i havbunnsmineralvirksomhet på norsk sokkel. Vi har også hatt et møte med Offshore Norge sammen med aktører og etablerte fagorganisasjoner for norsk havbunnsmineralnæring. Disse møtene har gitt oss verdifullt kunnskapsgrunnlag om aktørenes planer og teknologiske løsninger for leting etter havbunnsmineraler. Vi har også fått innsikt i risikobildet som aktørene har identifisert, samt modenhet av mulige utvinningsløsninger, og de tidsperspektiver aktørene ser for seg i utviklingen av de ulike fasene i mulig havbunnsmineralvirksomhet. Dialogen vil fortsette i 2024.

For å sikre et godt regulatorisk og faglig grunnlag for kommende arbeid med regelverk for leting etter og utvinning av havbunnsmineraler, har vi i 2023 dessuten deltatt i forhandlingene om et regelverk for

utvinning av havbunnsmineraler i internasjonale havområder. Vi har vært en del av den norske delegasjonen til den Internasjonale havbunnsmyndigheten (ISA). Engasjementet videreføres i 2024.

Kartleggingen av hvor mye og hva slags havbunnsmineraler som finnes, skjer i regi av Sokkeldirektoratet, som har publisert en egen ressursrapport. Det er tett dialog mellom myndighetene på dette området.

Transport og injeksjon av CO₂

Sikker CO₂-håndtering er et viktig tiltak for å redusere globale utslipp av klimagasser. Havtil regulerer og fører tilsyn med den delen av transporten som skjer i rørledning, samt injeksjon av CO₂ på norsk sokkel. Det er utarbeidet et arbeidsmiljø- og sikkerhetsregelverk på området.

Karbonfangst går ut på å fange CO₂ fra industri/kraftproduksjon og lagre den permanent under havbunnen for å hindre utslipp til atmosfæren. Hele prosessen refereres til som karbonfangst og -lagring, eller CCS (carbon capture and storage). Prosessen har tre trinn:

1. Fangst: CO₂ separeres fra andre gasser i industrielle utslipp eller naturgass.
2. Transport: CO₂-gassen komprimeres til væske for enklere frakt, enten med skip eller i rør.
3. Lagring: Flytende CO₂ injiseres i et reservoar langt under havbunnen for permanent, sikker lagring. Reservoaret overvåkes for å forhindre lekkasjer.

Vi gir blant annet samtykker til injeksjonsbrønner, følger opp anlegg og grensesnitt mot andre myndigheter og deltar i lisenstildelinger, prosjekters styringsorganer og i internasjonalt myndighetssamarbeid. Målet er å legge til rette for sikker CO₂-håndtering gjennom regelverk, veiledning og tilsyn i takt med den teknologiske utviklingen.

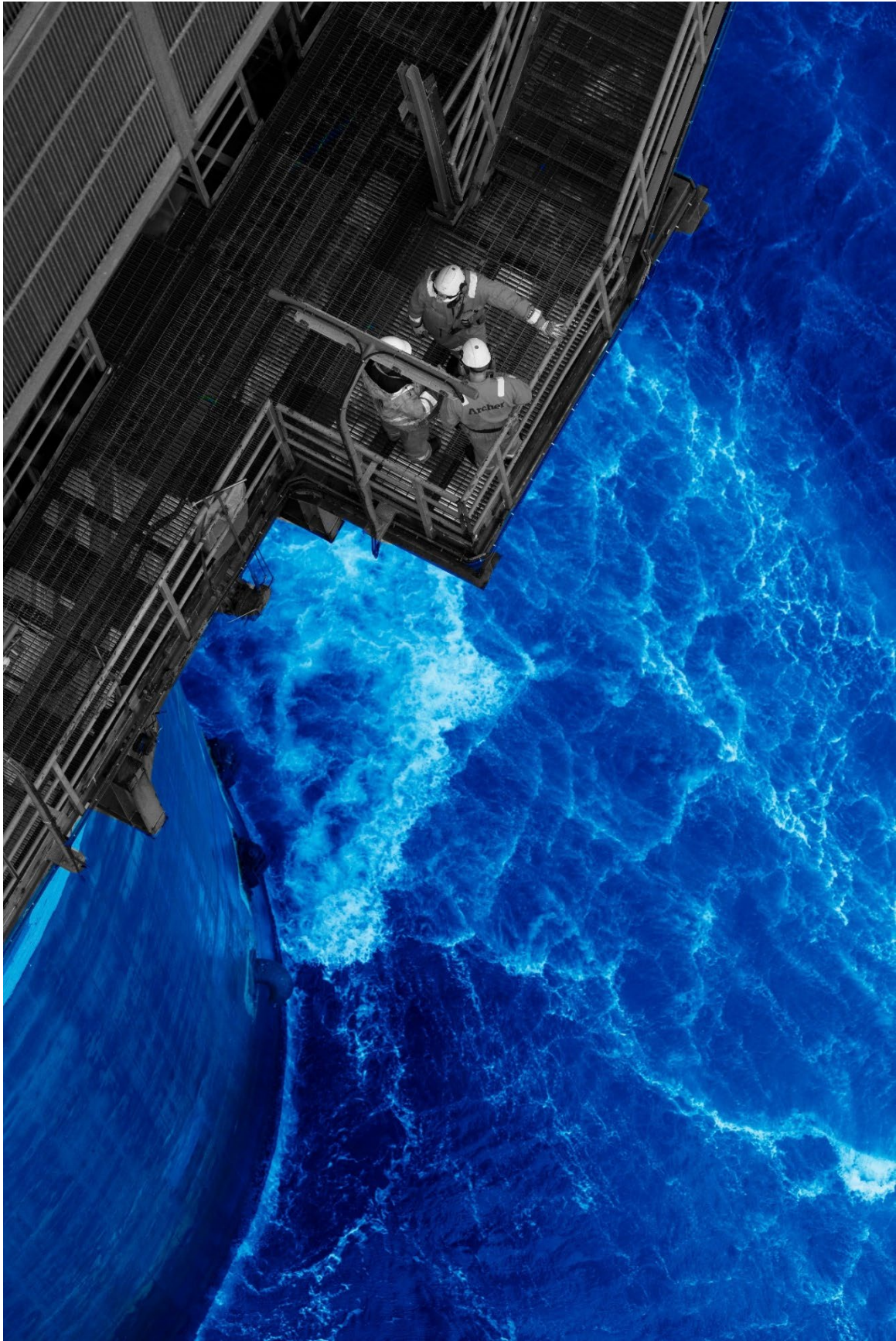
Regjeringens Langskip-prosjekt for å realisere fullskala fangst, transport og lagring av CO₂ har fått navn etter de historiske vikingskipene. I dette prosjektet skal CO₂ fanges fra industrivirksomhet på Østlandet fraktes til mellomlagring på land i Øygarden utenfor Bergen og pumpes gjennom rør til permanent lagring 2600 meter under havbunnen i Nordsjøen. Prosjektet skal etter planen være klart for oppstart i 2025.

I 2023 har vi gjennomført tilsyn med prosjektet «Northern Lights» som omfatter rørledningssystemet og havbunnsinjeksjonsanlegget i Langskip-prosjektet. Både prosjektgjennomføring og valg av tekniske løsninger er sammenlignbare med prosjekter i Havtil. Tilsynet ble derfor utført etter modell av tilsyn i petroleumsvirksomheten.

Klimatilpasning i petroleumsnæringen

Det foregår et utstrakt arbeid i petroleumsnæringen for å redusere klimaavtrykket ved produksjon av olje og gass. Utviklingen skjer blant annet ved elektrifisering, produksjon av hydrogen og ammoniakk, og transport og lagring av CO₂ (CCS). I tillegg arbeides det med å forbedre prosesser og produksjon for å begrense CO₂-utslipp. Vi følger med på utviklingen, med tanke på å identifisere områder med høy HMS-risiko i de nye aktivitetene.

Et område med høy risiko er produksjon av hydrogen. Hydrogen kan få en rolle i forbindelse med fornybar energiproduksjon til havs, hvor elektrisitet fra havvind kan omdannes til hydrogen ved hjelp av elektrolyse, samt i forbindelse med gassreformasjon, hvor gass omdannes til hydrogen på et landanlegg. Produksjon av hydrogen fra gass fører til at CO₂ frigjøres, og produksjonen ses derfor i sammenheng med CCS. Hydrogen er brennbar gass som kan danne en eksplosiv blanding med luft. Det er derfor særlig viktig å ha gode barrierer både under produksjon og ved lagring, transport og bruk av hydrogen. For å bidra til kunnskapsutvikling og -formidling, samarbeider vi med forskningsmiljøer hos Sintef og Norce. Vi har også arrangert møter med industrien og deltatt på seminarer og konferanser knyttet til det grønne skiftet generelt og hydrogen og CCS spesielt.



Mål 3.4 Andre prioriterte områder

Samarbeid med andre myndigheter

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) og Arbeidstilsynet

To viktige samarbeidspartnere på arbeidsmiljøområdet er Arbeidstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI). Forskriftene på arbeidsmiljøområdet er felles på Arbeidstilsynets og Havtils ansvarsområde. I 2023 har vi blant annet samarbeidet med Arbeidstilsynet og STAMI på følgende områder:

Kjemisk arbeidsmiljø

Vi har hatt faste møter med Arbeidstilsynet om kjemisk arbeidsmiljø, og vi har vært involvert i arbeidet med etableringen av nye grenseverdier for kjemisk eksponering.

Vi har hatt møter med fagmiljøer hos STAMI i forbindelse med prosjekter om dieseleksos og formaldehydfri gjørere, og har inngått et samarbeidsprosjekt med STAMI for å undersøke potensielle eksponeringssituasjoner og eksponeringsnivåer for formaldehyd. STAMI har blant annet innhentet historiske eksponeringsmålinger i EXPO databasen (STAMIs database for registrering av kartleggingsresultater) for å få en oversikt over omfanget og utbredelsen av utfordringer knyttet til dieseleksos.

Ergonomi og psykososialt arbeidsmiljø

Arbeidstilsynet har siden 2022 ledet en arbeidsgruppe med deltakere fra partene i arbeidslivet, Havindustritilsynet og STAMI. Arbeidsgruppen drøfter ulike problemstillinger knyttet til psykososialt arbeidsmiljøarbeid og arbeidsmiljølovens krav på dette området. Arbeidstilsynets utredning "Behov for bedre regulering av arbeidsmiljølovens krav til psykososialt arbeidsmiljø" utgitt i 2023, konkluderte med at dagens regelverk ikke er et godt nok verktøy for å bidra til et godt psykososialt arbeidsmiljø, og at det er behov for bedre regulering av arbeidsmiljølovens krav til psykososialt arbeidsmiljø.

I 2023 har vi dessuten etablert et tettere samarbeid med ergonomifaglig miljø i Arbeidstilsynet, og vi har hatt møter med Arbeidstilsynet om forsvarlig arbeidstid. STAMI hadde innlegg på vårt seminar i november 2023 der vi rettet oppmerksomhet mot arbeidsmiljøfaktorer som kan gi økt risiko for muskel- og skjelettplager.

Statens felles oppfølging av IA-arbeidsmiljøetsatsingen

Vi har over flere år samarbeidet med Arbeidstilsynet og STAMI om arbeidsmiljøetsatsingen i IA-avtalen. Målet med arbeidet har vært å formidle kunnskap om, og viktigheten av å jobbe systematisk forebyggende med arbeidsmiljøarbeid for å redusere sykefraværet. I arbeidet med arbeidsmiljøetsatsingen gjennomførte Havtil i 2023 følgende aktiviteter/virkemidler:

- Informere om petroleumsnæringens sider i Arbeidsmiljøportalen
- Adressere IA og arbeidsmiljøetsatsingen i tilsyn
- Deltakelse i arbeidsgruppe sammen med NAV arbeidslivssenter, Arbeidstilsynet og bedriftshelsetjeneste for planlegging og gjennomføring av to BHT-samlinger
- Faste kontaktmøter med NAV arbeidslivssenteret i Rogaland, for utveksling av informasjon som er relevant for IA-arbeidsmiljøetsatsingen
- Faste kontaktmøter med Arbeidstilsynet, med tanke på samarbeidsaktiviteter knyttet til systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid
- Innlegg på lokale BHT-samlinger med oppmerksomhet på systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid
- Deltagelse i leverandørenes bransjeprogram og workshops.

I november 2023 arrangerte Havtil et seminar for bransjen med tittel «Roten til alt vondt». Dette seminaret omhandlet ulike og sammensatte årsaksfaktorer til arbeidsrelaterede muskel- og skjelettplager. STAMI var en av bidragsyterne med innlegg på seminaret.

Andre myndigheter i Norge

Koordinerings- og bistandsordningen

Havindustritilsynet er koordinerende etat for regelverksutvikling og tilsyn med HMS i norsk petroleumsvirksomhet. Koordineringsordningen omfatter myndigheter med et selvstendig tilsynsansvar for petroleumsvirksomheten: Miljødirektoratet, Helsetilsynet og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet. På landanlegg omfatter ordningen i tillegg Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Kystverket og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon.

Det er i tillegg etablert en bistandsordning med etater som ikke har selvstendig myndighet i planlegging og gjennomføring av tilsyn, men som har særskilt spisskompetanse på relevante saksområder.

Samarbeid på samfunnssikkerhetsområdet

Gjennom vår rolle i totalforsvaret har Havtil jevnlig kontakt DSB, Forsvaret ved Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), Heimevernet 08 (HV08), de nasjonale sikkerhetstjenestene (PST, NSM, Etterretnings-tjenesten), politiet, Kystverket, Luftfartstilsynet, Sjøfartsdirektoratet med flere. Aktiviteten har i 2023 særlig vært knyttet til etablering av felles situasjonsbilde, herunder trussel- og risikobilde, dialog om iverksettelse av tiltak, formidling av kunnskap om næringen samt hendelsehåndtering. Dette innebærer tett samhandling, og deltakelse på graderte og ugraderte møter som samvirkekonferanser. Havtil har bidratt til det nasjonale situasjonsbildet, til økt kunnskap om verdikjedene i petroleumssektoren og deres betydning for evnen til å levere gass til Europa, samt samvirke for effektiv nasjonalberedskap.

Havtils direktør deltar i Sentralt Totalforsvarsforum, som ledes vekselvis av DSB og ledes av sjef for Forsvarsstaben.

Siden 2019 har Havtil vært partner i Nasjonalt Cyber Sikkerhetssenter (NCSC). Dette partnerskapet innebærer hyppig informasjonsutveksling. Denne tette kontakten med sikkerhetsmyndigheten har vært viktig for oss for å forstå endringene i trusselbildet gjennom året. Vi har fått større forståelse for sammenhengene i vurderingene og har også formidlet kunnskap om sektoren til andre.

Som følge av at landanleggene har en betydelig del av sitt energibehov dekket av elektrisk kraft, arbeider vi dessuten med NVE for å avklare grenseflatene. Omfanget av denne avtalen øker som følge av elektrifiseringen av innretninger på sokkelen.

Samarbeid med andre tilsynsmyndigheter

Som en del av Arbeidstilsynets koordineringsrolle har Arbeidstilsynet ledelsen og sekretariatsfunksjonen knyttet til direktørgruppen (DG) og Tilsynsmyndighetenes samordningsgruppe (TSG). Havtil har vært med i dette samarbeidet fra starten i 2004. Arbeidstilsynet leder også undergrupper som opprettes på prosjektbasis eller ved behov. Etatene har blant annet samarbeidet om et felles program for e-læring innen sentrale tema for tilsyn, som nå er tilgjengelig for alle. I 2023 har vi jobbet for å koble oss til en ny felles database for tilsyn, Tilda.

Som en del av DSB sin koordineringsrolle leder DSB koordineringsgruppen for storulykkeforskriften (KFS). Medlemmer i gruppen er myndighetene som forvalter storulykkeforskriften: Arbeidstilsynet, DSB, Miljødirektoratet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) og Havtil. KFS koordinerer planene for storulykkestilsyn, blant annet på landanleggene i petroleumsvirksomheten. I tillegg til Havtil, er det

Miljødirektoratet og NSO som gjennomfører storulykkesilsyn på landanleggene. I 2023 var vedlikehold og aldring tema for disse tilsynsaktivitetene. Vi gjennomførte storulykkesilsyn på fire landanlegg i 2023.

Trepartssamarbeidet

Trepartssamarbeidet er en vesentlig forutsetning for HMS-regimet i petroleumsvirksomheten. De mest sentrale arenaene for trepartssamarbeid er Sikkerhetsforum og Regelverksforum.

Sikkerhetsforum er den sentrale trepartsarenaen for ivaretagelse av HMS i norsk olje- og gassindustri og annen havindustri. Forumet skal også bidra til at relevante sikringstema blir adressert. En felles virkelighetsforståelse av risiko som trepartssamarbeidet forutsetter, blir styrket gjennom kunnskaps- og analysearbeid i RNNP (Risikonivå norsk petroleumsvirksomhet)

Sikkerhetsforum har for tiden fem prioriterte områder:

- Storulykkesrisiko
- Arbeidsmiljørisiko
- Partssamarbeid og medvirkning
- Rammebetingelsenes betydning for sikkerhet og arbeidsmiljø
- Sikkerhet- og arbeidsmiljørisiko i nye industrier

Sikkerhetsforum gjennomførte sin årlige konferanse i Stavanger i juni 2023, med tre viktige tema: Sikkerhet, sikring og partssamarbeid i krevende tider, fremtidens arbeidsplasser, og arbeidsmiljø – utfordringer og løsninger. I november 2023 ble det dessuten avholdt et seminar hvor forumet gikk nærmere inn på forhold knyttet til arbeidstakermedvirkning i anbudsprosesser og nye organisasjonsmodeller, i tilknytningen til prioriteringen «Rammebetingelsenes betydning for sikkerhet og arbeidsmiljø».

Regelverksforum legger til rette for informasjon, diskusjon, rådgivning og tilbakemelding om arbeidet med utvikling og vedlikehold av regelverket i Havtils portefølje, samt informasjon og diskusjon om den praktiske implementeringen og bruken av HMS-forskriftene. I 2023 har Regelverksforum vært tett involvert i arbeidet med utvikling av et regelverk for sikkerhet og arbeidsmiljø ved fornybar energiproduksjon til havs. Også organisering av regelverksopplæring for næringen har opptatt partene i 2023.

Regelverksutvikling

Et helhetlig, risikobasert og virksomhetstilpasset HMS-regelverk for industrivirksomhet til havs er et viktig virkemiddel for at målene for helse, miljø og sikkerhet nås. Vi arbeider på flere arenaer for å evaluere og utvikle regelverket i nær dialog med partene i arbeidslivet, departementet og andre myndigheter.

I 2023 har vi ferdigstilt og sendt på høring forslag til regelverk for fornybar energiproduksjon til havs, med målsetning om at dette regelverket også skal bidra til at Stortingets og regjeringens ambisjon om et høyt nivå for arbeidsmiljø og sikkerhet nås. Arbeidet med forskriften forventes ferdigstilt ila. 2024, og vil kunne tre i kraft når den foreslåtte endringen av arbeidsmiljøloven er implementert.

For å sikre et godt regulatorisk og faglig grunnlag for kommende arbeid med regelverk for leting etter og utvinning av havbunnsmineraler, har vi i 2023 gjennom den norske delegasjonen til den Internasjonale havbunnsmyndigheten (ISA), deltatt i forhandlingene om et regelverk for utvinning av havbunnsmineraler i internasjonale havområder. Engasjementet forventes å videreføres i 2024.

Vi har også fortsatt samarbeidet med Arbeidstilsynet og DSB om nødvendige endringer for nasjonal gjennomføring av forordning (EU) 2019/1020 om markedstilsyn og produktsamsvar, og vi har bidratt i

tverretattlig arbeidsgruppe for utarbeiding av et helhetlig regelverk for havbruk til havs. Disse arbeidene fortsettes også i 2024.

Havtil deltar også i en rekke nasjonale, regionale og internasjonale standardiseringsprosjekter som er av betydning for Havtils rammesettende og faglige virksomhet. Havtil er medlem av Standard Norges Sektorstyre Petroleum og deltar i mer enn 40 ekspertgrupper. Vårt og industriens bidrag i standardiseringsarbeidet sikrer at industrien har gode anerkjente normer som utfyller det funksjonsbaserte regelverket.

Markedstilsyn

Havtil er ansvarlig myndighet for markedstilsyn for petroleumsvirksomhet på landanlegg og på permanent plasserte innretninger til havs. Forskriftene som brukes, er i tråd med harmoniserte produktdirektiver, og gjelder for omsetning av produkter til bruk i petroleumsvirksomhet innenfor EØS-området.

Havtil fører markedstilsyn for å påse at produktene som omsettes i det indre EU/EØS-markedet, oppfyller regelverket, og at det kun er produkter som oppfyller et harmonisert vareregelverk som omsettes i det indre EU/EØS-markedet.

Markedstilsyn defineres i forordning (EF) nr. 765/2008, gjennomført i EØS-vareloven, som «den virksomhet som utføres, og tiltak som treffes av offentlige myndigheter for å sikre at varer er i samsvar med krav som er fastsatt i harmonisert EØS-regelverk, og at varer ikke setter helse, sikkerhet eller andre forhold vedrørende vern av samfunnsinteresser i fare.»

Den nye markedstilsynsforordningen er vedtatt i EU, og det forventes at den blir formelt implementert i EØS i løpet av 2024. Som en følge av den nye markedstilsynsforordningen ble det i 2023 etablert et nasjonalt samlingspunkt i Norge (Single Liaison Office- SLO), hvor formålet har vært å ha ansvar for oppgaver på nasjonalt nivå og etablere felles posisjoner i EU-saker. Havtil er en av 16 etater som er representert i dette.

Vi gjennomfører markedstilsyn både proaktivt og reaktivt. Ved eventuelle avvik kan forskjellige reaksjonsmidler brukes, både lovfestede (for eksempel forbud mot import, tilbaketrekking og tilbakekalling av produkter) og ulovfestede (som møter). Vi har over tid gjennomført markedstilsyn rettet mot en rekke produkter, som gass booster pumper, personløfter, løfteutstyr i boreområdet, offshore service containere og ATEX produkter.

Markedstilsyn styres, planlegges og samordnes gjennom en egen team-gruppe og følger opp ulike produktforskrifter. Arbeidet involverer fagspesialister innenfor områder som maskin, elektrisk utstyr, trykkpåkjent utstyr og beholdere, verneutstyr og kjemikalier. Hensikten er å sikre at produkter innen disse områdene er i henhold til regelverket, og at markedstilsyn blir gjort kjent.

Havtil samarbeider med Arbeidstilsynet om tilbakemeldinger på blant annet EU/EØS høringer innen markedstilsyn. Vi deltar også i industrinettverk sammen med andre tilsynsetater som arbeider med overvåkning av industriprodukter. Den forventede implementeringen av markedstilsynsforordningen i løpet av 2024 vil medføre økt behov for oppfølging på dette området fra tilsynets side.

Effekten av markedstilsyn er forbedringer i produktsikkerhet, økt informasjon i omsetningskjeden og læring på tvers av selskaper og myndigheter. Publiserte rapporter gir informasjon til andre produsenter og importører om funn slik at også disse kan forbedre sine produkter.

Olje for utvikling

Olje for utvikling er et bistandsprogram som ble opprettet i 2005, med fire komponenter: Ressurs, finans, sikkerhet og arbeidsmiljø og ytre miljø. Havtil har bidratt innenfor sikkerhet og arbeidsmiljø. Programmet har som helhet handlet om å istandsette myndigheter i utviklingsland til å etablere et godt styresett innen forvaltningen av petroleumsressurser.

I 2021 ble det besluttet å legge ned OfU-programmet, men inngåtte avtaler skal ferdigstilles. I 2023 har vi hatt samarbeid med myndighetene i Colombia, Mosambik, Ghana, Uganda. Etter pandemien har det igjen vært mulig å reise for å delta i møter og seminarer med myndighetene i de fleste av disse landene.

Det jobbes for å etablere nye program som skal ivareta FNs bærekrafts mål, som skal sikre ren energi til fattigdomsbekjempelse og stoppe klimaendringene. Havtil vil bidra i det nye programmet Energi for utvikling (EfU) hvor UD vil gjennomføre en kartlegging av hvilke land som skal inngå i programmet. NORAD vil i regi av Kunnskapsbanken samordne programutvikling.



Om effekt og måloppnåelse

I kapittel II viste vi mål- og resultatkjeden i Havtil. Målsetning med våre virkemidler er å oppnå forbedring og effekt hos brukerne og på samfunnsnivå – det vil si hos aktørene og på bransjenivå. Vi antar at våre aktiviteter kan ha en direkte påvirkning på selskapenes, mens sammenhengen mellom vår innsats og effekter på samfunnsnivå vil inngå i mer komplekse årsak-virkningskjeder.

Det å sikre høy kvalitet i våre interne arbeidsprosesser er en viktig forutsetning for å kunne bidra til effektiv innsats mot næringen og måloppnåelse. Vi antar at høy kvalitet i våre prioriteringer og arbeidsprosesser bidrar positivt til effekt hos aktørene. Tabellen nedenfor viser de mest sentrale kildene til data om de ulike leddene i mål- og resultatkjeden.

Data om kvalitet i våre arbeidsprosesser	Data om effekter på brukernivå	Data om effekter på samfunnsnivå
Brukerundersøkelser (revisjonsundersøkelsen)	Brukerundersøkelser (overordnet undersøkelse)	RNNP
Tilbakemelding fra selskapene	Resultater fra tilsyn	Tilsynserfaringer
Internrevisjon	Interne resultatrapporter	Kontakt med bransjen
Egen rapportert kvalitet, Ledelsens gjennomgang	Effekt-studier	
Riksrevisjonen, eksterne evalueringer		

Tabell 6 Kilder til data om kvalitet og effekt

Kvalitet i arbeidsprosessene

For at virkemidlene skal ha effekt, er det en forutsetning at våre aktiviteter gjennomføres med kvalitet. Vi har et internkontrollsystem som skal bidra til kvalitet i alle arbeidsprosesser. Alle sentrale prosesser er beskrevet i styrende dokumenter som prosedyrer eller veiledninger. Den mest sentrale prosessen for tilsyn er revisjonsprosessen. Den støttes nå gjennom «revisjonsrommet» som er utviklet i Havtil ved hjelp av SharePoint og M365-teknologien.

Det er ulike typer kontroller i alle arbeidsprosesser som skal bidra til høy kvalitet i produktene. I de fleste tilfeller har flere vært med i kontrollen av et viktig produkt, som fagleder, jurist og tilsynsleder. Regelverksutvikling er underlagt eksterne og interne prosesser, blant annet høringer. Alle støttesystemer som økonomi, personal og IT har også innebygde kontroller i sine prosesser. Riksrevisjonen gjennomfører årlig revisjon av Havtils årsregnskap, og gjennomfører dessuten forvaltningsrevisjoner som kan ta for seg hele mål- og resultatkjeden.

De senere årene har vi utviklet kontroll- og evalueringsprosesser på virksomhetsnivå og i underliggende enheter i organisasjonen. Blant disse er internrevisjon og ledelsens gjennomgang. I ledelsens gjennomgang oppsummeres blant annet tilbakemeldinger vi har fått fra oppdragsgiver (departementet), aktørene og partene i trepartssamarbeidet.

I tillegg har vi siden 2018 gjennomført brukerundersøkelser. Etter hver revisjon sender vår samarbeidspartner Ideas2Evidence ut spørreskjemaundersøkelser til det reviderte selskapet (Revisjonsundersøkelsen). Denne har kvalitet i revisjonen som det sentrale temaet. Vi bruker detaljinformasjonen fra undersøkelsen til forbedring av revisjonsprosessen.

Effekt

Vi bruker forskjellige virkemidler for å oppnå ønskede resultater. Vår erfaring er at vi når lenger når vi adresserer ulike tema i tilsyn både på selskaps- og på bransjenivå, når vi både kontrollerer og informerer. Det å bidra til en positiv endring, er et langsiktig og krevende arbeid. Ofte ser vi tydelige spor av at vår innsats har effekt på selskapenes arbeid, mens vi andre ganger ikke finner den forbedringen vi ønsker. Vi må da vurdere om vi bruker rette virkemidler eller reaksjonsmidler i oppfølgingen.

Konkrete erfaringer fra 2023

Vi har i beskrivelsene av ulike tema i kapittel III identifisert positive effekter som vi mener at helt eller delvis kan tilskrives vår oppfølging.

I noen tilfeller ser vi at vi over tid gjør færre funn i tilsyn av samme type. Dette gjelder blant annet for tilsyn med innleie, og vår kontroll av tidligere avvik. Vi antar at noe av årsaken er at selskapene har lært av tidligere tilsyn og gjennomført forbedringer på eget initiativ. Noen endringer er målbare, som forbedret status for en del barriereelementer (RNNP) og at operatørene i større grad sikrer og plugges brønner.

De fleste effekter er ikke så direkte målbare, men likevel synlige gjennom tilsyn og annen kontakt med næringen. Eksemplene nedenfor er hentet fra beskrivelsene i dette kapitlet:

Økt kunnskap

Som en følge av studien om bølger i dekk har industrien fått økt kunnskap som kan brukes til å forsterke innretninger og sikre gode forebyggende tiltak ved høye bølger.

Deling av data har gjort selskapene kjent med problemstillinger knyttet til med hydrogeninduserte sprekker i mekaniske koblinger mellom rørledninger og undervannsinnetninger, og de har gjort nødvendige tiltak. Vi har også formidlet informasjon om hvordan man kan forebygge og oppdage hydrogenrelaterte sprekker på oppjekkbare innretninger.

Antallet yrkeshygieniske målinger av elementært karbon er nesten fordoblet bare på ett år, som følge av initiativer fra STAMI og Havtil. Det gir bedre grunnlag for videre arbeid med utfordringer knyttet til dieseleksos. Vi ser også i tilsyn at de fleste selskap har etablert, eller er i ferd med å etablere, styringsregimer for kontroll av dieselekseksponering.

Økt oppmerksomhet

Vår oppmerksomhet mot viktigheten av å ha velfungerende ordninger for arbeidstakermedvirkning og partssamarbeid, bidrar til oppmerksomhet og høyere prioritet hos selskapene. Det samme gjelder arbeidstid. Det viser blant annet interessen for seminaret som ble gjennomført i mai 2023.

Gjennom tilsyn med prosjekter i næringen har vi bidratt til at aktørene får høyere bevissthet om egen styring og oppfølging av prosjekter. Selskapene har også gitt positiv tilbakemelding på at Havtil har satt kunstig intelligens på agendaen. KI og sikkerhetsrisiko i havindustrien er et felt der det fremdeles er behov for mye kunnskap.

Bedre styring

Tilsynserfaringer og informasjon fra RNNP tilsier at næringen blir stadig bedre til å styre sikkerhetskritiske barrierer. Over tid erfarer vi også at vår oppfølging fører til forbedringer i selskapenes systematikk og egen oppfølging av vedlikehold. Vi ser også en tydelig positiv utvikling i næringens arbeid med sikring. Det at vi retter oppmerksomheten mot aktørenes egen kontroll av tidligere avvik, har også ført til bedre styring på dette området.

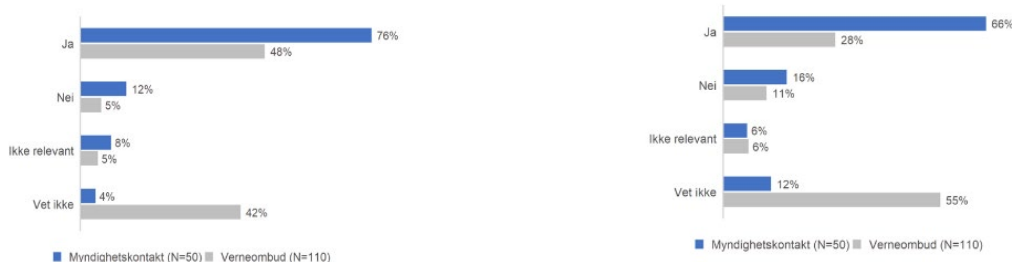
Brukerundersøkelsene – om effekt

I tillegg til revisjonsundersøkelsen, får myndighetskontakter og hovedverneombud en årlig brukerundersøkelse, som blant annet bidrar til svar på om våre tilsyn har effekt.

Har dere i 2023 rettet opp i konkrete avdekkede forhold (engangstiltak) som følge av funn og læringspunkter i Ptils tilsyn?



Har dere i 2023 gjennomført systemtiltak som følge av funn og læringspunkter i Ptils tilsyn?



Figur 31 Om tiltak som følge av Havtils tilsyn.
Kilde: brukerundersøkelsen 2023 (Ideas2Evidence)

Svarene viser at tilsyn fra Havtil fører til både konkrete tiltak og tiltak på systemnivå. 56% av myndighetskontaktene rapporterer dessuten at de i 2023 har brukt kunnskap fra tilsyn rettet mot andre selskap til å gjennomføre tiltak i egen virksomhet.

Tema	Enkeltspørsmål	Svar (2023)	
		I svært stor grad/ i stor grad	I noen grad
Ptil følger også opp selskapene på andre måter enn gjennom revisjoner. Basert på dine erfaringer: I hvilken grad bidrar følgende aktiviteter til forbedringsarbeidet i ditt selskap?	At Ptil kontrollerer tidligere avvik	72 %	24 %
	Oppfølging av hendelser	69 %	25 %
	Gransking av hendelser	84 %	13 %
	Oppfølging av prosjekter før PUD	50 %	36 %
	Oppfølging av prosjekter i byggefase	48 %	44 %
	Behandling av samtykker	50 %	44 %
	Behandling av samsvarsuttalelse (SUT) for flyttbare innretninger	68 %	16 %
	Observatør i utvinningstillatelser (MC/TC)	19 %	31 %
	Årlige statusmøter	36 %	47 %
	Møter om konkrete utfordringer	76 %	22 %
I tillegg til tilsynsvirksomhet og regelverksutvikling, kommuniserer Petroleumstilsynet med næringen på flere forskjellige måter. I hvilken grad bruker dere følgende i forbedringsarbeidet i ditt selskap?	Ptils hovedtema	60 %	34 %
	Resultater fra RNNP	42 %	48 %
	Prosjektrapporter og faglige artikler på Ptil.no	17 %	66 %
	Seminarer og fagdager i regi av Ptil	34 %	55 %
	Webinarer i regi av Ptil	24 %	49 %
	Ptils bidrag på konferanser og i bransjefora	23 %	55 %
	Podcaster på Ptil.no	0 %	33 %
	Nyhetsbrev fra Ptil.no	33 %	53 %
Ptils årsrapport (på Ptil.no)	27 %	45 %	

Tabell 7 Selskapenes bruk av Havtils virkemidler til forbedringsarbeid i eget selskap i 2023. Kilde: brukerundersøkelsen 2023 (Ideas2Evidence)

Tabell 9 viser hvordan myndighetskontaktene oppgir at de bruker ulike av Havtils virkemidler i forbedringsarbeidet i eget selskap. Svarene viser at det er den direkte kontakten med Havtil som det er enklest å omsette til konkrete tiltak. Men de viser også at andre virkemidler enn revisjoner har effekt.

Tilbakemelding fra selskapene

Vi har årlige statusmøter med ledelsen i en lang rekke selskaper. På agendaen står selskapenes tilbakemelding til Havtil. Vi opplever stor åpenhet i disse møtene, og får viktige signaler som vi tar med i vårt forbedringsarbeid. Vi har over flere år dessuten invitert noen få selskaper om gangen til halvdags-møter i Havtil for å dele sine erfaringer med egne tilsyn og tilsyn fra myndighetene. Hvert selskap har lagt fram noen eksempler på tilsynsaktiviteter som har ført til endring (har hatt effekt), og reflektert over hvorfor akkurat disse aktivitetene har vært nyttige for eget forbedringsarbeid. Disse møtene har gitt verdifull informasjon til oss som tilsynsmyndighet, og har også bidratt til deling av erfaringer mellom selskapene.

I halvdagsmøtet høsten 2023 delte selskapene konkrete eksempler på forbedringer i eget selskap som følge av avvik eller pålegg i Havtils rapporter. De fleste sjekket også om avvik rettet mot andre selskaper kunne ha relevans for dem. I den forbindelse framhevet de at det er til hjelp at Havtil offentliggjør alle tilsynsrapporter. Etter at Havtil startet med systematiske kontroller av tidligere avvik, har også de fleste selskapene etablert interne systemer for å sikre at avvik korrigeres med god kvalitet.

Kvalitative studier og evalueringer

Vi har over en fireårsperiode fått utført ulike studier for å belyse effekten av vår oppfølging på selskaps- og bransjenivå:

- 2019: Effekten av Ptils arbeid med brønnkontroll og kjemiske helsefare
- 2020: Effekten av Ptils arbeid knyttet til hydrokarbonlekkasjer og løftehendelser
- 2021: Effekter ved bruk av alvorlige administrative reaksjonsmidler
- 2022: Effekten av Ptils granskinger

Oppsummert konkluderer studiene med at tilsyn og granskinger rettet mot enkeltselskaper har størst effekt – det vil si fører til tiltak. Tilsyns- og granskingsrapporter brukes dessuten for utsjekk og tiltak også hos andre selskaper enn de som er direkte berørt. Det at tilsyn publiseres på nett, har stor betydning for dette. Informasjon og veiledning fører ikke i like stor grad til endringer, men det er likevel et gjennomgående ønske fra de som er blitt intervjuet om mer veiledning og erfaringsdeling.

Det at det finnes en tilsynsmyndighet som kan kontrollere virksomheten, har trolig effekt i seg selv. Studiene peker dessuten på at det har stor effekt om regelverket endres, men det er et virkemiddel som kun kan brukes når en slik endring er nødvendig.

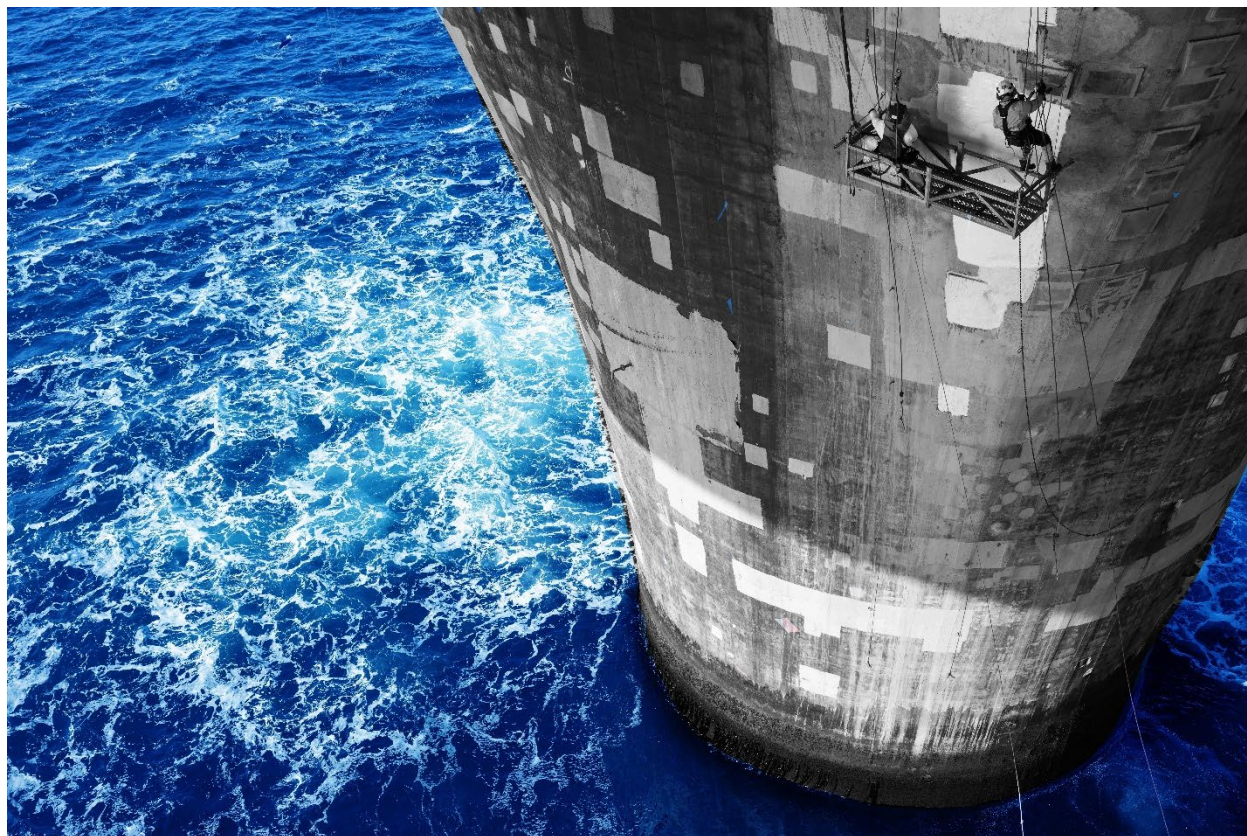
Mange peker på at Havtils oppmerksomhet på en utfordring fører til større gjennomslagskraft for å få gjennomført tiltak, selv om utfordringene allerede var kjent hos virksomheten. Havtil kan også bidra til å gi oppmerksomhet til et tema som ikke allerede har høy prioritet hos ledelsen.

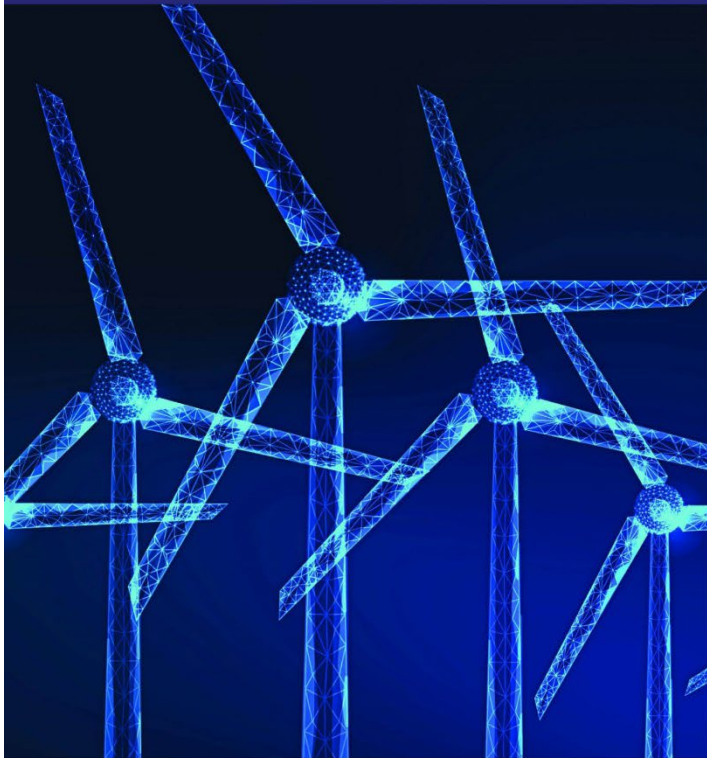
Oppsummert – om effekt

Selskapene i petroleumsnæringen har en egeninteresse i å forebygge storulykker og sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Det gjøres mye viktig arbeid innen selskap og i samarbeid mellom dem. Vi søker å støtte dette arbeidet, blant annet ved å delta i ulike bransjefora og i standardiseringsarbeid. På denne måten kan vi også bidra til forbedring.

Målsetningen med ulike studier og møter er å hente erfaring som vi kan bruke i vårt forbedringsarbeid. Vår egen erfaring er at vi oppnår effekt blant annet ved bruke en bred vifte av virkemidler, for eksempel tilsyn, kunnskapsutvikling og veiledning, og å holde fast ved ett tema over tid. I strategien for de neste årene har vi etablert som strategisk satsing å «forbedre våre prosesser for valg og bruk av virkemidler». Målsetningen er at virkemidlene skal treffe presist med hensyn til tema, aktør, næring og risiko og bidra tydelig til forbedringer i næringene vi fører tilsyn med.

Til slutt i dette avsnittet vil vi løfte fram det bærende prinsippet i vår tilsynsvirksomhet: Det er selskapene som selv har ansvaret for å etterleve regelverket og å sikre et høyt HMS-nivå. Havtils tilsynsvirksomhet skal bidra til dette gjennom rammesetting og oppfølging, men kan aldri komme i stedet for selskapenes eget arbeid.





DEL IV.

Styring og kontroll i virksomheten

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Virksomhetsstyring i Havtil

Havtil har etablert intern virksomhetsstyring i tråd med anbefalinger fra direktoratet for økonomistyring (DFØ), instruksen og reglementet for økonomistyring.

Mål og føringer i tildelingsbrevet og andre føringer fra overordnet departement ligger til grunn for de mål og prioriteringer som etableres av ledelsen. I 2023 etablerte vi også en ny strategi for perioden 2024-2027, for å iverksette endringer som er nødvendige i strategiperioden. Sammen med budsjettet utgjør dette vår flerårige virksomhetsplan.

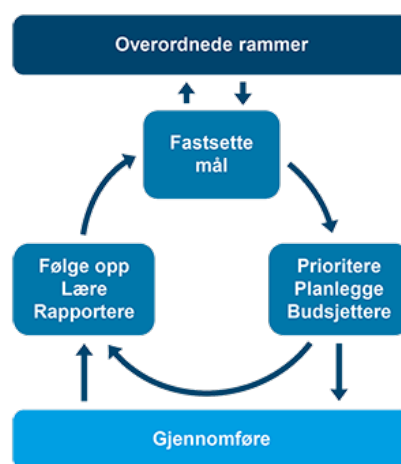
De flerårige målene og prioriteringene brukes som grunnlag for den årlige planleggingen. Aktiviteter rettet mot næringen prioriteres på bakgrunn av informasjon om risikoforhold i næringen, blant annet gjennom risikonivåprosjektet (RNNP) og tilsynserfaringer.

Aktiviteter gjennomføres i tråd med prosedyrer og retningslinjer i vårt styringssystem. Prosedyrene sier også noe om hvordan aktivitetene kontrolleres. En rekke personer er med i kontrollen av viktige produkter, for en tilsynsrapport gjelder det for eksempel fagleder, jurist og tilsynsleder. Regelverksutvikling er underlagt eksterne og interne prosesser, blant annet høringer og drøftinger i Regelverksforum. Alle støttesystemer som økonomi, personal og IT har også innebygd kontroller i sine prosesser.

Jevnlige risikovurderinger i ledelsen bidrar til at risiko for ikke å nå mål fanges opp, slik at tiltak kan iverksettes. I tillegg har vi etablert årlige prosesser for å evaluere kvalitet og måloppnåelse. De viktigste prosesser på virksomhetsnivå er ledelsens gjennomgang og internrevisjon. Det gjennomføres også en egen ledelsens gjennomgang for intern sikring. I tillegg har vi siden 2018 gjennomført brukerundersøkelser for å evaluere kvaliteten på våre revisjoner. Etter hver revisjon sendes det spørreskjemaundersøkelser til det reviderte selskapet med spørsmål knyttet til de ulike fasene i revisjonen.

Vurdering og status

Etatens systemer for styring og kontroll er blitt etablert over lang tid. De siste fire årene har vi i tillegg gjort et større arbeid for å videreutvikle virksomhetsstyringen i Havtil. Vi har blant annet utviklet mål- og resultatkjeden og virksomhetsmodellen som er vist i del II. Ressursanalysene i del II er også et resultat av dette arbeidet. Det samme er prosessen for risikostyring, som over flere år har vært etablert praksis i ledelsen. For å styrke virksomhetsstyringen ytterligere får Havtil i ny organisasjon fra 1.4.2024



Figur 32 er hentet fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og viser sammenhengen mellom sentrale elementer i virksomhetsstyringen

en direktør for strategi og styring og en ny enhet for økonomi og virksomhetsstyring. Videre utvikling av virksomhetsstyringen skal fasilitetters av denne enheten. Det er i 2023 ikke avdekket vesentlig svikt eller endringer som har påvirket måloppnåelsen.

Spesielt om IKT-sikkerhet

Den geopolitiske situasjonen preger i stor grad hverdagen i alle deler av organisasjonen. Havtil jobber systematisk med IKT- og informasjonssikkerhet i henhold til aktuelle lover, retningslinjer og NSMs grunnprinsipper, noe som bidrar til å sikre informasjon og IKT-løsninger på best mulig måte. I løpet av året er det gjennomført betydelige forenklinger i IKT-løsninger, som at flere eldre løsninger er avvirket, og det meste av våre systemer og tjenester er flyttet til sky. Disse tiltakene bidrar positivt til en sikrere IKT-løsning. Dette kommer i tillegg til kontinuerlig arbeid med forsterking av barrierer i våre systemer. I forbindelse med etablering av ny IKT driftskontrakt er en årlig gjennomgang av både teknisk og organisatorisk IKT- sikkerhet tatt inn som en del av leveransen. Det gjennomføres årlig en ledelsens gjennomgang for internsikring, samt trening og øvelser der data- og informasjonssikkerhet er sentrale elementer for alle ansatte i Havtil.

Funn etter evalueringer

Tabell 8 i del III viser de mest sentrale kildene til data om effekt og kvalitet. Brukerundersøkelsene ble også introdusert i del III. Noen sentrale, årlige evalueringer er ledelsens gjennomgang, ledelsens gjennomgang for internsikring og internrevisjon.

Ledelsens gjennomgang

Ledelsens gjennomgang er et styringsverktøy for direktøren. Møtet gjennomføres årlig, med bidrag fra alle enheter i organisasjonen. Hensikten er å vurdere måloppnåelse, kvalitet, styring og ledelse i organisasjonen på et overordnet nivå, og å identifisere relevante forbedringstiltak. I 2023 ble det etter ledelsens gjennomgang iverksatt tiltak for å styrke kompetanseutvikling i etaten, sikre bedre kommunikasjon fra ledelsen, og sikre etterlevelse av styrende dokumenter.

Ledelsens gjennomgang for internsikring

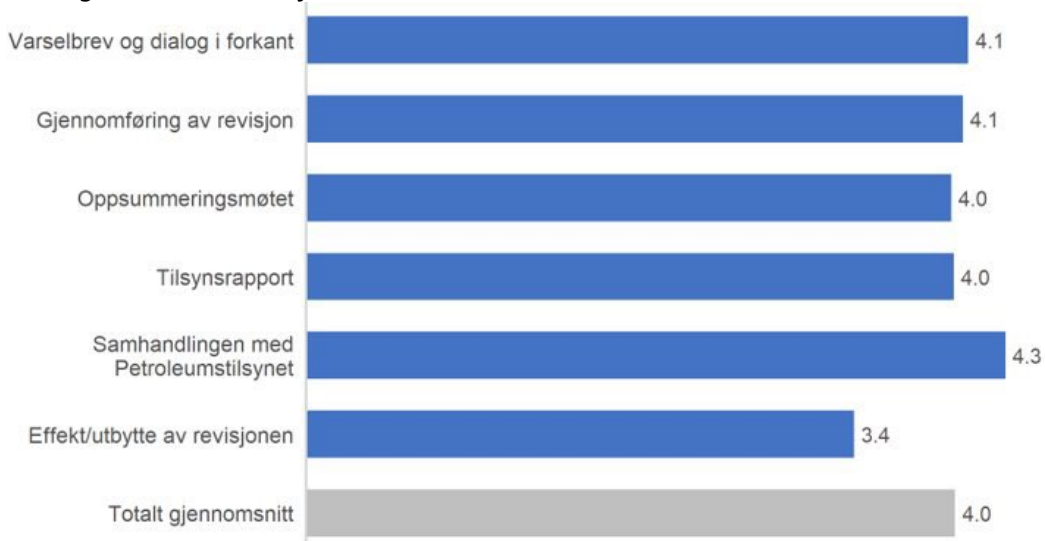
Ledelsens gjennomgang for internsikring gjennomføres årlig av hovedledelsen, sammen med internsikringsrådet. I møtet vurderes tilstand og status for internsikkerhetsarbeidet, samt evaluering av om sikkerheten ivaretas i henhold til lover og forskrifter, interne mål, strategier, retningslinjer og instruksjoner. I etterkant iverksettes tiltak for å styrke og forbedre etatens evne til å ivareta god sikkerhet innen personell, informasjons-, IKT- og fysisk sikkerhet. Tiltak for 2023 var blant annet å styrke den interne kapasiteten innen IT, øke årvåkenheten til ansatte og sikre etterlevelse av styrende dokumenter.

Internrevisjon

Med bakgrunn i Finansdepartementets rundskriv om internrevisjon i statlige virksomheter besluttet Petroleumstilsynet i 2020 å innføre internrevisjon, og det ble utarbeidet en prosedyre som viser hvilke krav og føringer som gjelder. I 2023 var temaet for internrevisjonen innføring av nyansatte i organisasjonen. Hovedinntrykket var at nyansatte blir godt tatt imot i Havtil. Særlig mottakelsen den første tiden framheves som uvanlig god. Fadderordningen oppleves også som viktig og fungerer godt.

Brukerundersøkelse

Brukerundersøkelsen for revisjoner viser også i 2023 at kvaliteten på våre revisjoner vurderes som høy av dem som møter oss i selskapene. Se Figur 34. Svarene er på samme nivå som i 2022. Samhandlingen med Petroleumstilsynet i forbindelse med revisjoner får særlig høy score. Vi bruker detaljene i undersøkelsen til forbedring av revisjonsprosessen. I 2023 har vi blant annet hatt særlig oppmerksomhet på å øke kvaliteten i oppsummeringsmøter etter revisjoner.



Figur 33 Selskapenes vurdering av prosessen etter gjennomført revisjon (2022). Skala: 1=svært misfornøyd til 5=svært fornøyd. Kilde: brukerundersøkelsen 2023 (Ideas2Evidence)

Effektiviserings- og digitaliseringstiltak

Helhetlig IT- og informasjonsforvaltning

Havtil har igangsatt arbeid med å forbedre styring og organisering av en helhetlig og sammenhengende informasjons- og IT forvaltning. Her legges det vekt på å understøtte virksomhetens behov når det gjelder informasjons- og datahåndtering, datastyring, samt strategisk utnyttelse av data og teknologi. I 2023 ble dessuten vårt ERP-system, Unit 4, flyttet over i en skyløsning.

Arbeidsprosesser innen personalområdet

Havtil har over tid arbeidet med å effektivisere, forenkle og forbedre arbeidsprosesser innenfor personalområdet. Initiativene skal bidra til å sikre kvalitativt gode og virksomhetsnære personalprosesser. Målet er å skape en digital brukeropplevelse med selvbetjeningsløsninger, øke kvaliteten og relevansen av dataene i personalsystemet, og tilgjengeliggjøre personaldata i sentrale personalprosesser. I dette arbeidet er det utviklet varsler, arbeidsflyt, skjemaer og rapporter i etatens personalsystem.

I 2023 er det utviklet en arbeidsflate som gjør personaldata tilgjengelig for etatens personalledere. Dette gjør det enklere for personallederne å følge opp egne ansatte. Det er også utviklet en tilsvarende arbeidsflate for etatens personalfunksjon, hvor dataene aggregeres på virksomhetsnivå.

Enklere deling av tilsynsdata med Tilda

Tilda er en datadelingstjeneste som skal forbedre mulighetene for informasjonsdeling og samarbeid mellom tilsynsetatene i Norge. Tjenesten leveres av Brønnøysundregistrene, og målet er koordinerte, effektive og mer målrettede tilsyn. Tilda henter data fra de ulike tilsynsmyndigheters fagsystem og ulike registre via et felles standard grensesnitt.

Havtil har i 2023 hatt et eget prosjekt for å koble seg til denne tjenesten, for å kunne dele data om våre planlagte tilsyn. I første omgang deler vi informasjon om tilsyn på landanlegg. Denne løsningen gjør også at vi kan hente ut data om andre etaters tilsyn på landanlegg, noe som gir et bedre informasjonsgrunnlag ved koordinering av tilsyn mellom etatene.

Fellesføringer 2023

Lærlinger

Statlige virksomheter har krav om å knytte til seg lærlinger, og antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst én lærling, mens større virksomheter bør ha ambisjon om å ha flere lærlinger. Havtil har siden 2013 hatt én til to lærlinger pr år innenfor kontor- og administrasjonsfaget. I 2023 har vi ikke hatt lærling innenfor dette området. Årsaken for dette er endringen av læreplanen i service- og administrasjonsfaget, som ble gjort gjeldende fra 01.08.2022. Vi har hatt behov for å tilpasse vårt opplegg for lærlinger til den nye læreplanen. Etter erfaringsutveksling med andre virksomheter innen samme læreplan, er vi nå klar for å tilby læreplass med oppgaver tilpasset nye kompetansekrav.

Havtil har i 2023 inngått avtale med opplæringskontor for Salg og Service i Rogaland, OSSR, for planlagt inntak av lærling høsten 2024.

Vi har vurdert å øke antall lærlinger innenfor samme fagområde, eller eventuelt utvide til andre fag. Det viser seg å være vanskelig å finne relevante fagområder som oppfyller krav i læreplaner, så det mest aktuelle området for Havtil er service- og administrasjonsfaget. Det er planlagt for å ha én lærling innen dette faget, og samle erfaringer med ny læreplan før vi vurderer en eventuell økning i antall. Havtil har i 2023 i tillegg hatt 2 studenter i praksis.

Redusere konsulentbruken

Statlige virksomheter skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Tabellen nedenfor viser ulike typer konsulenttjenester i tidsperioden 2019-2023.

Type konsulenttjeneste	2019	2020	2021	2022	2023
Økonomi, revisjon og juss	208 825	294 119	823 782	0	0
Utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	921 608	2 380 239	3 585 496	2 731 241	2 827 830
Organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	1 871 134	315 431	219 056	2 044 240	4 991 280
Andre konsulenttjenester	876 837	1 147 076	2 129 696	3 454 496	681 689
FoU-prosjekt (belastningsfullmakt AID)	1 500 000	0	981 814	757 890	0
Oppdrag / samarbeid (OfU ⁵)	491 476	1 051 152	1 928 000	0	0
Konsulentbruk ifm. tilsyn (sektorfinansierte oppgaver)	28 994 477	27 497 306	24 070 901	29 691 611	28 399 626
SUM	34 864 356	32 685 322	33 738 746	38 679 477	36 900 426
Konsulentandel av driftskostnader (ref. nøkkeltall)	10,6 %	10,2 %	10,4 %	10,7 %	9,3 %

Tabell 8 Type konsulenttjeneste for perioden 2019-2023

Som tabellen viser, bruker vi i noen tilfeller konsulenter for å bistå i utviklingsprosjekter. Dette gjør det mulig å gjennomføre viktige prosjekter på områder der vi ikke selv ser det som hensiktsmessig å bygge opp kapasitet eller ekspertise. Ca. tre fjerdedeler av våre konsulentkostnader er knyttet til utviklingsprosjekter som er finansiert gjennom sektoravgift. Eksempelvis brukes en stor del av konsulentbudsjettet i det årlige risikonivåprosjektet, RNNP.

I løpet av de siste årene har Havtil fått styrket bevilgningen for gjennomføring av satsingstiltak innenfor ulike segmenter i petroleumsvirksomheten. Satsingstiltakene er av varierende varighet, hvor det ofte kreves spesiell kompetanse innenfor "smale" områder, og hvor arbeidet skal gjennomføres innenfor et tidsavgrenset område. Det kan, i slike tilfeller, være nødvendig for etaten å kjøpe kompetansen fra konsulenttjenester for å gjennomføre oppgavene med tilfredsstillende kvalitet og resultat.

Havtil viderefakturerer virksomheter i petroleumsnæringen for kostnader forbundet med konsulentbruk innenfor vårt tilsyn med næringen. I det vesentligste er dette kostnader knyttet til gjennomføring av oppgaver innenfor kunnskapsinnhenting og -utvikling på områder hvor Havtil ikke selv har nødvendig kapasitet eller kompetanse. Videre benytter vi oss av konsulentbistand til gjennomføring av prosjekt-relatert arbeid som skal utføres innenfor et tidsavgrenset område. En annen og medvirkende årsak til

⁵ Kjøp av konsulenttjenester innenfor vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet er fra 2022 omklassifisert fra kontogruppe 673 Andre konsulenttjenester til kontogruppe 432 Forbruk av innkjøpte varer og tjenester og faller dermed utenfor rapportering av konsulentbruk fra 2022.

bruk av konsulenttjenester er et stramt arbeidsmarked hvor vi har opplevd at det kan ta lengre tid enn forutsatt å ansette nye medarbeidere med riktig kompetanse og erfaring.

I 2022 ble det startet et arbeid innenfor organisasjonsutvikling knyttet til informasjons- og IT-forvaltning som blant annet omfatter informasjons- og datahåndtering, organisering av rammeverk og styrende dokumentasjon samt strategisk utnyttelse av data og teknologi. Videre ble det i 2023 startet et større prosjekt vedrørende organisasjonskartlegging for bedre å kunne vurdere behov for organisatoriske endringer tilpasset dagens og fremtidige oppgaver. Begge disse prosjektene er videreført i 2024. I 2023 har Havtil kjøpt konsulenttjenester for 36,9 mill. kroner, tilsvarende 9,2 prosent av de totale driftskostnadene. Dette er en reduksjon på 1,78 mill. kroner (4,6 prosent) fra 2022.

Vurdere desentralisert arbeid

Fellesføring: «Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig»

I 2023 ble det nedsatt en partssammensatt gruppe som vurderte muligheter og begrensninger ved å innføre desentralisert arbeid i Havtil. Basert på dette besluttet hovedledelsen at ordningen skal implementeres. Det pågår nå et arbeid med å utarbeide retningslinje og mal for individuelle avtaler, hvor rundskriv fra KMD og Regjeringens retningslinje er lagt til grunn. Tillitsvalgte og vernetjeneste er involvert i denne prosessen, og målet er å iverksette ordningen fra juni 2024.

Likestilling og diskriminering








Når det gjelder aktivitets- og redegjøringsplikten i tråd med kravene i likestillings- og diskrimineringsloven viser vi til vår rapport som er publisert sammen med årsrapporten for 2022 på havtil.no. En ny rapport vil bli publisert høsten 2024, og vil bli lagt som et vedlegg til denne årsrapporten.

FNs bærekraftsmål

Norge har forpliktet seg til å arbeide for å nå FNs bærekraftsmål. Det er en forventning at alle statlige virksomheter har en systematisk tilnærming til relevante mål og delmål i eget plan- og strategiarbeid. Vi har nylig oppdatert vår klima- og miljøplan. Planen er delt inn i 5 innsatsområder:

1. Ledelsesstøtte og forankring
2. Transport og reiser
3. Energi og materialbruk
4. Forbruk og avfallsbehandling
5. Miljøgifter i produkter

Tabell 11 nedenfor viser hvordan Havtil arbeider med relevante deler av FNs bærekrafts mål:

	<p>Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder</p>	<p>Delmål 3.9 Innen 2030 betydelig redusere antall dødsfall og sykdomstilfeller forårsaket av farlige kjemikalier og forurenset luft, vann og jord</p>	<p>Det å forebygge arbeidsbetinget sykdom som følge av kjemikalieeksponering er ett av våre prioriterte tema på arbeidsmiljø-området. Se kapittel III.</p>
	<p>Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris</p>	<p>Delmål 7.2 Innen 2030 øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk betydelig</p>	<p>Havtil har myndighetsansvar for sikkerhet og arbeidsmiljø for fornybar energiproduksjon til havs. Vi legger til rette for denne virksomheten gjennom regelverk og tilsyn tilpasset virksomhetens egenart.</p>
	<p>Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle</p>	<p>Delmål 8.8 Beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere, inkludert arbeidsinnvandrere, og arbeidstakere i et usikkert arbeidsforhold</p>	<p>Havtil har ansvar for sikkerhet og arbeidsmiljø for alle arbeidstakere innen petroleumsvirksomheten og andre havindustrirelaterte virksomheter. Vi følger blant annet opp tema som arbeidstakermedvirkning, innleie og rammebetingelser.</p>
	<p>Sikre bærekraftig forbruk- og produksjons-mønstre</p>	<p>Delmål 12.5 Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk</p>	<p>Forbruk og avfallsbehandling er et eget punkt i vår handlingsplan for klima og miljø. Vi arbeider blant annet for å redusere vår egen avfallsmengde gjennom kildesortering, mindre bruk av papir, mindre matavfall og gjenbruk av møbler.</p>
	<p>Handle umiddelbart for å stanse klimaendringene og konsekvensene av dem</p>	<p>Delmål 13.3 Styrke enkeltpersoner og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette</p>	<p>Transport er et eget punkt i vår handlingsplan for klima og miljø. Vi oppfordrer til digitale møter i stedet for reiser, og har gode fasiliteter for slike møter. Vi legger til rette for å velge miljøvennlig transport og hotell med miljømerking. Gjennom hjem-jobb-hjem-ordningen legger vi også til rette for at ansatte kan velge miljøvennlig transport til arbeidsstedet.</p>
	<p>Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling</p>	<p>Delmål 14.1 Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, inkludert marin forsøpling og utslipp av næringssalter</p>	<p>Havtil har ansvar for at industrivirksomhet til havs drives sikkert. I dette inngår regelverk og tilsyn for å hindre utilsiktet utslipp til sjø. Vi gir årlig ut en egen rapport om risiko for akutte utslipp, RNNP-AU.</p>
	<p>Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge vel fungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer</p>	<p>Delmål 16.6 Utvikle effektive, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer</p>	<p>Vi arbeider kontinuerlig med vår virksomhetsstyring, med lederutvikling og med tiltak for å effektivisere driften. Vi publiserer alle tilsynsrapporter og søker å være transparente i vårt arbeid.</p>



DEL V.

Vurdering av fremtidsutsiktene

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Havindustritilsynet har etablert en ny strategi for perioden 2024-2027. Strategien peker på nødvendige endringer i lys av den endrede sikkerhetssituasjonen, den raske utviklingen i næringen, og vårt bredere mandat. Vi har som mål å ha en slagkraftig organisasjon. For å bidra til dette, gjør vi justeringer i vår organisasjon i 2024. Vi tilpasser og forbedrer oss som både tilsynsmyndighet og direktorat, og vi videreutvikler våre prosesser for valg og bruk av virkemidler. Sentralt står det å beholde, rekruttere og videreutvikle kompetansen i Havindustritilsynet. Våre medarbeidere er vår viktigste ressurs.

Vi har som mål å være tett på industriutviklingen. Både regelverk og tilsynsmetoder skal være relevante og egnet i møte med nye løsninger og teknologier. Et eksempel er kunstig intelligens (KI), som kommer for fullt. Vi har etablert et flerårig prosjekt for å se på sikkerhetsmessige konsekvenser av KI, og behov for regelverksutvikling for å møte nye løsninger. Vi har som mål å være et foretrukket kunnskapsmiljø. Vi skal bidra til samarbeid og deling av kunnskap mellom næring og myndigheter. Vi skal utnytte vår industrikompetanse til å bidra til helhetlige løsninger. Dette er særlig viktig i et samfunnssikkerhetsperspektiv.

Næringen må også tilpasse seg et vedvarende høyt trusselnivå. Både innretninger, anlegg og IKT-systemer må sikres. Vi må samarbeide på nye måter, innen nye områder. Det gjelder å forstå og håndtere risiko, enkeltvis og samlet. Helhetlig forebyggende arbeid er avgjørende.

Vårt hovedtema for 2024 er «Ikke glem arbeidsmiljøet». Vi ber selskapene rette mer oppmerksomhet mot menneskets og arbeidsmiljøets rolle. Ingen skal bli syke eller skadet på jobb. Et godt arbeidsmiljø er en forutsetning for god helse, og også en forutsetning for at alle barrierer fungerer som de skal, og at ingen gjør alvorlige feil. Arbeidsmiljø er en del av lederens helhetlige ansvar. Vi har forventning om at hovedtemaet vil gi grunnlag for refleksjon, diskusjon og aksjon.

Havindustritilsynet har fått nytt navn. Vi har etablert en ny strategi, og vi er i ferd med å gjøre justeringer i egen organisasjon. Alt dette er med på å ruste oss som tilsynsmyndighet og direktorat for den norske havindustrien, i møte med en fremtid med kjente og ukjente utfordringer.

Regjeringens ambisjon er at Norge skal være verdensledende på helse, miljø og sikkerhet innen hele Havindustritilsynets ansvarsområde. Et høyt sikkerhetsnivå er en forutsetning for fortsatt petroleumsvirksomhet, og for etablering av nye næringer på norsk sokkel. Det innebærer grundig og systematisk arbeid. Et høyt sikkerhetsnivå må bygges inn i ny teknologi, planlegges inn i prosjekter og drift, og følges opp gjennom gode rutiner.

Ansvar for sikkerhet, arbeidsmiljø og sikring ligger først og fremst hos selskapene. Det norske regimet med funksjonsbasert regelverk, tydelig ansvarsfordeling og partssamarbeid er en god grunnmur også i møte med framtidens utfordringer.

Anne Myhrvold
Direktør Havindustritilsynet





DEL VI.

Årsregnskap

Del VI. Årsregnskap

Formål

Havtil er et direktorat og en faglig uavhengig tilsynsmyndighet. Vi skal innen vårt myndighetsområde og i tråd med regelverket for den enkelte næringen legge premisser for og følge opp at virksomhetene holder et høyt nivå med hensyn til arbeidsmiljø, sikkerhet og beredskap, og i tillegg for petroleumsvirksomheten også med hensyn til sikring. Vi skal, på et faglig og selvstendig grunnlag, følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten og annen industrivirksomhet til havs ivaretar sitt ansvar etter det til enhver tid gjeldende regelverk som vi har myndighet etter. Dette er vårt samfunnsoppdrag, slik det er uttrykt i vår instruks.

Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg og for anlegg for CO₂-transport og lagring. Ansvaret omfatter rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til stenging og fjerning. I 2020 ble vi delegert myndighetsansvar for fornybar energiproduksjon til havs og i 2022 ble myndighetsansvaret utvidet til også å omfatte sikkerhet og arbeidsmiljø knyttet til utvinning av havbunnsmineraler. I 2023 fikk vi også tilsynsansvar etter sikkerhetsloven.

Havtil skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Havtil skal videre legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko, og å følge opp at virksomheten foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk.

Havtil er lokalisert i Stavanger og har 177 ansatte pr 31.12.2023, tilsvarende 165,4 utførte årsverk⁶. Fra 1. juli 2023 ble den overordnede styringen av Petroleumstilsynet overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) til Olje- og energidepartementet (OED). Samtidig ble også statskontoene endret fra AIDs til OEDs kapittelnummerserie. Petroleumstilsynet skiftet navn til Havindustritilsynet 1. januar 2024. Fra samme dato skiftet også Olje- og energidepartementet navn til Energidepartementet (ED). I årsregnskapet brukes nye navn, og i bevilgningsrapporteringen er det utgifts- og inntektskapitlene under OED det rapporteres på.

Regnskapsprinsipper

Havtil er en bruttofinansiert virksomhet og virksomhetsregnskapet føres som et periodisert regnskap i henhold til statlige regnskapsstandarder (SRS). Havtil rapporterer også til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

Kommentarer til bevilgningsrapportering og regnskap

2023 har vært preget av høy aktivitet i vårt tilsyn med petroleumsnæringen, samtidig som vi har hatt oppgaver knyttet til nye ansvarsområder og den sikkerhetspolitiske situasjonen.

Gjennom fjoråret opplevde vi også en økt etterspørsel etter bistand fra Havtil på aktiviteter under vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med Norad. Aktivitetsnivået er i stor grad styrt av etterspørselen fra mottakerlandene og Havtil har begrenset innflytelse på om og når aktivitetene vil starte opp.

⁶ Et årsverk er i samsvar med definisjon av utførte årsverk, jf. PM-2019-3.

Basert på våre prognoser gjennom året ble utgiftsbevilgningen, med tilhørende parallelljustering av inntektsbevilgning, oppjustert med 6,86 mill. kroner.

Vi opplever fortsatt at arbeidsmarkedet er relativt stramt og presset, noe som har bidratt til at det ofte tar lengre tid enn forutsatt å finne kvalifiserte søkere til stillinger som i perioder har stått ubesatt ifm. stillingsavgang. Vakante stillinger har dermed bidratt til at lønnsmidler har stått ubrukt.

Gjennom flere år er det arbeidet med flere store og omfattende forbedrings- og digitaliseringsprosjekter som har krevd medvirkning fra flere områder og nivåer i Havtil.

I perioden 2022- 2023 ble det gjennomført en organisasjonsutviklingsprosess i Havtil. Det har vært bred involvering fra organisasjonen i prosessen, både ved deltakelse i arbeidsgrupper og i forhandling og drøfting av nytt organisasjonskart. Ny organisasjon skal være på plass 1. april 2024.

Vårt arbeid med forbedring av virksomhetsstyringen i Havtil har pågått i flere år. For å styrke virksomhetsstyringen ytterligere, får Havtil i ny organisasjon fra 1.4.2024 en direktør for strategi og styring og en ny enhet for økonomi- og virksomhetsstyring. Videre utvikling av virksomhetsstyringen skal fasiliteres av denne enheten. I tillegg pågår det et kontinuerlig forbedrings- og digitaliseringsarbeid i etaten. For å kunne gjennomføre disse prosjektene har det vært nødvendig å ha bistand fra eksterne parter. Dette er faktorer som har satt sitt preg på operasjonaliseringen av tildelte bevilgninger innenfor den ordinære driften, samtidig som planene/prosjektene videreføres i 2024.

Bevilgningsrapportering

Samlet tildeling for Havtil var på 400,86 mill. kroner. Sammen med refusjoner fra Nav og utnyttelse av fullmakter har den totale disponible rammen vært 405,14 mill. kroner.

Bevilgningen på post 01 Driftsutgifter skal, i tillegg til å dekke de ordinære lønns- og driftsutgiftene, også dekke utgifter innenfor tilsynsvirksomheten samt spesielle satsingstiltak. Det er en mindreutgift på post 01 på til sammen 16,87 mill. kroner, tilsvarende 4,7 prosent av årets bevilgning.

Bevilgningen på post 21 Spesielle driftsutgifter dekker utgifter for gjennomføring av tilsyn i petroleumsnæringen samt utgifter Havtil har i forbindelse med Norads virksomhet Olje for utvikling. På post 21 har Havtil en mindreutgift på 2,8 mill. kroner, tilsvarende 6,9 prosent av bevilgningen.

Havtils totale inntektsbevilgning var på 237,3 mill. kroner i 2023. Inntektsbevilgningen skal dekke utgifter knyttet til gjennomføring av tilsynsvirksomheten samt oppdrag som utføres for Norad. Inntekter som gjelder tilsynsvirksomheten dekkes inn gjennom inntekter på post 01 Gebyrinntekter og post 75 Sektoravgift under Havindustritilsynet. Til sammen hadde Havtil en inntektsbevilgning på 221,9 mill. kroner knyttet til tilsynsvirksomheten og inntektene samlet sett er på 222,8 mill. kr. Dette tilsvarer 0,9 mill. kr i merinntekter (0,4 prosent). På post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet ble aktivitetsnivået noe mindre enn prognostisert og vi har her en mindreinntekt på 2,1 mill. kroner, tilsvarende 13,5 prosent av inntektsbevilgningen.

Mellomværende med statskassen utgjorde 25,5 mill. kroner ved utgangen 2023. Dette er 6,0 mill. kroner høyere enn i 2022 og skyldes hovedsakelig en økning i avsatt pensjonspremie til SPK.

Artskontorrapportering

Sammenlignet med 2022 har innbetalinger fra drift hatt en økning på 12,8 mill. kroner. Innbetalinger fra gebyrer (tilsyn med enkeltaktører i petroleumsnæringen) har økt med 5,9 mill. kroner og salgsinntekter fra gjennomføring av Norad-aktiviteter har hatt en økning på 7,3 mill. kroner.

Samlet sett har utbetalinger til lønn er økt med 19,05 mill. kroner fra 2022. Økningen skyldes primært generell økning i lønn til fast ansatte med til sammen 9,0 mill. kroner samt økning i arbeidsgiveravgift og pensjonspremie til SPK med hhv. 4,9 og 4,7 mill. kroner. Økningen i arbeidsgiveravgift må ses i sammenheng med innføring av 5% ekstra arbeidsgiveravgift på lønnsytelser over 0,75 mill. kroner. Samtidig har det også vært en økning i refusjoner fra det offentlige med i alt 1,3 mill. kroner. Samlet sett mottok Havtil 3,9 mill. kroner i ulike refusjoner.

Det er utbetalt 126,4 mill. kroner til andre driftskostnader. Dette er en økning på 11,2 mill. kroner i fra 2022. Dette skyldes generell økning i utgiftene grunnet prisveksten samt økning i reiseaktiviteten sammenlignet med 2022.

Det er utbetalt 3,4 mill. kroner til investeringer i 2023. Dette dekker foruten generell utskiftning av PCer og annet IT-utstyr samt nødvendig utskifting og installering av bygningsmessige anlegg ifm. sikring av bygg og kontorlokaler.

Havtils inntekter fra tilsyn som gjelder sektorfinansierte oppgaver (innkrevingsvirksomhet) er på 145,5 mill. kroner, en økning på 33,9 mill. kroner sammenlignet med 2022.

Virksomhetsregnskapet etter SRS

Driftsinntekter

De totale driftsinntektene er på 396,1 mill. kroner og representerer en økning på 10,1 prosent fra 2022. Inntekter fra gebyrer er økt med 1,3 mill. kroner sammenlignet med 2022. Salgs- og leieinntekter som i det vesentligste er inntekter fra vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med Norad, har hatt en økning på 4,9 mill. kroner.

Driftskostnader

De totale driftskostnadene i 2023 utgjorde 323,3 mill. kroner, en økning på 10,1 prosent sammenlignet med 2022. Varekostnadene viser en økning fra 2022 på 27,5 prosent og skyldes en relativt kraftig økning i vår reiseaktivitet ifm. bistandsarbeid knyttet til Norad.

Lønnskostnadene har hatt en økning på 27,3 mill. kroner, tilsvarende 11,6 prosent sammenlignet med 2022. Hovedårsakene til denne økningen er lønnsoppgjøret som utgjorde 5,6 mill. kr, en økning på 3,6 prosent samt en omlegging i beregning av andre lønnsavsetninger som utgjorde en endring på 8,4 mill. kroner. I tillegg har også endringer i arbeidsgiveravgiften med innføring av 5 prosent påslag på avgiftspliktige lønnsytelser over kr 750.000, godtgjørelser ifm. reisevirksomhet samt en økning i innbetaling av pensjonskostnader til SPK bidratt til høyere lønnskostnader.

Andre driftskostnader omfatter kostnader knyttet til drift og vedlikehold av bygningsmasse, maskiner/utstyr, kjøp av konsulenttjenester og reiseutgifter mv. I 2023 utgjorde disse kostnadene 117,0 mill. kroner, en økning på 6,6 mill. kroner (6,0 prosent) fra 2022. Foruten generell prisvekst er økningen spesielt knyttet lisenser ved leie av datasystemer, generell økning i husleie og økt reiseaktivitet. Kjøp av konsulenttjenester og fremmede tjenester viser imidlertid en reduksjon sammenlignet med 2022.

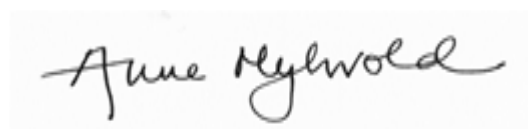
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Regnskapslinjen Avgifter og gebyrer direkte til statskassen omfatter Havtils inntekter knyttet til utlegg og utførte timer ved gjennomføring av sektoroppgaver rettet mot petroleumsnæringen. I 2023 har Havtil hatt en økning i inntektene på 33,9 mill. kroner tilsvarende 30,3 prosent sammenlignet med 2022.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og instruks fra overordnet departement. Årsregnskapet gir etter min vurdering et dekkende bilde av Havtils disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Havtil revideres som forvaltningsorgan av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2024.

Havindustritilsynet, 15. mars 2024



Anne Myhrvold
Direktør Havindustritilsynet



Prinsippnote til bevilgnings- og artskontorrapportering

Årsregnskap for Havtil er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i *Bestemmelser om økonomistyring i staten* ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav gitt i bestemmelsene punkt 3.4.1 Generelt om årsregnskap, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsenes punkt 3.4.2 *Grunnleggende prinsipper for årsregnskap*:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 Rapportering til statsregnskapet til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Havtil er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1 Statens konsernkontoordning. Havtil er en bruttobudsjettert virksomhet og tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto i Norges Bank. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Havtil står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Havtil har rapportert til statsregnskapet og er oppstilt etter de kapitler og poster som Havtil har fullmakt til å disponere. Kolonnen Samlet tildeling viser hva Havtil har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser som Havtil står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen Samlet tildeling, men omtales i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres til statsregnskapet, og vises i kolonnen Regnskap i bevilgningsrapporteringen.

Havtil har ikke mottatt eller avgitt belastningsfullmakter i 2023.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall som Havtil har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Som statlig virksomhet har Havtil en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2023

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift
1812	Havindustritilsynet	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 21	A, B	359 606 000	342 728 694	16 877 306
1812	Havindustritilsynet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	A, B	41 257 000	38 421 006	2 835 994
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			16 135 084	
<i>Sum utgiftsført</i>					400 863 000	397 284 784	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt (-)
4812	Havindustritilsynet	01	Gebyrinntekter		82 615 000	77 358 646	-5 256 354
4812	Havindustritilsynet	02	Oppdrags- og samarbeidsinntekter		15 364 000	13 292 519	-2 071 481
4812	Havindustritilsynet	10	Refusjoner		0	356 569	356 569
5582	Sektoravgift under Energidepartementet	75	Sektoravgift under Havindustritilsynet		139 316 000	145 477 729	6 161 729
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			216 752	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			33 417 631	
<i>Sum inntektsført</i>					237 295 000	270 119 846	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet **127 164 938**

Kapitalkontoer

60087401	Norges Bank, Konsekonto - innbetalinger					242 192 684	
60087402	Norges Bank, Konsekonto - utbetalinger					-363 352 999	
718006	Endringer i mellomværende med statskassen					-6 004 623	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2023	2022	Endring
718006	Mellomværende med statskassen	-25 516 341	-19 511 718	-6 004 623

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
181201	16 340 000	343 266 000	359 606 000
181221	1 257 000	40 000 000	41 257 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	181201	181221
Stikkord	<i>"Kan nyttes under post 21"</i>	<i>"Kan overføres"</i>
Merutgift(-)/ mindre utgift	16 877 306	2 835 994
Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter(-)	0	0
Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	16 877 306	2 835 994
Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	356 569	-2 071 481
Om disponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	0	0
Innsparinger(-)	0	0
Sum grunnlag for overføring	17 233 875	764 514
Maks. overførbart beløp *	17 163 300	2 000 000
Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten	17 163 300	764 514

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Havindustritilsynet har ikke mottatt belastningsfullmakter i 2023.

Stikkordet "kan nyttes under"

Petroleumstilsynets bevilgning på kapittel/post 1812.01 er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 21". Dette gir Havindustritilsynet hjemmel til å kunne overskride kapittel/post 1812.21 mot tilsvarende innsparing under kapittel/post 1812.01.

Stikkordet «kan overføres»

Havindustritilsynets bevilgning på kapittel/post 1812.21 er gitt med stikkordet "kan overføres". Dette gir hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to følgende budsjettårene. Havindustritilsynet lar beløpet inngå som en del av mulig overførbart beløp.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Havindustritilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 1812.01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 4812.10 Refusjoner. Merinntektene beløper seg til kr 356.569,- og inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Havindustritilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 1812.21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 4812.02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet. Havindustritilsynet har merinntekter på post 02 på kr 4.783.519,-. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Mulig overførbart beløp

Havindustritilsynet har fullmakt til å overføre inntil 5% av bevilgningen gitt på postene 1812.01 og 1812.21, jf. Tildelingsbrev 2023 fra Olje- og energidepartementet og Tildelingsbrev 2023 fra Arbeids- og Inkluderingsdepartementet, Budsjettfullmakter. Det vises også til rundskriv FIN R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet datert 10. november 2022.

Havindustritilsynets ubrukte bevilgning på kapittel/post 1812.01 beløper seg til kr 17.233.875,-, inkludert merinntekter. I hht gitte fullmakter er maksimalt overførbart beløp kr 17.163.300,-.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023

	2023	2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	77 358 646	71 488 415
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinntekter	13 292 519	6 031 492
Andre inntekter	356 569	673 193
<i>Sum inntekter fra drift</i>	91 007 734	78 193 101
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	255 280 967	236 230 784
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	-3 922 665	-2 649 265
Andre utbetalinger til drift	126 377 263	115 164 039
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	377 735 565	348 745 558
Netto rapporterte driftsutgifter	286 727 831	270 552 457
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	61
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	61
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	3 413 435	2 281 736
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	699	177
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	3 414 135	2 281 913
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	3 414 135	2 281 852
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	145 477 729	111 620 024
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	145 477 729	111 620 024
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	216 752	218 304
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	33 417 631	28 521 050
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	16 135 084	15 929 200
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-17 499 298	-12 810 154
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	127 164 938	148 404 132

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	2023	2022
Fordringer på ansatte	87 251	65 000
Andre kortsiktige fordringer	8 538	8 538
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-12 283 778	-10 944 345
Skyldige offentlige avgifter	-41 398	-80 190
Annen gjeld	-13 286 953	-8 560 720
Sum mellomværende med statskassen	-25 516 341	-19 511 718

Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskap

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Årsregnskapet for 2023 er utarbeidet etter SRS 1 *Presentasjon av virksomhetsregnskapet* og SRS 10 *Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten* av desember 2022 og innebærer en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekt fra bevilgninger

Inntekt fra bevilgninger resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Som bruttobudsjettet virksomhet har Havtil en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbruket.

Pensjoner

SRS 25 *Ytelser til ansatte* legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens Pensjonskasse (SPK).

Havtil resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om premiemodellen for beregning av pensjonspremie for statlige virksomheter.

Fra 1. januar 2022 betaler Havtil en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold og ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av Havtil. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50.000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret bruk eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler eller langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for eventuelle avsetninger til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av Havtils eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Som bruttobudsjettet virksomhet presenterer ikke Havtil konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen. Avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Havtil omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot Havtils oppgjørskontoer i Norges Bank. Som bruttobudsjettet virksomhet tilføres ikke Havtil likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto og saldoen på den enkelte oppgjørskonto nullstilles i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	303 970 919	273 526 082
Inntekt fra gebyrer	1	78 140 574	76 850 365
Salgs- og leieinntekter	1	13 645 660	8 782 063
Andre driftsinntekter	1	356 294	673 469
<i>Sum driftsinntekter</i>		396 113 447	359 831 979
Driftskostnader			
Varekostnader	2	12 110 995	9 500 096
Lønnskostnader	3	263 565 254	236 252 869
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	3 396 640	3 631 068
Andre driftskostnader	6	117 039 858	110 447 829
<i>Sum driftskostnader</i>		396 112 747	359 831 863
Driftsresultat		699	116
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	7	0	61
Finanskostnader	7	699	177
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-699	-116
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	-145 477 729	-111 620 024
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		145 477 729	111 620 024
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0

Balanse - eiendeler

	Note	31.12.2023	31.12.2022
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	660 377	1 189 271
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		660 377	1 189 271
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	2 665 811	1 391 701
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	7 285 538	8 013 959
<i>Sum varige driftsmidler</i>		9 951 349	9 405 660
III Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	10	34 450 452	38 279 578
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		34 450 452	38 279 578
Sum anleggsmidler		45 062 179	48 874 509
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	11	8 300 643	6 074 507
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	12	17 784 486	19 545 310
Andre fordringer	13	1 464 073	9 254 305
<i>Sum fordringer</i>		27 549 202	34 874 122
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		27 549 202	34 874 122
Sum eiendeler		72 611 381	83 748 631

Balanse - statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2023	31.12.2022
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaptal			
<i>Sum virksomhetskaptal</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	8A, 8B	2 084 148	21 972 092
<i>Sum avregninger</i>		2 084 148	21 972 092
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		0	0
Sum statens kapital		2 084 148	21 972 092
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelse			
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelse</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	14	14 539 930	18 491 734
Skyldig skattetrekk		11 608 354	10 320 456
Skyldige offentlige avgifter		5 548 648	4 049 189
Avsatte feriepenger		20 909 603	20 253 010
Annen kortsiktig gjeld	15	17 920 697	8 662 149
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		70 527 233	61 776 539
Sum gjeld		70 527 233	61 776 539
Sum statens kapital og gjeld		72 611 381	83 748 631

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2023	31.12.2022
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	303 970 919	272 768 192
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt	0	757 890
Sum inntekt fra bevilgninger	303 970 919	273 526 082
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer m.m. - refusjonsberettiget	78 140 574	76 850 365
Sum inntekt fra gebyrer	78 140 574	76 850 365
Salgs- og leieinntekter		
Sikkerhetsforum	336 723	354 041
Inntekter fra oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	13 308 937	8 428 023
Sum salgs- og leieinntekter	13 645 660	8 782 063
Andre driftsinntekter		
Annen driftsinntekt	356 294	673 469
Sum andre driftsinntekter	356 294	673 469
Sum driftsinntekter	396 113 447	359 831 979

*) Inntekt fra bevilgninger

Etter de statlige regnskapsstandardene (SRS) beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Varekostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Konsulenttenester	2 190 640	1 741 898
Bistand fra statlige virksomheter	2 069 634	2 175 322
Reisekostnader	6 635 581	3 636 509
Avsetning for påløpte kostnader	0	-102 857
Andre driftskostnader	1 215 140	2 049 225
Sum varekostnader	12 110 995	9 500 096

Varekostnader er kostnader knyttet til gjennomføring av aktiviteter under Norad - Olje for utvikling (OfU), og utgifter til tilsynsaktiviteter (gebyr) som gjennomføres i egen regi eller ved bruk av bistand. I 2023 har vi opplevd en økende etterspørsel etter bistand innenfor OfU, blant annet som følge av høyt aktivitetsnivå hos flere av mottakerlandene. Dette gjenspeiles i tilsvarende økning av konsulenttenester og reisekostnader relatert til OfU.

Note 3 Lønnskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	179 842 729	163 673 790
Feriepenger	21 250 126	20 209 331
Arbeidsgiveravgift	34 955 881	28 848 890
Pensjonskostnader	27 297 925	22 632 259
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 589 906	-3 272 589
Andre ytelser	3 808 499	4 161 188
Sum lønnskostnader	263 565 254	236 252 869

Antall utførte årsverk: 165 165

Lønn

Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift viser en økning fra 2022 og må ses i sammenheng med generell lønnsøkning knyttet til lønnsoppgjøret samt innføring av ekstra arbeidsgiveravgift på avgiftspliktige lønnsytelser over 0,75 mill. kroner.

Pensjonskostnader

Premiesatsen for arbeidsgiverandelen var 14,9 prosent i januar 2023. Fra februar 2023 ble premiesatsen endret til 14,1 prosent av pensjonsgrunnlaget. For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 13,1 prosent. Det er Statens pensjonskasse (SPK) som beregner premieprognose basert på innrapporterte data og SSBs anslag for lønnsvekst.

Se også omtale av regnskapsføring av pensjoner i prinsippnoten.

Antall utførte årsverk

Antall utførte årsverk defineres som den ressursinnsatsen som de ansatte i Havtil har utført i perioden det rapporteres på. Et årsverk er i samsvar med definisjon av utførte årsverk, jf. PM-2019-3.

Note 4 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2023	9 109 328	9 109 328
Tilgang i 2023	0	0
Avgang anskaffelseskost i 2023 (-)	-84 030	-84 030
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2023	0	0
<i>Sum anskaffelseskost 31.12.2023</i>	9 025 298	9 025 298
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2023	0	0
Nedskrivninger i 2023	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2023	7 920 057	7 920 057
Ordinære avskrivninger i 2023	528 894	528 894
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2023 (-)	-84 030	-84 030
Balansført verdi 31.12.2023	660 377	660 377

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært

Note 5 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2023	1 936 364	38 728 481	40 664 844
Tilgang i 2023	1 395 328	2 018 108	3 413 435
Avgang anskaffelseskost i 2023 (-)	0	-1 270 176	-1 270 176
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2023	0	0	0
<i>Sum anskaffelseskost 31.12.2023</i>	<i>3 331 691</i>	<i>39 476 412</i>	<i>42 808 103</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2023	0	0	0
Nedskrivninger i 2023	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2023	544 662	30 714 522	31 259 184
Ordinære avskrivninger i 2023	121 217	2 746 529	2 867 746
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2023 (-)	0	-1 270 176	-1 270 176
Balanseført verdi 31.12.2023	2 665 811	7 285 538	9 951 349
	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	
Avskrivningssatser (levetider)			
<u>Avhendelse av varige driftsmidler i 2023:</u>			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 6 Andre driftskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	30 269 112	28 650 766
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	142 817	11 554
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	9 368 860	9 850 789
Leie av maskiner, inventar og lignende	4 685 352	2 744 881
Mindre utstyrsanskaffelser	1 068 988	1 248 320
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	239 767	166 202
Kjøp av fremmede tjenester *	7 814 926	8 676 412
Kjøp av konsulenttjenester *	36 900 426	38 453 364
Kjøp av andre fremmede tjenester *	7 033 804	4 979 935
Reiser og diett	7 749 041	4 655 568
Øvrige driftskostnader	11 766 766	11 010 037
Sum andre driftskostnader	117 039 858	110 447 829

Husleie og andre kostnader til drift av lokaler

Økning i husleie skyldes generell endring i leiesom reguleres årlig iht. konsumprisindeksen.

Leie av maskiner, inventar og lignende

Posten omfatter også leie av programvare (lisenskostnader). Gjennom 2022 og 2023 har Havtil hatt som målsetting å flytte programvare fra egne servere over til en sky-løsning for fagsystemer som Havtil benytter. Dette har medført en økning i kostnadene.

Kjøp av konsulent- og andre fremmede tjenester

Havtil har fokus på å redusere konsulentbruk og samlet sett viser regnskapet at kjøp av fremmede tjenester og konsulenttjenester har en liten nedgang sammenlignet med 2022.

Reiser og diett

Kostnadsøkningen knyttet til reiser og diett skyldes en generell økning i reiseaktivitet innenfor ordinære tjenestereiser og ved gjennomføring av tilsyn (oppgaver finansiert gjennom sektoravgift).

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler*

	Varighet mellom ett og fem år	Varighet over fem år	Sum
Husleieavtaler	0	30 269 000	30 269 000
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	2 730 000	496 000	3 226 000
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	530 000	0	530 000
Øvrige leieavtaler	354 000	0	354 000
Sum leieavtaler	3 614 000	30 765 000	34 379 000

*Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Finansinntekter		
Renteinntekter	0	61
Valutagevinst (agio)	0	0
Sum finansinntekter	0	61
Finanskostnader		
Rentekostnad	699	177
Valutatap (disagio)	0	0
Sum finanskostnader	699	177

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Avregnet med statskassen	2 084 148	21 972 092	-19 887 943

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter, er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

- Konsernkonto utbetaling	-363 352 999
+ Konsernkonto innbetaling	242 192 684
<i>Sum netto trekk konsernkonto</i>	-121 160 314
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>	
- Innkreivingsvirksomhet, sektoravgifter	-145 477 729
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)	303 970 919
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-33 634 383
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	16 189 451
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
+ Andre avstemmingsposter (spesifiseres)	0
- Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der avsetningen ikke er resultatført (underkonto 1996)	0
+ Korrigering av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	19 887 943
Resultat av periodens aktiviteter før avregning med statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen*	19 887 943

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023	31.12.2022	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	660 377	0	660 377
Varige driftsmidler	9 951 349	0	9 951 349
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	0	0	0
Sum	10 611 727	0	10 611 727
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	34 450 452	0	34 450 452
Sum	34 450 452	0	34 450 452
Omløpsmidler			
Kundefordringer	8 300 643	0	8 300 643
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	17 784 486	0	17 784 486
Andre fordringer	1 464 073	95 789	1 368 284
Sum	27 549 202	95 789	27 453 414
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-14 539 930	0	-14 539 930
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-11 608 354	-12 283 778	675 424
Skyldige offentlige avgifter	-5 548 648	-41 398	-5 507 250
Avsatte feriepenger	-20 909 603	0	-20 909 603
Annen kortsiktig gjeld	-17 920 697	-13 286 953	-4 633 744
Sum	-70 527 233	-25 612 129	-44 915 103
Sum	2 084 148	-25 516 341	27 600 489

Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomireglementet er rapportert til statsregnskapet (S-rapport).

Note 9 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2023	31.12.2022
Sektoravgift, timer	-97 731 091	-76 546 728
Refundert utlegg konsulenter, sektoravgift	-39 539 674	-31 412 518
Refundert utlegg bistand fra statlige virksomheter, sektoravgift	-900 000	0
Refundert utlegg andre driftskostnader, sektoravgift	-4 390 751	-2 629 789
Refundert utlegg for reiseutgifter, sektoravgift	-3 640 073	-1 488 965
Avregningskonto, avsetninger sektoravgift	-2 182 676	9 114 021
Avregningskonto, fordringer sektoravgift	723 859	457 976
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, sektoravgift	2 182 676	-9 114 021
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	-145 477 729	-111 620 024

Inntekter fra sektoravgift er klassifisert som innkrevingsvirksomhet. Innkreving av sektoravgift inngår ikke som en del av driftsinntektene men presenteres som en resultatnøytral gjennomstrømningspost ført etter kontantprinsippet i resultatoppstillingen.

Note 10 Andre fordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Betalt merverdiavgiftspåslag, akkumulert pr 01.01	65 783 633	65 783 633
Betalt merverdiavgiftspåslag	0	0
<i>Sum betalt merverdiavgiftspåslag pr 31.12</i>	65 783 633	65 783 633
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie, akkumulert pr 01.01	27 504 055	23 674 929
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie	3 829 126	3 829 126
<i>Sum kostnadsføring forskuddsbetalt husleie</i>	31 333 181	27 504 055
Sum finansielle anleggsmidler	34 450 452	38 279 578

I avtalen om leie av lokaler, gjeldende fra 1.1.2013, skal Havindustriilsynet betale et merverdiavgiftspåslag (heretter kalt påslaget) som skal kompensere utleier for redusert fradragrett på byggekostnader. I tillegg skal påslaget dekke en rente fra det tidspunktet fradrag for merverdiavgift kunne oppnås og frem til påslaget betales. Påslaget anses som en del av husleien Havindustriilsynet betaler og finansieres fra bevilgning i de årene påslaget innbetales.

I Havindustriilsynets balanse er innbetalt beløp klassifisert som en langsiktig fordring i form av forskuddsbetalt husleie som periodiseres over 20 år, tilsvarende leiekontraktens gjeldende periode. Prinsippet om motsatt sammenstilling, jfr. SRS 10 pkt. 5, er benyttet i tilknytning til denne posten og har motpost i regnskapslinjen Avregning med statskassen. Avsetningen oppløses i takt med kostnadsføringen av forskuddsbetalt husleie med 1/20-del årlig.

Havindustriilsynet har innbetalt hele merverdiavgiftspåslaget pr 31.12.2020.

Note 11 Kundefordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	8 300 643	6 074 507
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	8 300 643	6 074 507

Kundefordringer pr 31.12.2023 fordeler seg med 4,9 mill. kroner i fordringer knyttet til gjennomførte tilsyn med enkeltaktører (gebyr), 3,1 mill. kroner knyttet til oppdrags- og samarbeidsvirksomhet og 0,3 mill. kroner i utestående refusjonskrav fra Nav.

Note 12 Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2023	31.12.2022
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 044 368	3 987 879
Tilsvirksomhet - gebyr	16 740 118	15 557 431
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	17 784 486	19 545 310

Note 13 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	1 896	66 896
Personallån	87 251	0
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalt leie	0	8 183 335
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 366 388	995 536
Andre fordringer	8 538	8 538
Sum andre kortsiktige fordringer	1 464 073	9 254 305

Andre forskuddsbetalte kostnader er knyttet til lisensfakturaer for for fagsystemer og abonnementer på faglige tidsskrifter som er betalt i desember 2023, med periodisering i 2024.

Note 14 Leverandørgjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Leverandørgjeld, innland	14 539 930	18 438 531
Leverandørgjeld, utland	0	53 204
Sum leverandørgjeld	14 539 930	18 491 734

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	5 908 080	5 181 710
Annen gjeld til ansatte	0	2 555 644
Påløpte kostnader	421 839	998 697
Mottatt forskuddsbetaling	0	0
Utsatt inntekt Sikkerhetsforum	9 019	-163 956
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	11 581 760	90 055
Sum annen kortsiktig gjeld	17 920 697	8 662 149

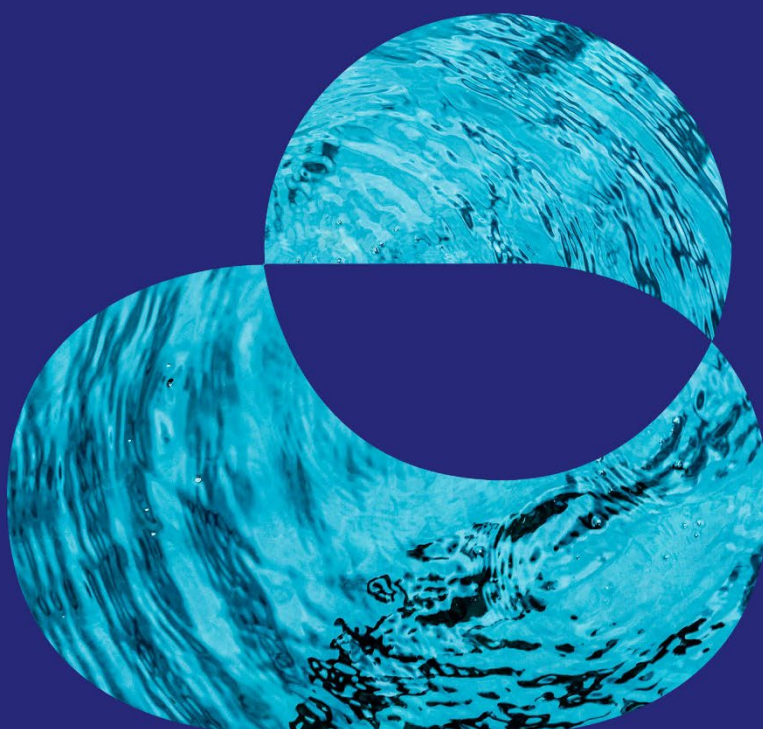
Skyldig lønn

Skyldig lønn består av påløpte lønnskostnader ved uavviklet ferie 2023 med 5,4 mill. kr og opparbeidet overtid/reisetid mv. med 0,5 mill. kroner.

Annen gjeld til ansatte - Annen kortsiktig gjeld

Annen gjeld til ansatte har bestått av påløpte lønnskostnader knyttet til opptjent ikke avviklet avspassing, eksempelvis ved offshore, reisetid og overtid. Fra januar 2023 ble praksis lagt om og denne type påløpte kostnader blir nå postert under Annen kortsiktig gjeld. Samtidig endret en også beregningsgrunnlaget for avsetning. En tar nå utgangspunkt i den enkelte ansattes lønn mot tidligere brukt gjennomsnittsberegning.

ISSN: 8776654



 **Havtil**
Havindustritilsynet